

Muonion kunta

**OLOS-SÄRKIJÄRVI-TORAS-SIEPPI OSAYLEISKAAVA
Kaavaselostus**

0512-D3975

Kaavan valmisteluaineisto nähtävillä: 18.2.-21.3.2011
Kaavaehdotus nähtävillä: 9.3.-16.4.2012
Kunnanhallitus: 5.11.2012 317 §
Kunnanvaltuusto: 12.11.2012 61 §
Osittainen täytäntöönpanomääräys: 15.4.2013 kh 120 §
Osittainen täytäntöönpanomääräys: 29.4.2013 kh 146 §
Voimaantulopäätös, kunnanhallitus: 3.7.2014 178 §
Kaavan voimaantulo: 8.8.2014

12.11.2012, Tark. 30.4.2013, Tark. 26.8.2014

SISÄLLYSLUETTELO

1	TIIVISTELMÄ	4
1.1	Tunnistetiedot	4
1.2	Kaavan tarkoitus	5
1.3	Suunnittelualue	6
1.4	Tiivistelmä	7
2	Osayleiskaavaprosessin vaiheet	8
2.1	Kaavatyön aloitusvaihe 14.9.2009 – 15.11.2010	8
2.2	Perusselvitysten laatiminen ja päivittäminen	8
2.3	Kaavaluonnosvaihe 16.11.2010 – 22.11.2011	9
2.4	Kaavaehdotusvaihe 22.11.2011 – 12.10.2012	10
2.5	Kaavan hyväksyminen	10
2.6	Osallistuminen ja vuorovaikutus	11
3	LÄHTÖKOHDAT	12
3.1	Selvitys suunnittelualueen oloista	12
3.1.1	Yleiskuvaus	12
3.1.2	Luonnonympäristö	13
3.1.3	Maisema	25
3.1.4	Kulttuuriympäristö	26
3.1.5	Maanomistus	31
3.1.6	Energia ja yhdyskuntatekniikka	32
3.1.7	Vesihuollon kehittämissuunnitelma	33
3.1.8	Liikenne	36
3.1.9	Väestö ja asuminen	37
3.1.10	Työpaikat ja palvelut	38
3.1.11	Matkailu	40
3.2	Suunnittelutilanne	40
3.2.1	Maakuntakaava	40
3.2.2	Yleiskaava	44
3.2.3	Asemakaavat	44
3.2.4	Rakennusjärjestys	44
3.2.5	Muut suunnitelmat	45
4	Suunnittelun tavoitteet	48
4.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet VAT	48
4.2	Kunnan asettamat tavoitteet	48
4.3	Viranomaisten asettamat tavoitteet	49
4.4	Prosessin aikana syntyneet tavoitteet	49
4.4.1	Luonnosvaihe	49
4.4.2	Ehdotusvaihe	50
5	YLEISKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT JA NIIDEN VAIKUTUKSET	52
5.1	Alueen määrittely	52
5.1.1	Vaihtoehdot ja niiden kehittyminen	52
5.2	Yleiskaava	53
5.2.1	Yleiskaavaluonnos	53
5.2.2	Yleiskaavaehdotus	54
5.2.3	Yleiskaava	56
5.2.4	15.4.2013 osittain vahvistettu yleiskaava	58

6	YLEISKAAVAN KUVAUS	59
6.1	Kaavan rakenne	59
6.2	Mitoitus	59
6.2.1	Mitoituksen tulokset	63
6.3	Aluevaraukset	64
6.3.1	Pysyvä asuminen	65
6.3.2	Loma-asutus	67
6.3.3	Palvelut ja elinkeinotoiminta	68
6.3.4	Lähipuistot, virkistyspalvelut	71
6.3.5	Liikenne.....	71
6.3.6	Tekninen huolto.....	72
6.3.7	Retkeily- ja ulkoilualueen, metsätalousalueet	73
6.3.8	Vesialueet.....	74
6.3.9	Muut alueet.....	74
6.4	Kaavamääräykset	76
6.5	Kaavaehdotuksen suhde tavoitteisiin ja suunnitelmiin	82
6.5.1	Suhde yleiskaavan sisältövaatimukseen	82
6.5.2	Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin VAT.....	83
6.5.3	Suhde maakuntakaavaan.....	89
7	YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	93
7.1	Taloudelliset vaikutukset	93
7.1.1	Rakentamisen vaikutukset	93
7.1.2	Matkailun taloudelliset vaikutukset.....	94
7.1.3	Porotalous, maa- ja metsätalous.....	94
7.2	Sosiaaliset vaikutukset.....	95
7.3	Vaikutukset luontoon ja ympäristöön	95
7.4	Vaikutukset Natura 2000 verkostoon.....	96
7.5	Kulttuuriset vaikutukset	99
7.6	Oloksen kehittämisen vaikutukset.....	100
7.7	Vaikutusten arviointitaulukko	103
7.7.1	Rakentamisalueet	103
7.7.2	Palvelut	114
7.7.3	Elinkeinot	115
7.7.4	Liikenne.....	117
7.7.5	Virkistys	118
7.7.6	Suojelualueet	119
8	Ohjeet ja suositukset.....	120
8.1	Rakentaminen osayleiskaava-alueella.....	120
8.1.1	Ranta-alueet	120
8.1.2	Ranta-alueen ulkopuoliset alueet	120
8.1.3	Jätevesien käsittely.....	121
8.2	Alueen maisemaan ja metsänhoitoon liittyviä yleisiä suosituksia.....	122

LIITTEET

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
2. Viranomaisneuvottelun muistiot
 - a. Aloitusneuvottelu 18.6.2010
 - b. Työneuvottelu 15.12.2011
 - c. Ehdotusvaiheen neuvottelu 21.6.2012
3. Poroneuvottelun muistio
 - a. Muistio 6.10.2009
 - b. Muistio 28.10.2009
 - c. Muistio 8.6.2011
 - d. Muistio 4.7.2011
4. Natura-tarvearviointi 20.3.2006
5. Mitoitusaineisto
 - a. Mitoitustaulukoiden selitys
 - b. Mitoitustaulukot
 - c. rantaviivan muunto
 - d. mitoitusvyöhykkeet
6. Laajennusalueen luonto- ja maisemaselvitys
7. Arkeologinen inventointi, Museovirasto 2011

ERILLISASIAKIRJAT

1. Kaavaluonnoksesta saadut palautteet ja niiden vastineet
 - a. Viranomaisten lausunnot
 - b. Mielipiteet
2. VETURI – **Perusselvitykset ja Kehittämissuunnitelma**
3. Apajatiedot, Lapin kalatalouskeskuksen kalatalouspiirikonsulentin Jukka Sän-
tin toimittamien apajakarttojen perusteella
4. Kaavaehdotuksesta saadut palautteet ja niiden vastineet
 - a. Viranomaisten lausunnot
 - b. Muistutukset

MUONION KUNTA
OLOS-SÄRKIJÄRVI-TORAS-SIEPPI OSAYLEISKAAVA**1 TIIVISTELMÄ****1.1 Tunnistetiedot**

Selostus liittyy 12.11.2012 päivättyyn Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi - osayleiskaavaan. Kaavaseloistusta tarkistettiin 30.4.2013 Muonion kunnanhallituksen 15.4.2013 120 § annetun osittaisen täytäntöönpanomääräyksen jälkeen. Kunnanhallitus tarkisti rajauksia 29.4.2013. Kunnanhallitus päätti 3.7.2014 voimaantulosta 178 § ja kaava kuulutettiin 8.8.2014 voimaan.

Kaavaseloistusta tarkistettiin 26.8.2014 Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden hylättyä valitukset.

Kaavan laatimisesta Muonion kunnan ohjauksessa on vastannut FCG Finnish Consulting Group Oy, DI Lauri Solin YKS-402 sekä hortonomi Mari Lampinen ja DI Kuisma Reinikainen.

- Kunnanvaltuusto päätti kaavoitustyön uudelleen käynnistämisestä 14.9.2009
- Poronhoitolaki 53 §:n mukainen neuvottelu 6.10.2009 ja 28.10.2009
- **Infotilaisuus 1** (OAS ja työn aloitus) osallisille 18.1.2010
- Aloituvaiheen viranomaisneuvottelu (MRA 18 §): 18.6.2010
- **Infotilaisuus 2** (rantarakentamisen pelisäännöt) osallisille 23.6.2010
- Osayleiskaavan selvitykset on tehty vuosina 2003-2009:
 - Muonion vesi- ja tunturialueitten kehittämissuunnitelman perusselvitykset
 - Luonto- ja maisemaselvitys
 - Luonnonsuojelu ja uhanalaisuus
 - Maaperä, pinnanmuodot ja rannan laatu
 - Maiseman arvoalueet
 - Maiseman lähtökohdat 1: Maisema-analyysi
 - Maiseman lähtökohdat 2: Topografia ja pintavedet
 - Arkeologinen inventointi; karttakuva ja 5 tekstisivua
 - Apajatiedot, Lapin kalatalouskeskuksen kalatalouspiirikonsulentin Jukka Säntin toimittamien apajakarttojen perusteella
 - Olos - Särkijärvi - Toras-Sieppi, Natura -tarvearviointi 20.3.2006 Jari Kärkkäinen
- Yleiskaavan laatimista varten tehtiin mitoitustarkastelut kesällä-syksyllä 2010
- Muonion kunta päätti asettaa osayleiskaavan valmisteluaineiston nähtäville 24.1.2010
- Luonnosvaiheen valmisteluaineisto nähtävillä (MRA 30§): 18.2.- 21.3.2011
- Luonnosvaiheen yleisötilaisuudet:
 - **Infotilaisuus 3** 21.2.2011 Muonio
 - **Infotilaisuus 4** 2.3.2011 Helsinki
- Luonnosvaiheen maanomistajien vastaanotot:
 - 28.2. ja 1.3.2011 Muonio
 - 7.3.2011 Helsinki
- Työneuvottelu Lapin ELY-keskuksen kanssa 10.5.2011
- Poroneuvottelu 8.6.2011 sekä 4.7.2011
- Kunnanhallitus hyväksyi kaavaluonnoksen palautteiden vastineet 22.11.2011
- Työneuvottelu Lapin ELY-keskuksen kanssa 15.12.2011

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

- Kaavaehdotus nähtävillä (MRL 65§ ja MRA 19§): 9.3 - 16.4.2012
- Ehdotusvaiheen yleisötilaisuudet:
 - **Infotilaisuus 5** 12.3.2012 Helsinki
 - **Infotilaisuus 6** 19.3.2012 Muonio
- Ehdotusvaiheen maanomistajien vastaanotot:
 - 14.3.2012 Helsinki
 - 20.3. ja 21.3.2012 Muonio
- Tarkentava neuvottelu palautteesta yksittäisten maanomistajien ja intressiryhmien kanssa: 20.6.2012
- Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu (MRA 18 §): 21.6.2012
- Kunnanhallitus on hyväksynyt vastineet 5.7.2012 ja 3.9.2012
- Ote hallituksen päätöksestä ja kopio vastineesta toimitettu 12.7. ja 12.9. tiedoksi muistutuksen ja lausunnon toimittaneille
- Naapurien kuuleminen tehdyistä muutoksista 21.9.2012 ja 25.9.2012
- Kunnanhallitus on hyväksynyt kaavan: 5.11.2012
- Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaavan: 12.11.2012
- Kunnanhallitus: osittainen täytäntöönpanovahvistus 15.4.2013 120 §
- Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös 17.6.2014 (14/5041/3)
- Täytäntöönpano, kunnanhallituksen päätös 3.7.2014, 178 §
- Voimaantulo 8.8.2014

1.2 Kaavan tarkoitus

Alueelle laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukainen osayleiskaava, jonka tarkoituksena on ohjata rantarakentamista MRL 72§:n mukaisesti. Tämä ohjausvaikutus ulottuu ns. rantavyöhykkeen ja ranta-alueen osalle, eli noin 200-250 metrin päähän rannasta, tai sitäkin pidemmälle, mikäli rakentamisen nähdään selvästi olevan sidoksissa läheiseen rantaan.

Alueelle aiemmin tehtyjen suunnitelmien yhteydessä on tehty aluetta koskeva kehittämissuunnitelma, joka toimii kaavan yhtenä lähtökohta. Kehittämissuunnitelma on edelleen tavoitteenasettelun osalta ajanmukainen.

Avainasioita Muonion vesistö- ja tunturialueen tulevan kehityksen suunnittelussa ovat kokonaisvaltainen lähestymistapa suunnittelussa sekä alueen omiin vahvuuksiin tukeutuminen. Maankäytön suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota seuraaviin seikkoihin:

- maaseudun taloudellisen perustan laajentamiseen ja vahvistamiseen
- omaehtoisen ja paikallisen kehittämistyön tukemiseen
- elinkeinorakenteen monipuolistamiseen
- matkailun kehittämisedellytysten turvaamiseen
- olemassa olevien ja uusien yritysten toiminta- ja kehitysedellytysten parantamiseen (matkailu ja kylmäteknologia)
- yritysmyönteisen ilmapiirin luomiseen.

Kaavalliset lähtökohdat ja tavoitteet kokoavassa kehittämissuunnitelmassa asetetut tavoitteet maankäytönsuunnittelulle perustuvat alueelta laadittujen perusselvitysten (luonnonympäristön, rakennetun ympäristön ja elinkeinoelämän) analyysiin, elinkeinoelämän yleisiin kehitystrendeihin sekä haastatteluissa, asukaskyselyissä ja seminaareissa koottuihin tietoihin.

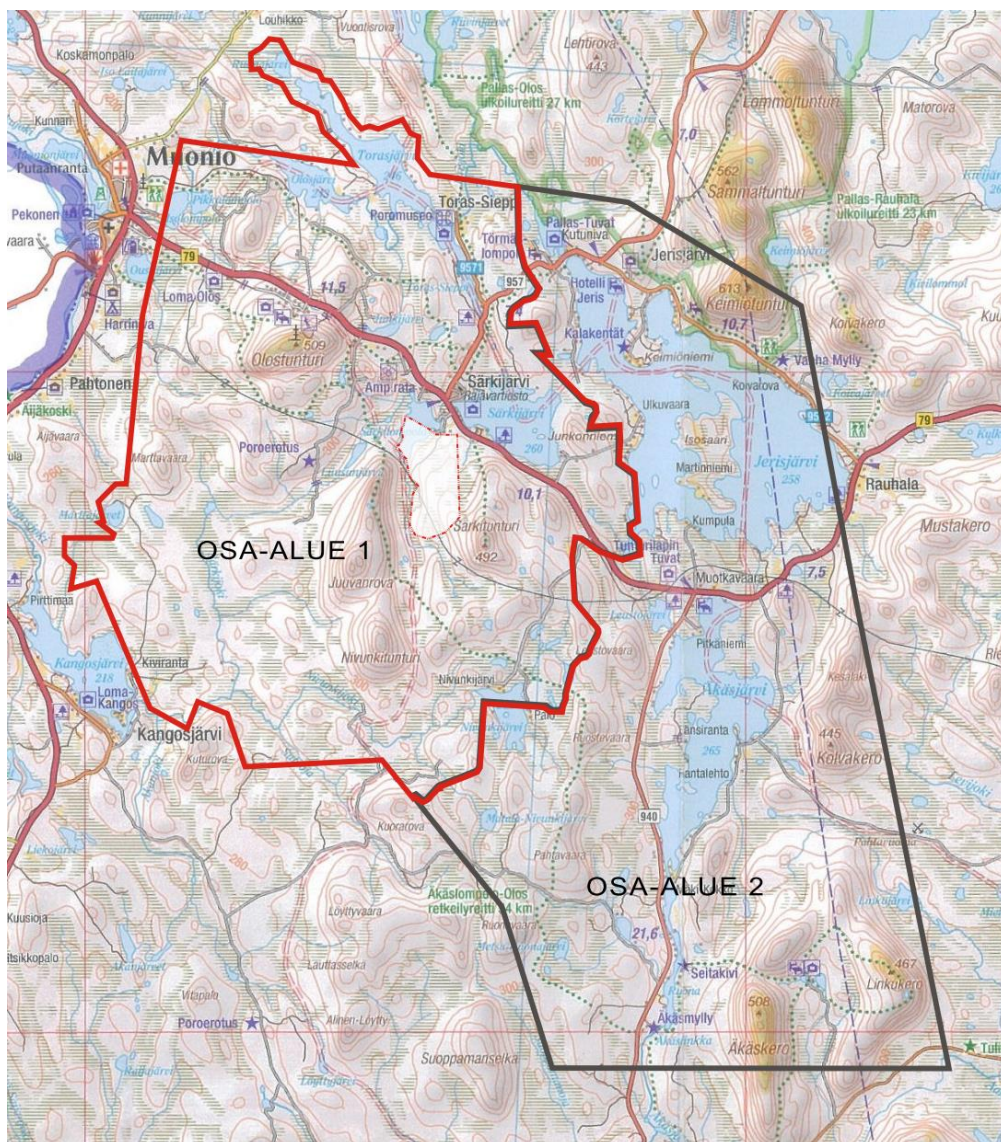
Aineisto on luonteeltaan sellaista perustietoa, jota voidaan käyttää hyväksi tässä työssä. Mikäli tarvetta yksittäisten selvitysten päivittämisestä tai täydentämisestä ilmenee, niitä tullaan tarpeen mukaan täydentämään.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

1.3 Suunnittelualue

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava-alue sijaitsee Muonion kunnassa rajautuen etelässä Nivunkijokeen. Idässä raja kulkee Särkitunturin, Särkijärven ja Toras-Siepin itäpuolitse. Pohjoisessa Olosjärven pohjoiset ranta-alueet ja Torasjärven eteläosa kuuluu kaava-alueeseen, lännessä Muonion kuntakeskus ja Kangosjärvi ovat rajautuneet pois. Kaava-alue käsittää Olostunturin matkailukeskuksen ja Särkitunturi-Juuvanrovan suositun retkeilyalueen. Suunnittelualue on kooltaan noin 195 km². Kaava-alueesta ovat jääneet pois Isomaan suunniteltu kylmäteknologia-alue, jolle laaditaan osayleiskaavaa sekä Olosjärven lounaisrannalle sijoittuva Koskenvainion ranta-asemakaava, jossa on ranta-asemakaavan muutos vireillä.

Kaava-alueen rajaus.

1.4 Tiivistelmä

Tehtävänä on laatia maankäyttö- ja rakennuslain mukainen oikeusvaikutteinen osayleiskaava ohjaamaan rakentamista ja muuta maankäyttöä alueella. Suunnittelulla halutaan tukea elinkeinojen, erityisesti matkailun ja kylmätekniikan kehittämistä alueella. Lisäksi kaavan keskeisenä tavoitteena on ollut erityisten maisema-, rakennus- ja luontoarvojen huomioiminen niin, että niiden säilyminen voidaan turvata tulevaisuudessakin.

Suunnittelualue sisältää Olosjärven, Särkijärven ja Toras-Siepin sekä Oloksen matkailukeskuksen. Rantarakentamisen osalta kaava on suoraan rakentamiseen oikeutettava. Samaan aikaan on käynnissä yleiskaavatyö, joka rajautuu tähän kaavaan. Kyseessä on Jerisjärvi-Äkäsjärvi osayleiskaava, jossa suunnitteluperiaatteet ja osa selvitysaineistosta ovat yhteneviä.

2 Osayleiskaavaprosessin vaiheet

Muonion kunnanvaltuusto hyväksyi 12.3.2007 Olos-Särkijärvi-Torassieppi - osayleiskaavan ja Jerisjärvi-Äkäsjärvi -osayleiskaavan. Rovaniemen hallinto-oikeus antoi 31.7.2008 päätöksensä kaavapäätöksistä toimitettuihin valituksiin. Korkein hallinto-oikeus on käsitellyt sille toimitetut valitukset ja 6.8.2009 kumonnut sekä Rovaniemen hallinto-oikeuden että valtuuston päätökset.

Kunnanvaltuusto on 14.9.2009 päättänyt käynnistää uudelleen osayleiskaavan laatimisesta Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi -alueelle. Kaavanlaatijaksi valittiin FCG Finnish Consulting Group Oy (ent. FCG Planeko Oy).

2.1 Kaavatyön aloitusvaihe 14.9.2009 – 15.11.2010

Suunnittelutyö käynnistyi poronhoitolain 53 § mukaisella neuvottelulla 6.10.2009 sekä 28.10.2009.

Työn käynnistymisestä sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) järjestettiin infotilaisuus Muoniossa 18.1.2010

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 18.6.2010 Lapin Ely-keskuksessa.

Rantarakentamisen pelisäännöistä järjestettiin infotilaisuus Muoniossa 23.6.2010

2.2 Perusselvitysten laatiminen ja päivittäminen

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi -osayleiskaavan laatimisessa käytetään hyväksi vesi- ja tunturialueiden osayleiskaavoituksen yhteydessä tehtyjä selvityksiä, koska selvitykset ovat luonteeltaan sellaisia ympäristön tilaa ja ominaisuuksia kuvaavia perusselvityksiä, että nämä arvot eivät ole aikaan sidonnaisia tai edellisen vaiheen käsittelyketjuihin. Ts. muodon vuoksi selvityksiä ei syytä laatia. Mikäli selvityksissä ilmenee täydentämis- ja päivystarpeita ne tullaan täydentämään.

- Muonion vesi- ja tunturialueitten kehittämissuunnitelman perusselvitykset
 - Luonto- ja maisemaselvitys
 - Luonnonsuojelu ja uhanalaisuus
 - Maaperä, pinnanmuodot ja rannan laatu
 - Maiseman arvoalueet
 - Maiseman lähtökohdat 1: Maisema-analyysi
 - Maiseman lähtökohdat 2: Topografia ja pintavedet
 - Palvelut
 - Yhdyskuntatekninen huolto
 - Arkeologinen inventointi (Tutkimusraportti, HuK Antti Krapu 24.9.2004)
 - Maanomistus (tarkastelu tehty uudelleen 2010)
 - Rakentamisen rajoitukset (kokonaisarviointi tehty uudelleen 2010)
 - Rantojen rakennettavuus (kokonaisarviointi tehty uudelleen 2010)
 - Apajatiedot, Lapin kalatalouskeskuksen kalatalouspiirikonsulentin Jukka Sántin toimittamien apajakarttojen perusteella
 - Olos – Särkijärvi – Toras-Sieppi, Natura-tarvearviointi, Jari Kärkkäinen Suunnittelukeskus Oy, 2006)

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Kaavan laadinnassa käytetään alueelta tehtyjä selvityksiä, olemassa olevaa perustietoa, osallisilta ja viranomaisilta saatavia lähtötietoja ja palautetta, sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointia.

Yleiskaavoitusta tukevia selvityksiä laadittiin syksyn 2010 aikana:

- Ranta-alueiden mitoitus
- Torasjärven laajennusalueen luonto- ja maisemaselvitys

2.3 Kaavaluonnosvaihe 16.11.2010 – 22.11.2011

Kun mitoituspäätökset oli sovittu ja laskelmat tehty, laadittiin kaavan valmisteluaineisto, joka esiteltiin Muonion kunnanhallitukselle 24.1.2011

Kaavan valmisteluaineisto päätettiin asettaa nähtäville 8.2.- 21.3.2011 väliselle ajalle. Kaavan valmisteluvaiheen yleisötilaisuus järjestetään seuraavalla tavalla:

- Yleisötilaisuudet Muoniossa 21.2 ja Helsingissä, 2.3.2011.
- Maanomistajien vastaanotto Muoniossa 28.2. ja 1.3. sekä Helsingissä 7.3.2011

Luonnosvaiheen nähtävilläolon aikana saatiin palautetta yhteensä 11 kpl lausuntoja ja 46 kpl mielipiteitä. Palautteet käytiin läpi ja niihin laadittiin vastineet kesän ja syksyn 2011 aikana. Jätettyihin palautteisiin laaditut vastineet toimitettiin tiedoksi palautteen antajille 2.12.2011.

Lapin ELY-keskuksen kanssa järjestettiin työneuvottelu 10.5.2011. Neuvottelussa käytiin läpi ELY-keskuksen lausunto ja heidän palaute kaavasta.

Luonnosvaiheen palautteita läpikäydessä järjestettiin 7.6.2011 maastokatselmus, jonka aikana käytiin maastossa tarkistamassa yksittäisissä palautteissa esiin nousseita kysymyksiä.

Esiin nousseen palautteen myötä kesällä 2011 kaava-alueella tehtiin arkeologinen täydennysinventointi Museoviraston toimesta. Selvitys valmistui syksyllä 2011. Se on päivätty 14.11.2011 ja sen laatija on Museovirasto/ Pirittä Häkälä.

Muonion Paliskunnan ja Metsähallituksen kanssa käytiin myös neuvottelut 8.6. sekä 4.7.2011.

Muonion kunnanhallitus hyväksyi palautteet 22.11.2011 pienin täydennyksin, jonka jälkeen laadittiin kaavaehdotus.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

2.4 Kaavaehdotusvaihe 22.11.2011 – 12.10.2012

Osayleiskaavan ehdotus laadittiin luonnoksesta saadun palautteen ja niiden aiheuttamien muutosten tekemisen jälkeen.

Kaavaehdotuksen laadinnan yhteydessä järjestettiin työneuvottelu Lapin ELY-keskuksen kanssa 15.12.2011.

Kaavaehdotus päätettiin asettaa nähtäville 9.3 - 16.4.2012 väliselle ajalle. Kaavan ehdotusvaiheen yleisötilaisuus järjestetään seuraavalla tavalla:

- Yleisötilaisuudet Helsingissä 12.3.2012 ja 19.3.2012 Muoniossa
- Maanomistajien vastaanotto Helsingissä 14.3.2012 ja Muoniossa 20. ja 21.3.2012

Ehdotusvaiheen nähtävilläolon aikana saatiin palautetta yhteensä 10 kpl lausuntoja ja 30 kpl muistutusta. Palautteet käytiin läpi ja niihin laadittiin vastineet kevään 2012 aikana.

Vastineista laadittaessa käytiin palautetta tarkentavia keskusteluja yksittäisten maanomistajien ja intressiryhmien kanssa 20.6.2012.

Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu käytiin 21.6.2012. Neuvottelussa todettiin, että tehtävät muutokset ovat luonteeltaan sellaisia, että tarvetta MRL 32 §:n mukaiselle uudelleen nähtäville asettamiselle ei ole.

Muonion kunnanhallitus hyväksyi palautteet 5.7.2012 pienin täydennyksin, jonka jälkeen laadittiin. Jätettyihin palautteisiin laaditut vastineet toimitettiin tiedoksi palautteen antajille 12.7.2012. Tämän jälkeen tapahtuneiden yhteydenottojen myötä osaa palautteista tarkistettiin ja korjattiin normaalin vuorovaikutusmenettelyn mukaisesti ja tarkistettut vastineet käsiteltiin 3.9.2012.

Kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen tehtyjen muutosten johdosta kuultiin tarpeellisia naapurimaanomistajia. Kuulemiskirjeet toimitettiin postin kuljetettavaksi 21.9. ja 25.9.2012.

Kaava toimitettiin hyväksymiskäsittelyyn Muonion kuntaan 12.10.2012.

2.5 Kaavan hyväksyminen

Lopullisen kaavan hyväksyi Muonion kunnanvaltuusto 12.11.2012. Hyväksymispäätöksen yhteydessä todettiin, että kartasta poistetaan yksi ulkoilureittimerkintä, joka oli jäänyt poistamatta hyväksymiskäsittelyyn toimitetusta aineistosta.

Kaavasta toimitettiin Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle kolme valitusta. Kunnanhallitus antoi osittaisen täytäntöönpanomääräyksen 15.4.2013 120 § ja 29.4.2013 146 §. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus jätti tutkimatta osan vaatimuksista toimivaltaansa kuulumattomana ja hylkäsi valitukset 17.6.2014.

Kunnanhallituksen päätös kaavan voimaantulosta 3.7.2014, 178 §. Kaavan voimaantulo 8.8.2014.

2.6 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Alustavan arvion mukaan osallisia ovat:

A. Kaikki ne joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava vaikuttaa:

- kuntalaiset, kaava-alueen ja siihen rajoittuvan alueen maanomistajat
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen asukkaat
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen yritysten, laitosten työntekijät ja palvelujen käyttäjät
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen elinkeinonharjoittajat, maanviljelijät, kalastajat, metsästäjät, porotalouden harjoittajat

B. Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Kyläkulttuuria Tuntureitten Maassa ry
- Kyläyhdistykset
- Lapin luonnonsuojelupiiri ry
- MTK-Tunturi-Lappi ry
- Mannerheimin Lastensuojeluliiton Muonion paikallisyhdistys
- Metsänhoitoyhdistys Länsi-Raja ry
- Muonion riistanhoitoyhdistys
- Muonionniskan jakokunta ja osakaskunnat
- Muonion Luonto ry
- Muonion paliskunta
- Muonion Sähköosuuskunta
- Muonion Yrittäjät ry
- Nuorisoneuvosto
- Paliskuntain yhdistys
- Teleoperaattorit
- Tunturi-Lapin Invalidit ry
- Tunturituuli Oy

C. Viranomaiset

- Kalastusalue
- Kunnan hallintokunnat
- Lapin liitto
- Lapin ELY-keskus
- Lapin lennosto
- Lapin metsäkeskus
- Lapin pelastuslaitos
- Metsähallitus
- Muonion-Enontekiön kansanterveystyön kuntayhtymä
- Muonionjoen kalastusalue
- Museovirasto
- Puolustusvoimat
- Rajavartiolaitos
- Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL
- Tullilaitos

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

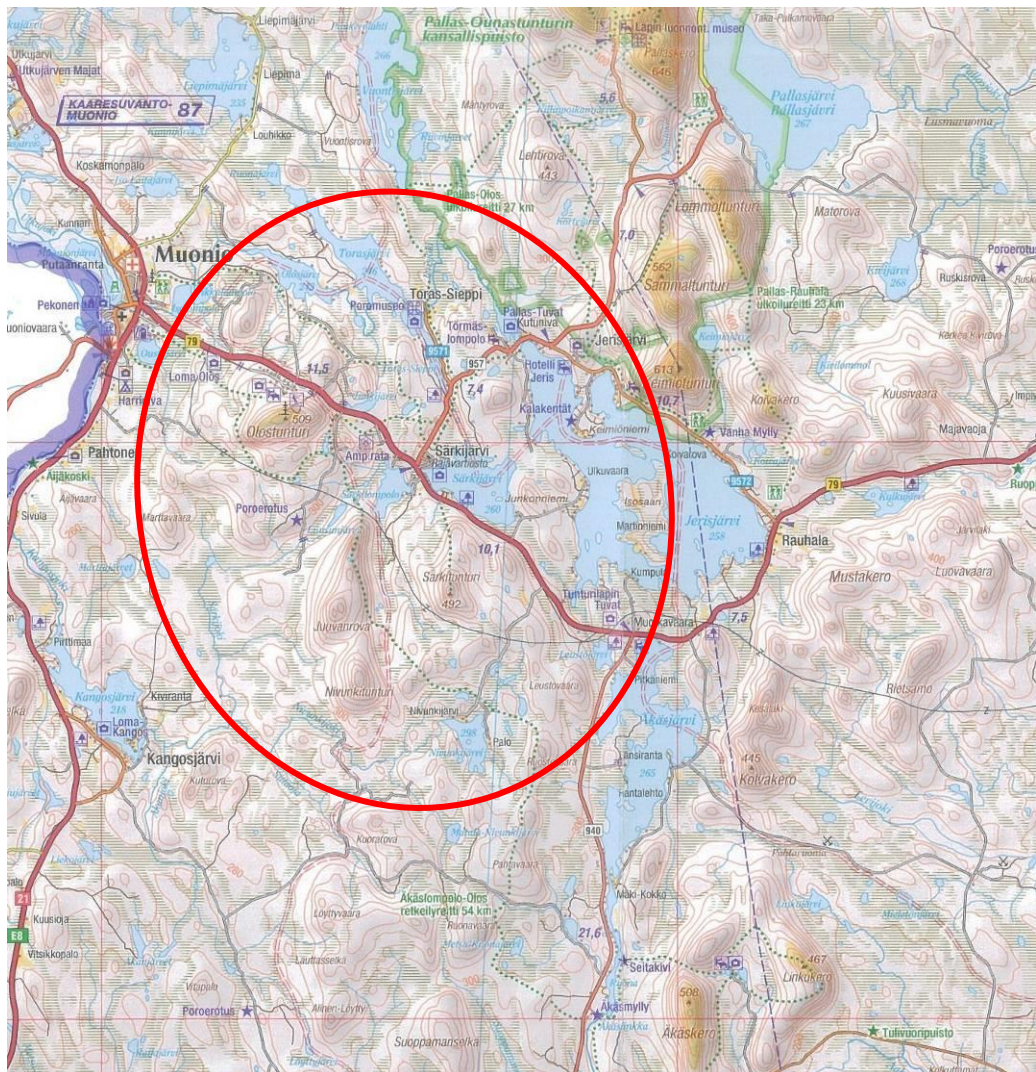
Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.1.1 Yleiskuvaus

Muonion kunta sijaitsee Luoteis-Lapissa, Muonionjoen varrella. Muoniosta on matkaa Rovaniemelle 230 km. Kunnan pinta-ala on vuonna 2004 mukaan liitetyn Pallas-Ounastunturin kansallispuiston osan jälkeen 2 014 km². Kunnan alueella sijaitsee suuret järvet: Jerisjärvi, Äkäsjärvi sekä Särkijärvi. Asukasluku on noin 2 400 henki-
lää.

Kuva 1. Kaava-alueen likimääräinen sijainti.

Suunnittelualue sisältää Olosjärven, Särkijärven ja Toras-Siepin sekä Olostunturin ja Särkitunturi-Juuvanrovan virkistysalueet.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

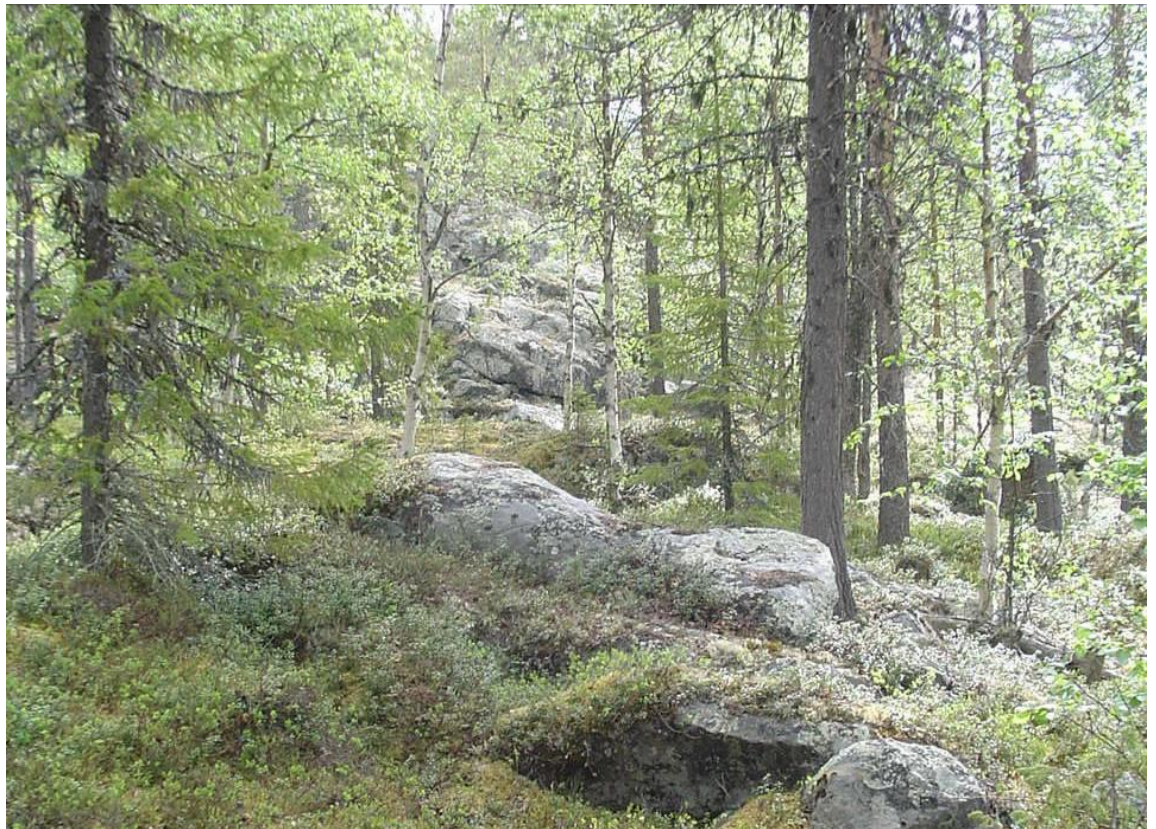
Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

3.1.2 Luonnonympäristö

3.1.2.1 Kasvillisuus

Selvitysalue kuuluu Peräpohjolan metsäkasvillisuusvyöhykkeeseen. Suomen soiden aluejaossa Muonio kuuluu aapasoiden vyöhykkeeseen ja järvet kuuluvat kasvitieteellisesti uposruohojärviin.

Talousmetsien puusto on mäntyvaltaista. Kuusimetsiä tai kuusisekametsiä on myös runsaasti ja ne keskittyvät suojelualueille sekä Olostunturin, Särkitunturin sekä Nivunkitunturin ympäristöön. Lisäksi alueella kasvaa matalaa kuusta tunturikoivikon seassa. Yli 300 m meren pinnan yläpuolella sijaitsevat, Metsähallituksen omistamat kuusi- ja koivuvaltaiset metsät ovat pääsääntöisesti metsien käsittelyn ulkopuolella. Näitä koivuvaltaisia käyttörajoitusmetsiä on selvitysalueelle sijoittuvissa Juuvanrova-Särkitunturin ja Oloksen virkistysmetsissä yhteensä 1041 ha.

Muonion alueella on soita noin 10-20% maa-alasta. Laajimmat suoalueet keskittyvät Olostunturin ympäristöön ja Nivunkitunturin länsipuolelle. Suot ovat enimmäkseen rämeitä, nevarämeitä sekä rimpisoita.

Hanketta varten on laadittu Natura-arvioinnin tarveselvitys, Osayleiskaava Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi 20.3.2006, biologi Jari Kärkkäisen toimesta. Kyseinen tarvearviointi laadittiin silloin laadinnan alla olevan Olos-Särkijärvi-Torassieppi -osayleiskaavaa varten.

3.1.2.2 Luonto- ja lintudirektiivilajit sekä uhanalaiset ja harvinaiset lajit

Luontodirektiivilajit

Luontodirektiivin II-liite: yhteisön tärkeinä pitämät eläin- ja kasvilajit, joiden suojelemiseksi on osoitettava erityisten suojelutoimien alueita (Natura 2000 -verkosto).

Luontodirektiivin IV-liite: yhteisön tärkeinä pitämät eläin- ja kasvilajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ts. niiden tahallinen tappaminen, pyydystäminen, häiritseminen erityisesti pesinnän aikana sekä kaupallinen käyttö on kielletty. Lisäksi niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä. Kiellostä voi hakea poikkeusta.

Selvitysalueella liikkuu ja elää neljä luontodirektiivin liitteen IV(a) lajia: susi, ilves, karhu ja ahma. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos arvioi suurpetojen vähimmäisyksilömääräksi 959 Lapin läänissä; 386 karhua, 47 sutta, 191 ilvestä ja 335 ahmaa vuoden 2008 lopussa. Läntisellä poronhoitoalueella suurpetojen vähimmäismääräksi esitettiin 60 karhua, 2 sutta, 20 ilvestä ja 5 ahmaa vuonna 2005.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kokoama taulukko suurpetojen lajikohtaisista havainnoista vuosina 2000-2008.

	2000	2002	2004	2006	2008 (Lappi)
Ahma	405	804	882	915	1527 (335)
Ilves	3137	5691	9514	13645	18711 (191)
Karhu	4871	4808	4625	5243	6987 (386)
Susi	1617	2497	4304	4788	5303 (47)
Yht.	10 030	13 800	19 325	24 591	32 528 (959)

Lintudirektiivilajit

Pallas-Ounastunturin ja Ylläs-Aakenuksen Natura-alueilla esiintyy lintudirektiivin lajeja: hiiripöllö (*Surnia ulula*), kapustarinta (*Pluvialis apricaria*), liro (*Tringa glareola*), palokärki (*Dryicous martius*), pyy (*Bonasa banasia*), varpuspöllö (*Glaucidium passerinum*), kuikka (*Gavia arctica*), kurki (*Grus grus*), lapintiira (*Sterna paradisaea*), laulujoutsen (*Cygnus cygnus*) ja suopöllö (*Asio flammeus*).

Lintudirektiivilajeista uhanalaisuusluokituksessa jaotellaan erittäin uhanalaisiin (EN) suokukko (*Philomachus pugnax*) ja vaarantuneihin (VU) mm. ampuhaukka (*Falco columbarius*), sinisuohaukka (*Circus cyaneus*) ja vesipääsky (*Phalaropus lobatus*). Silmälläpidettäviä lajeja (NT) ovat: helmipöllö (*Aegolius funereus*), metso (*Tetrao urogallus*), kaakkuri (*Gavia stellata*), keräkurmitsa (*Charadrius morinellus*) ja sinirinta (*Luscinia svecica svecica*).

Alueella todennäköisesti esiintyy seuraavat valtakunnallisest silmällä pidettävät: käenpiika (*Jynx torquilla*) ja naurulokki (*Larus ridibundus*).

Valtakunnallisesti silmälläpidettävistä lajeista kaava-alueella esiintyy sääksi (Pandion haliaetus). Sääksen pesä on havaittu Särkitunturin läheisyydestä syksyllä 2005. Sääksi on yksi lintudirektiivilajeista.

Alueella todennäköisesti esiintyy myös seuraavat lajit: kottarainen (*Sturnus vulgaris*), metsäkirvinen (*Anthus trivialis*), tervapääsky (*Apus apus*), töyhtöhyppä (*Vanelus vanellus*), pohjantikka (*Picoides tridactylus*), pikkutikka (*Dendrocopos minor*) ja ampuhaukka (*Falco columbarius*)

Putkilokasvit

Turjanhorsma

Erittäin uhanalainen (EN)

Suomen kansainvälinen vastuulaji¹

Turjanhorsman (*Epilobium laestadii*) kasvuympäristönä ovat lettojen eutrofiset lähteiköt. Lajille on tyypillistä esiintymien vähälukuisuus ja pienet populaatiot. Selvitysalueella lajia kasvaa Lompolovuomalla, Kittilän tien eteläpuolella, suon etelärannalla valaistun ladun ja sähkölinjan risteyksessä.

Karvamaksaruoho

Vaarantuneet (VU)

Rauhoitettu kasvi

Karvamaksaruoho (*Sedum villosum*) on Suomessa erityisesti suojeltava laji ja rauhoitettu kasvi. Suomessa on lajilla vain kaksi tunnettua kasvupaikkaa Muoniossa ja Enontekiöllä. Karvamaksaruohon kasvupaikka on Olostunturin luonnonsuojelualueella, joka perustettiin vuonna 2000. Karvamaksaruohon esiintymää on seurattu Perä-Pohjolan luontopalvelujen toimesta vuodesta 1996. Seuranta-aikana kukkivien yksilöiden määrä on vaihdellut paljon, noin 200:sta 1200:aan yksilöön.

Lettosara

Vaarantuneet (VU)

Suomen kansainvälinen vastuulaji

Lettosara (*Carex heleonastes*) kasvaa ravinteisilla rimpisoilla ja se viihtyy parhaiten märillä luhtaisilla ja lähteisillä letoilla ja nevoilla. Lettosaralla on useita tunnettua kasvupaikkaa Muoniossa. Kaava-alueelle sijoittuu Olosvuoman ja Olostunturin esiintymät.

Lettorikko

Vaarantuneet (VU)

Rauhoitettu kasvi

Luontodirektiivilaji (liitteet II ja IV)

Suomen kansainvälinen vastuulaji

Lettorikko (*Saxifraga hirculus*) kasvaa lähteiden äärellä ja lähteissä, usein ruostevetisissä soistumissa sekä koivuletoilla. Selvitysalueelta on tiedossa useita lajin kasvupaikkoja. Lettorikko kasvaa Madeojankuusikossa, Lompolovuomassa ja Olosvuomalla.

¹ Vastuulajeiksi on katsottu ne lajit, joiden koko eurooppalaisesta kannasta on arvioidaan Suomen osuudeksi yli 15%.

Serpentiinipikkutervakko

Silmälläpidettävä (NT)

Suomen kansainvälinen vastuulaji

Serpentiinipikkutervakko (*Lychnis alpina* var. *serpentinicola*) kasvaa vain ultraemäksisillä kallioilla. Laji havaittiin Olostunturilta vuosina 1937 ja 1938.

Alueellisesti uhanalaisia (RT) putkilokasveja on löytynyt Olostunturin lähistöltä. Joidenkin esiintymätieto on epätarkka. Näitä ovat lettonuppisara (*Carex capitata*), mätäsrikko (*Saxifraga cespitosa*) sekä pohjantädyke (*Veronica serpyllifolia* ssp. *humifusa*). Silmälläpidettäviä (NT) mm. peuranvirna (*Astragalus frigidus*) ja mustasara (*Carex atrata*).

Huomioitaviin lajeihin lukeutuu myös lapinleinikki (*Ranunculus lapponicus*), mikä on rauhoitettu kasvi sekä Suomen kansainvälinen vastuulaji.

*Kääväkkäät*²

Kalkkikäpä

Erittäin uhanalainen (EN)

Kalkkikäpä (*Amyloporia crassa*) elää vanhojen metsien suurilla maapuilla. Useimmiten se kasvaa männyillä, mutta myös kuusessa. Laji on Suomessa erityisesti suojeltava laji. Käpä on löydetty Särkitunturilta ja Juuvanrovalta.

Sammalet

Piilosammal

Erittäin uhanalainen (EN)

Piilosammal (*Cryptothallus mirabilis*) on pieni maksasammal. Sen kasvupaikka on Madeojankuusikossa.

3.1.2.3 Natura-alueet

Pallas-Ounastunturin kansallispuisto ja Ylläs-Aakenustunturin vanhojen metsien suojelualue yhdistettiin vuonna 2005. Pallas-Yllästunturin kansallispuisto sijoittuu Enontekiön, Kittilän, Kolarin ja Muonion kuntien alueelle. Puisto on 102 000 ha laajuisena Suomen kansallispuistoista kolmanneksi suurin. Alue sisältyy lähes kokonaisuudessaan Natura 2000-verkoston Suomen ehdotukseen.

Pallas-Yllästunturin kansallispuistossa suojellaan pääosa Länsi-Lapin suurtunturikejasta. Alueen maisemaa hallitsevat tunturit ja niitä ympäröivät luonnontilaiset metsät ja suot. Puhdas ja kaunis luonto sekä vaihteleva maasto tarjoavat erinomaiset mahdollisuudet retkeilyyn, hiihtoon ja luonnossa liikkumiseen. Kuvauksellisen kauniit Pallas-tunturit on valittu yhdeksi Suomen kansallismaisemista.

Luonnonmaantieteellisesti Pallas-Yllästunturin kansallispuisto sijaitsee Perä-Pohjolan, Metsä-Lapin ja Tunturi-Lapin rajamailla, ja se on elinympäristöiltään monimuotoinen ja mielenkiintoinen.

Pallas-Ounastunturin raja sijaitsee noin 5 km päässä yleiskaavan rajasta.

² Kääväkkäät ovat lahottajasieniä, jotka ovat osoituksena pitkään jatkuneesta, häiriöttömästä metsäluonnon kehityksestä ja ovat kaikki riippuvaisia lahoavasta puuaineksesta.

Alue kuuluu Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalueelle, joka kuuluu Natura 2000 -verkostoon. Alueen pinta-ala on noin 32 000 ha ja aluetyyppi SCI. Pääasiallisena toteutuskeinona on Ruotsin ja Suomen välinen rajajokisopimus. Niiltä osin kun rajajokisopimuksessa ei ole erityisiä määräyksiä, noudatetaan vesilain säännöksiä. Tornion - Muonionjoen sivuvesistöjen osalta toteutuskeinona on myös koskiensuojelulaki.

Vesi- ja tunturialueiden kaavaprosessin aikana 2006 laadittiin Natura-tarvearviointi. Tätä arviointia on täydennetty ja päivitetty syksyllä 2011.

3.1.2.4 Luonnonsuojelualueet

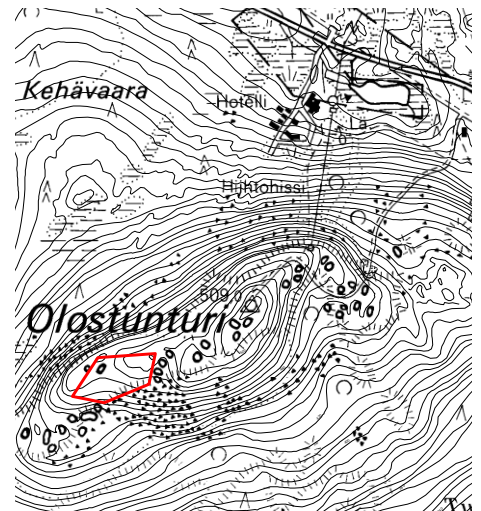
Oloksen luonnonsuojelualue

Olostunturille on Metsähallituksen omalla päätöksellä perustettu noin 5 ha:n suuruinen lakisääteinen luonnonsuojelualue harvinaisen karvamaksaruohon esiintymän turvaamiseksi.

Luonne: Luonnonsuojelualue

(Luonnonsuojelulain 1096/96 mukaan)

Pinta-ala: 5 ha

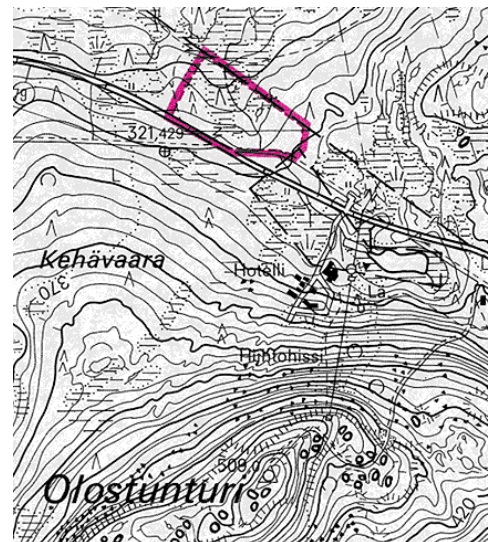
Madeojankuusikon lehtojensuojelualue

Olostunturin pohjoisrinteellä, puron ympärillä sijaitseva monipuolinen lehtoalue maantien 79 pohjoispuolella..

SL 4204

Luonne: Lehtojensuojelualue, asetus 503/92.

Pinta-ala: 13,6 ha

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

3.1.2.5 Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat alueet

Oloksen virkistysmetsä

Oloksen virkistysmetsä käsittää suurimman osan Olostunturista. Se on perustettu virkistyskäytön ja luonnonsuojelun tarpeita varten. Rinteillä puusto on iäkästä mänty-kuusivaltaista metsää. Mäntyvaltaisia metsiköitä on erityisesti alueen lounaisosassa. Rinteellä on reheviä kuruja ja korpinotkoja.

Luonne: Virkistysmetsä

Pinta-ala: 670 ha

Talousmetsien hakkuilta säästetyt lakimetsät (Särkitunturi, Nivunkitunturi, Juuvanrova) muodostavat maisemakuvaltaan ja luonnoltaan ehkä alueen arvokkaimman kokonaisuuden. Ne ovat edustava otos Metsä-Lapin luonnonmetsistä. Alueilta löytyy sekä mäntyvaltaisia kuivia kankaita että tuoreita, kuusivaltaisia kangasmetsiä. Metssissä on runsaasti laho- ja kelojuuta. Keskeisimmät lakialueet on merkitty kaavassa **MY-alueeksi**.

Toras-Siepin rantaniitty (**sk-alue**)

Avoin rantaniitty sijoittuu Toras-Siepin kylään, Toras-Siepin rannalle. Kyläalue on luokitettu valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Loivasti rantaa viettävä niitty on suuremmaksi osaksi kosteaa suurruohoniittyä. Niityn valtalajeina esiintyvät nurmilauha, kullero sekä niittyleinikki. Suursara- ja järvikorteyhdyskunnat erottavat niityn järvestä. Järvikortetta niitetään edelleen, mutta laajempi heinän niitto on lopetettu jo 50-luvun lopulla.

Arvoluokka: Maakunnallisesti arvokas

Luonne: Niitty, järvenrantaniitty

Pinta-ala: 0,9 ha

Juuvanrova – Nivunkitunturi

Metsähallitus perustaa Juuvanrovan - Nivunkitunturin alueelle suojelumetsän, joka tullaan jättämään kokonaan metsätaloustoiminnan ulkopuolelle. Alue liittyy osaltaan luonnonsuojelulain mukaisten uhanalaisten lajien suojeluun. Alueella ei harjoiteta metsätaloutta eikä sinne suunnata lomarakentamista.

Luonne: Suojelumetsä

Pinta-ala: 1115 ha

Särkijärven saaret

Särkijärven saaret Alainensaari, Keskinensaari ja Palosaari muodostavat suojelualueen, jotka tullaan jättämään luonnontilaisiksi.

Pinta-ala: 3 ha

3.1.2.6 Metsälaki- ja vesilakikohteet

Kaavakartalle merkityt geologiset kohteet (**ge**) ja alueet luetteloituna

Kalliopaljastuma- ja rakka-alueet:

Kallioalueilla kasvipeite ja ohut maaperä kuluvat helposti. Alueet sijoittuvat usein näkyville paikoille ja ovat maisemakuvallisesti arvokkaita. Kohteet 19 ja 20-23 ovat maa-aineslain tarkoittamia luonnon merkittäviä kauneusarvoja omaavia alueita tai erikoisia luonnonesiintymiä, joiden arvojen turmelemisen tai tuhoamisen MAL 3.1 § kieltää. Kalliopaljastuma- ja rakka-alueet ovat metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä (kalliot, kivikot ja louhikot, jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät).

- 1-8. Rakka-alue; Olosjärven ranta-alue. Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt
- 9-10. Rakka-alue; Toras-Sieppi. Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt
- 11-13. Rakka-alue; Liekopalo, Kalkinrova ja Junkirova. Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt.
14. Rakka-alue; Kemiläinen. Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt
15. Rakka-alue; Tervajärvenmaa Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt
16. Rakka-alue; Särkijärven pohjoisranta. Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt
17. Rakka-alue; Mielmukkavaara. Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt
19. Kalliopaljastuma- ja rakka-alue; Juuvanrovan silokalliot. Maa-aineslain (3.1 §) luonnon merkittäviä kauneusarvoja omaavat alueet ja erikoiset luonnonesiintymät, joiden turmeleminen tai tuhoaminen on kielletty. Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt

- 20-23. Kalliopaljastuma- ja rakka-alue; Särkitunturin silokalliot. Maa-aineslain (3.1 §) luonnon merkittäviä kauneusarvoja omaavat alueet ja erikoiset luonnonesiintymät, joiden turmeleminen tai tuhoaminen on kielletty. Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt.

Mannerjäätikön sulamisvesien synnyttämät muodostumat:

Kaava-alueen muodostumat ovat pääosin jäätikön sulamisvesien uurtamia erityyppisiä uomia, lieveuomia, ylivirtaus- eli satulauomia, jäätikön alle syntyneitä nielu-uomia ja jäätikön edustauomia. Ne ovat maa-aineslain tarkoittamia luonnon merkittäviä kauneusarvoja omaavia alueita tai erikoisia luonnonesiintymiä, joiden arvojen turmeleminen tai tuhoamisen MAL 3.1 § kieltää. Joillakin uomilla on myös metsälain 10 §:n mukaisia erityisen arvokkaita elinympäristöjä (rotkot ja kurut).

18. Lieveuomat; *Juuvanrovan länsirinne*. Maa-aineslain (3.1 §) luonnon merkittäviä kauneusarvoja omaavat alueet ja erikoiset luonnonesiintymät, joiden turmeleminen tai tuhoaminen on kielletty.
24. Edustauoma; *Nivunkitunturin ja Särkitunturin välinen laakso*. Maa-aineslain (3.1 §) luonnon merkittäviä kauneusarvoja omaavat alueet ja erikoiset luonnonesiintymät, joiden turmeleminen tai tuhoaminen on kielletty.
25. Kallioperään syöpyneitä satula- ja nielu-uomia sekä pieni harju uomien jatkeena; *Nivunkitunturin pohjoispuoli*. Maa-aineslain (3.1 §) luonnon merkittäviä kauneusarvoja omaavat alueet ja erikoiset luonnonesiintymät, joiden turmeleminen tai tuhoaminen on kielletty. Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt.
26. Lieveuomat; *Nivunkitunturin länsirinne*. Maa-aineslain (3.1 §) luonnon merkittäviä kauneusarvoja omaavat alueet ja erikoiset luonnonesiintymät, joiden turmeleminen tai tuhoaminen on kielletty.

3.1.2.7 Kaavaan merkityt luontokohteet

Luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät kohteet (luo ja M-2) luetteloituna:

1. Oloksen virkistysmetsä (muu luonnonsuojelualue).
2. Pienvesien elinympäristö; Särkijoki. Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt.
- 3-4. Pienvesien elinympäristöt; Luusunselkä. Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt.
- 5, 8. Juuvanojan varsi. Alueella vaihtelee hiekka, sora sekä turve. Kaava-alueen ainoa harju; pieni ja kapea, hieman yli 1 km mittainen.
6. Pienvesien elinympäristö; Särkijoki. Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt. **(M-2)**
7. Särkitunturi-Juuvanrovan virkistysmetsä (muu luonnonsuojelualue).
- 9-11. Pienvesien elinympäristöt; Särkivuoma. Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt.
- 12-13. Pienvesien elinympäristö; Nivunkijoki. Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt. **(M-2)**
44. Toras-Siepin perinnebiotooppi.
45. Ruonajärven oja; purojen lähiympäristöt ovat metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä.
46. Kallioalue; kalliot ovat metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä.

47. Torasjärveen laskeva oja; Purojen lähiympäristöt ovat metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä.

3.1.2.8 Maa- ja kallioperä, pinnanmuodot

Vanhinta osaa selvitysalueen kallioperässä edustavat ikivanhat pohjagneissit, joiden iäksi on määrittelyksissä arvioitu 2,6-3 mrd. vuotta. Näitä vanhoja kivilajialueita tavataan Nivunkijärven ympäristössä sen pohjois-, itä- ja eteläpuolisilla alueilla. Pohjagneissejä tavataan laajasti myös Olos-, Toras- ja Särkijärven alueilla ja niiden ympäristössä.

Yleisimmin tavattavia sedimenttikiviä ovat kvartsiitit, joita esiintyy pääasiassa tunturialueilla (Olos-, Särki-, Nivunkitunturit, Juuvanrova). Lisäksi Olostunturin länsipuolella ja Nivunkijärven länsipuolella tavataan pienemmillä alueilla kiilleliuskeita, fylliittejä ja kiillegneissejä. Vulkaanisia kivilajeja tavataan Toras-Siepin alueella. Graniittia ja graniittisia syväkiviä tavataan laajalla alueella Olos- ja Nivunkitunturien lounaispuolella.

Vanhat Svekokarelidisen poimuvuoriston kulutusjäänteet määräävät suurtopografisia muotoja suuressa osassa kaava-aluetta. Selvimmin tämä näkyy keskeisen tunturi- ja vaarajakson kohdalla (Olos, Särkitunturi, Juuvanrova, Nivunkitunturi).

Selvitysalueen itäosassa tavataan paksujen moreenikerrostumien alueita, missä kallioperän osuus korkokuva määräävä tekijänä on toissijainen. Nämä alueet ovat suurtopografiassa suhteellisen tasaisia ja loivapiirteisiä, mutta pienissä piirteissä maasto on vaihtelevaa. Alueille ovat tyypillisiä moreenista kerrostuneet drumliinit ja loivat moreeniselänteet.

Mannerjäätikön sulamisvesien aikaansaama korkokuva käsittää sekä virtaavan veden kuluttamat että aineksen kasaantumisesta syntyneet muodot. Suuret kokoojauomat alueen eteläosassa muodostavat maastossa näkyvää korkokuva.

Soita ja soistumia tavataan kaava-alueella runsaasti. Selvimmin suot muodostavat itsenäistä korkokuva kuitenkin vain alueen kaakkois- ja eteläosassa.

3.1.2.9 Vesiolosuhteet

Alueen vesistöt kuuluvat Tornion-Muonionjoen vesistöön (vesistöalue 67).

Suurimmat järviolueet (mm. Kangos-, Äkä-, Särki-, Jeris-, Liepimä-, Utku-, Köngäsen-, Mielmukka- ja Kätkäjärvet) sijoittuvat kunnan keski- ja pohjoisosiin. Jerisjärvi on Länsi-Lapin suurin järvi. Kaava-alueen suurimmat järvet ovat Olosjärvi, Torasjärvi, Särkijärvi, Särkilompola ja Toras-Sieppi.

Muonionjokeen laskevat sivujoet Jerisjoki, Kangosjoki, Pakajoki ja Äkäsjoki ovat tärkeitä meritaimenen poikastuotantojokia. Koskiensuojelulaila (35/1987) on uusien voimaloiden rakentaminen kielletty Tornio- ja Muonionjoen sivuvesistöissä.

Kaava-alueen vesistöt kuuluvat Tornionjoen-Muonionjoen Natura-alueeseen (FI1301912), mikä sijoittuu Tornion, Ylitornion, Kolarin, Pellon, Muonion, Enontekiön ja Kittilän alueille. Natura-alueen pinta-ala on 32 000 ha ja se on otettu Natura -verkostoon luontodirektiivin perusteella (SCI).

Tornionjoki on Suomen ja Ruotsin rajajoki. Tornionjoki-Muonionjoki on Suomen ainoa säännöstelemätön suuri jokivesistö. Veden laatu vesistöalueella on suurimmaksi osaksi hyvä tai erinomainen.

Pääuoman pituus on 410 km, mutta yhdessä Muonionjoen ja sen yläjuoksun kanssa pituudeksi tulee 580 km. Valuma-alueen pinta-ala on 39 820 km²: Valuma-alueesta 37 % sijaitsee Suomessa ja 63 % Ruotsissa. Valuma-alue käsittää kaikki Tornionjokeen laskevat pienemmät joet. Tornionjoki alkaa Tornionjärvestä Pohjois-Ruotsissa. Tornion - Muonionjoen vesistöalueesta n. 70 % kuuluu boreaaliseen ja 30 % alpiiniseen vyöhykkeeseen. Tornionjoki on arvokas vaelluskalajoki.

Alueelta on olemassa Natura-tarvearviointi (päivätty 20.3.2006). Arviointi laadittiin edellisen, sittemmin korkeimmassa hallinto-oikeudessa kumotun yleiskaavan kaavaehdotusvaiheessa, joka oli päivätty 26.9.2005. Nyt laaditun kaavan sisältö ei ole oleellisesti erilainen, kuin vuonna 2005, joten aineisto on käyttökelpoista edelleen. Tästä huolimatta arviointia täydennettiin syksyllä 2011 ja kyseinen arviointi on osa tämän kaavan vaikutusten arviointia.

Tarvearvioinnissa todettiin, että Olos - Särkijärvi - Toras-Sieppi alueen yleiskaava ei merkittävästi heikennä Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalueen, Ylläs-Aakenuksen tai Pallas-Ounastunturin Natura-alueiden luonnonarvoja, eikä luonnonsuojelulain 65-66 §:n mukaista Natura-arviointia ole tarpeen laatia. Tarvearvioinnin laatimisen jälkeen yleiskaavaa on tarkennettu yksittäisin muutoksin. Näiden muutosten ei voida sanoa muuttavan tarvearvioinnissa tehtyjä johtopäätöksiä.

Kaava-alueelle sijoittuu kuusi luokitettua pohjavesialuetta. Vedenhankinnan kannalta tärkein pohjavesialue on Olostunturi.

3.1.2.10 Eläimistö

Muonion alueen nisäkäskantaan kuuluu mm. orava, kettu, hirvi ja metsäjänis. Lisäksi alueella voi tavata kaikki Suomessa esiintyvät suurpedot eli karhu, ahma, ilves ja susi.

Vesialueiden tyypillisiä pesimälajeja ovat tavi, sinisorsa ja telkkä. Joutsen on harvalukuinen pesimälaji alueen järvillä ja lammilla. Rannoilla ja jokivarsilla tavataan harvakseltaan rantasipiä. Soiden yleisempiä pesimälajeja ovat mm. keltävästäräkki, liro ja niittykirvinen, joka viihtyy myös tuntureiden lakialueilla. Metsissä yleisimmät pesimälajit ovat pajulintu, leppälintu, järripeippo, harmaasieppo, vihervarpunen, urpiainen ja punakylkirastas.

Alueen kanalinnuksien joukosta kuuluu pyy, metso, teeri ja riekko. Lisäksi Ylläs-Aakenus Natura-alueen pesimälinnustoon kuuluu kiiruna, mutta lajin pesimäalueet sijoittuvat selvitysalueen ulkopuolelle Yllästunturille, Aakenustunturille ja Varkaankurun yläpuolelle. Maakotka ja kalasääksi pesivät Ylläs-Aakenus Natura-alueella. Tunturilakialueella kapustarinta ja kivitasku ovat tyypillisiä lintuja.

Alueen selkärangaton lajisto on huonosti tunnettu. Kovakuoriaisista on tutkimustietoa Ylläs-Aakenus Natura-alueelta, kun Taigametsä Life -projektin yhteydessä selvitettiin Natura-alueen kovakuoriaislajistoa. Ylläs-Aakenuksen tunturialueelta tavattiin kaikkiaan 528 kovakuoriaislajia.

Kalatalous

Muonion kunta kuuluu kokonaisuudessaan Muoniojoen kalastusalueeseen ja sen vesipinta-ala on 15 649 ha (mukana myös Kolarin ja Kittilän puoleiset vedet), josta Metsähallituksen hallinnassa Muonion kunnan alueella on 4 982 ha. Kalastusalue on laatinut hoito- ja käyttösuunnitelmat seuraaviin järviin; Särkijärvi, Kangosjärvi, Oustajärvi, Äkäsjärvi, Jerisjärvi ja Vuontisjärvi.

Kaava-alueella lähistöllä sijaitsee kalanviljelylaitos. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Muonion kalanviljelylaitos on perustettu v. 1958. Laitoksella säilytetään alueen arvokalakantoja emokalanviljelyssä. Laitos kasvattaa myös lohen, meritaimenen, vaellussiian ja nieriän poikasia Tornionjokeen ja sen sivuvesistöihin tehtäviä kalaistuksia varten.

Alueen vedet ovat arvokaloille soveltuvia. Kalastoon kuuluu ahven, särki, siika, hauki, muikku, made, meritaimen, seipi, muttu, järvitaimen ja kiiski.

Kalataloudellisesti vesistöjen käyttö suunnittelun alueen isoilla järvillä painottuu kotitarvekalastukseen jota harjoitetaan yleensä verkoilla. Myös viehekalastusta alueen vesistöissä harrastetaan, sillä tähän antavat hyvät mahdollisuudet etenkin alueen lukuisat puro- ja jokivesistöt.

Alueen järvissä on harjoitettu nuottausta, joka on ollut pääasiassa rantanuottausta. Nuottaa on vedetty Jeris-, Äkäsjärvi, Särki-, Nivunki-, Toras- ja Toras-Siepinjärvellä. Ansiokalastusta harjoitetaan vain Särki-, Äkäsjärvi ja Jerisjärvellä, jonka rannalla on kalasatama. Kalataloudellisesti tärkeimmät kalat ovat siika ja muikku.

Riistatalous

Metsästyksen kannalta merkittävimmät riistalajit ovat hirvi, metsäkanalinnut (metso, teeri, riekko, pyy), riistaeläimiksi määritellyt vesilinnut ja metsäjänis. Turkiseläimistä kettu, näätä ja minkki ovat eniten pyynnin kohteena.

Viime vuosikymmenten aikana harjoitettu voimakas metsätalous ja sitä kautta metsien ikärakenteen muutos nuorempaan suuntaan on vaikuttanut erityisesti metson ja pyyn elinympäristöihin.

Linnuista on parhaimmat tiedot Pallas-Ounastunturin kansallispuiston ja Ylläs-Aakenus Natura-alueelta, joilta on tehty lintulaskennat. Pallas-Ounastunturin kansallispuiston ja Ylläs-Aakenus Natura-alueen laajat suojelualueet ovat linnuston kannalta erityisen merkittäviä. Erityisesti vanhojen metsien lajeille nämä alueet tarjoavat hyvän pesimäympäristön. Alueen linnusto on monipuolinen sekoitus sekä eteläisiä ja pohjoisia lajeja.

Porotalous

Muonio kuuluu kokonaisuudessaan Muonion paliskunnan alueeseen. Muonion kunnan alueella sijaitsee erotusaitoja Kajangissa, Juutilaisenmaassa, Särkipalossa, Käkiväärassa, Tiuraselässä, Hangasmaassa, Lamumaassa ja Ahvenkielisessä. Kaava-alueella sijaitsee erotusaita Luusuanselällä, mikä on jatkuvassa työkäytössä. Paliskunnan suurin sallittu poroluku on 6000 yksilöä. Näin ollen porotalous on merkittävä työllistäjä, tarjoamalla noin 10-15 ympärivuotista työpaikkaa.

Varsinaista porojen teurastusta erotusaidoilla ei nykyisin tehdä, vaan ne kuljetetaan autoilla mm. kuuden paliskunnan yhteisesti omistamalle Kittilän teurastamolle. Vuonna 1999 teurasporoista myytiin 80 % Norjaan. Loput 20 % otettiin omaan käyttöön tai myytiin yksityisille.

Luppometsiä ja jäkäliköitä Muonion alueella on kohtuullisesti verrattuna eteläisempiin paliskuntiin, johtuen suuremmasta vanhojen metsien osuudesta. Parhaat talvilaidunalueet sijaitsevat Yli-Muonion alueella, sekä paliskunnan itäosassa olevalla tunturi-alueella. Alueelle perustetut vanhojen metsien suojelualueet osaltaan parantavat tilannetta. Paliskunnan harjoittamalla laidunkierrolla estetään talvilaidunalueiden liiallinen kuluminen. Kesä- ja syyslaitumia on alueella riittävästi.

Kaavanlaadinnan aineistoksi Muonion Paliskunta luovutti kaavoittajan käyttöön ns. Poro-GIS aineiston, jonka sisältöä ei saa luovutusehtojen mukaisesti saa kuvata kaavamateriaalissa liitekartoin. Tässä aineistossa on kuvattu porotalouden harjoittamisen kannalta keskeisimmät alueet ja keskeisimmät kulkureitit ja laidunalueet. Kaavaehdotusta laadittaessa suunnitelmat käytiin läpi yhdessä Muonion paliskunnan kanssa ja kaavaehdotuksessa esitetyt ratkaisut ovat luonteeltaan sellaisia, että poronhoidon erityispiirteet ja tarpeet on huomioitu osana muita kaavaratkaisuja.

3.1.3 Maisema

Muonio kuuluu maisemamaakuntajaossa Peräpohjolan-Lapin Länsi-Lapin tunturiseutuun. Tyypillisiä piirteitä alueelle ovat voimakkaat maan pinnan muodot, karu luonto ja ankarat ilmasto-olot.

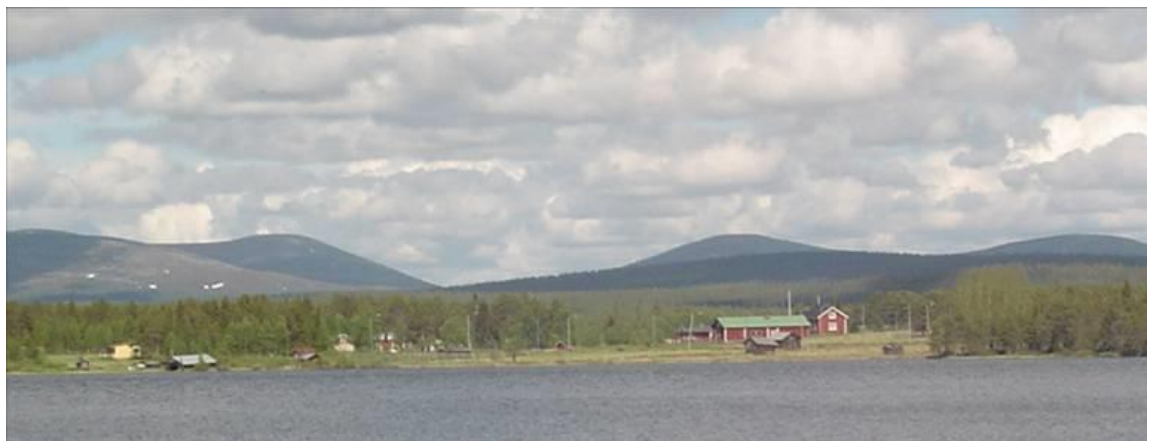
Lähialueen korkeimmat kohdat kohoavat yli 500 metrin korkeuteen saakka merenpinnasta. Korkeimpia kohtia edustaa Olostunturi (510 m) ja myös Särkitunturi lähenlee 500 metrin rajaa. Rakka peittää tuntureita monin paikoin. Soita on suhteellisen vähän verrattuna muihin osiin Lapissa. Tuntureiden ja vaarojen välisellä alueella on useita pieniä ja keskisuuria järviä ja jokia. Alueen järvistä merkittävimpiä ovat Olosjärvi, Särkijärvi ja Toras-Sieppi.

Asutus on suhteellisen harvaa ja se keskittyy järvien rannoille ja pääteiden varsille. Suurimmat asutuskeskittymät ovat Särkijärven ja Toras-Siepin kylät. Loma-asutusta on suhteessa pysyvään asutukseen runsaasti. Se keskittyy Olostunturin lomakylää lukuun ottamatta järvien rannoille.

Pallastunturit jäävät suurimmaksi osaksi varsinaisen tarkastelualueen ulkopuolelle, mutta ne ovat merkittävä osa alueen maisemakuvaa. Pallastunturien pyöreämuotoiset huiput muovaavat maiseman silhuettia monesta suunnasta katsottuna.

Olostunturin tuulimyllyt näkyvät maisemassa pitkälle ja heikentävät mielikuvaa koskemattomasta luonnosta.

Alueelle on laadittu vuoden 2004 syksyllä erillinen maisemaselvitys (Suunnittelukeskus Oy, Perusselvitys ja kehittämissuunnitelma, maisema-arkkitehti Taina Tuominen), jossa aluetta on kuvattu tarkemmin.

Kulttuurimaisema ja arvokkaat maisemakokonaisuudet

Valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY) sekä arvokkaaksi maisema-alueeksi on määritelty Torassiepin kylä. Kylä edustaa alueelle tyypillistä järven rannalle syntynyttä kylämaisemaa, johon liittyy maanviljelykulttuuri. Maisema kyläalueella on alavaa ja taustalla sitä reunustavat vaarat ja tunturit. Kylämiljöön on eheä ja elävä ja useilla tiloilla on säilynyt vanhaa rakennuskantaa.

3.1.4 Kulttuuriympäristö

Kulttuuriympäristöllä tarkoitetaan kulttuurihistoriallisesti arvokasta kokonaisuutta, joka koostuu perinnemaisemista, kiinteistä muinaisjäännöksistä ja rakennetusta ympäristöstä.

Kiinteät muinaisjäännökset ovat maaperässä ja maisemassa todettavia jäänteitä tai rakenteita, joita ihmisen toiminta on eri aikoina synnyttänyt. Ne ovat ainoa historian-tutkimuksen lähdeaineisto ajalta, jolta ei ole kirjoitettua tietoa.

Arkeologialla tarkoitetaan esihistoriallisen ja historiallisen ajan tutkimista maaperässä säilyneiden muinaisen ihmistoiminnan tuloksena syntyneiden jäänteiden avulla. Ajallisesti esihistoria kattaa noin 90 % maamme asutuksen kymmentuhatvuotisesta historiasta. Niinpä sekä kiinteillä muinaisjäännöksillä että yksittäisillä esinelöydöillä on suuri merkitys menneisyytemme ymmärtämisessä. Kulttuurimaiseman osana ne parhaimmillaan avaavat näköaloja tuhansien vuosien taakse ja tuovat syvyyttä paikalliseen historiaan.

Muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain (295/63) suojelemia. Lain mukaan niiden luvaton kaivaminen, peittäminen, muuttaminen poistaminen ja muu kajoaminen on kielletty (1 §).

Yleiskaava-alueen arkeologinen inventointi suoritettiin FCG Planeko Oy:n (ent. Suunnittelukeskus Oy) toimeksiannosta 12.7. – 6.8.2004. Inventoinnin suunnittelusta, Muonion kunnan Vesi- ja tunturialueiden osayleiskaava-alueen inventoinnin jälkeen kaava-alueelta tunnetaan 49 muinaisjäännöskohdetta. Niistä 36 on suojeltuja kiinteitä muinaisjäännöskohteita. Suurin osa niistä on esihistoriallisen tai historiallisen ajan asuinpaikkoja sekä tarkemmin ajoittamattomia kuoppajäännöksiä. Merkittävin suoje-luarvo on neljällä tunnetulla seitapaikalla ja Keimiöniemen kalakentällä, joka on val-takunnallisesti merkittävä muinaisjäännös. Lisäksi alueelta tunnetaan 13 suojelu-luokkaan 3 eli suojelun ulkopuolelle kuuluvaa kohdetta, jotka ovat löytöpaikkoja ja epämääräisiä tai hyvin nuoria kohteita. Kokonaan uusia kohteita löydettiin neljä. En-nen inventointia alueelta tunnettiin 74 kohdetta, joista 29 ehdotetaan poistettavaksi muinaisjäännösrekisteristä. Suuri osa ennestään tunnettujen kohteiden tiedoista muuttui.

Yleiskaava-alueelta löytyi seuraavat muinaisjäännökset (sm):

Muonio -1 Särkijoki, Lapinpato: luokka 2

Patolaitteen paikka Särkilompolon rannalla sijaitsevan kalanviljelylaitokselle johtavan tiesillan kohdalla. Tien rakentamisen yhteydessä itse patolaitteiden todettiin tuhou-tuneen vuoden 1989 inventoinnissa. Patovallin itäpuolen siipi on maatuneena edel-leen olemassa ja muodostuu kahdesta yhdensuuntaisesta hirsiseinämästä, joiden väli on täytetty mudalla ja suurilla kivillä. Hirret on tuettu poikkihirsin, jotka kulkevat ko-verrettujen pitkittäishirsien läpi. Patovallin leveys on ollut noin 135 cm, poikkipuut 3-4 m välein. Kaksi hirsikertaa on ollut näkyvissä 1989. Padolla on suljettu Särkijärves-tä Särkilompoloon johtava Särkijoki. Vuoden 1995 inventoinnissa hirsisalvoksia ei enää erotettu, kylmämuurattua vallirakennelmaa kylläkin. Sittenmin alueen lähialu-eelle on peruskartan mukaan rakennettu varastoja ym. teollisuusrakenteita.

Muonio 7 Kalliorova, seitakivi: luokka 1

Junkirovan laella noin 8,5 km itään Muonion kirkosta on muutaman aluskiven päällä suuri kivilohkare.

Muonio 22 Särkijärvi Tervakuru, asuinpaikka+kätkölytö: luokka 2/3

Särkijärven lounaisrannalla olevan Metsolan tilan rannasta on tehty kolme talttaa käsittävä kivikautinen kätkölytö vuonna 1961. Vuonna 1989 paikalta löydettiin kvartsi-iskoksia.

Muonio 39 Särkijärvi Vanhakenttä, kalakenttä?: luokka 2/3

Särkijärven pohjoisrannalla Vanhankentänniemi-nimisessä paikassa on havaittavissa rykelmässä neljä epämääräistä kuopannetta, jotka voivat mahdollisesti olla kalakellareiden tai kuoppamaisten asumusten sijoja. Kuoppien halkaisijat ovat noin 2-3 m ja syvyydet noin 90-40 cm. Lisäksi paikalla on pari modernimpaa pientä kuoppaa ja muutama kasvillisuudeltaan ympäristöstä poikkeava tasainen alue.

Muonio 41 Särkijärvi Passisenkenttä, kenttä: luokka 2

Särkijärven pohjoisrannalla Manalaisenniemen itäpuolella on rannassa useita tiheästi katajaa kasvavia noin 4 x 4 m kokoisia neliömäisiä tasaisia alueita, jotka saattavat olla rakennusten sijoja. Lisäksi paikalla on 4,5 x 4,5 kokoinen vallien ympäröimä selkeämpi rakennuksen sija, johon tehdystä koekuopasta paljastui likaista maata ja hiilikerroksia.

Muonio 42 Särkijärvi Keskinensaari, kenttä: luokka 2

Särkijärven Keskinensaaren koillisrannalla on neljä eri-ikäistä rakennuksen sijaa sekä kuopanne.

Muonio 43 Särkijärvi Siepinkuru, pyyntikuoppia: luokka 2

Siepinkurun lounaispuolella olevalla harjulla on ketjussa 29 kuoppaa käsittävä pyyntikuoppajärjestelmä Toras-Sieppi -järven eteläpuolella. Maantie nro 957 kulkee ketjun poikki ja on saattanut tuhota muutamia kuopista. Kuopat ovat pääasiassa soikeita noin 4 x 3 m kokoisia ja noin 60-80 cm syviä. Osassa kuopista on tuoreempia kaivelun jälkiä.

Muonio 44 Toras-Sieppi Leirintäalue, asuinpaikkapinnat+kuopat: luokka 2/3

Toras-Siepin leirintäalueelta on aikaisemmissa inventoinneissa vuosina 1989 ja 1995 löydetty kvartsi-iskoksia ja kvartsiesineitä sekä muutamia kuopanteita. Lisäksi alueella on kolme suurta tervahautaa, jotka ajoittunevat 1900-luvun alkuun tai 1800-luvun loppuun.

Muonio 165 Särkilompolo SE, pyyntikuoppia: luokka 2

Kohde sijaitsee Särkilompolon eteläpuolella olevalla hiekkakumpareella. Paikalla on kahdessa ryhmässä pyyntikuoppajärjestelmä, joka koostuu varsin selkeistä ja suu-rehkoista suppilomaisista pyyntikuopista. Alueen 1 kuopat (2 kpl) ovat suurempia halkaisijaltaan noin 8 m ja syvyydeltään noin 80-140 cm. Syvempää kuoppaa on kai-veltu myöhemminkin. Alue 2 muodostuu viidestä hiukan pienemmästä jonossa olevasta kuopasta.

Muonio 178 Särkilompolo SE, pyyntikuoppia: luokka 2

Kohde sijaitsee Olosjärven lounaispuolella olevalla hiekkaisella mäntykankaalla, järven rannasta n. 300 m lounaaseen. Maaperä alueella on hienoa hiekkaa ja paikalla kasvaa harvahkoa, jäkäläpohjaista mäntymetsää. Kohde löytyi 1995 inventoinnissa. Hilka Oksala totesi paikalla sijaitsevan kuopan ja asumuspainanteeksi tulkitun matalahkon painauman. 2004 inventoinnissa kohdetta tutkittiin koepistoin ja kuoppa todettiin pyyntikuopaksi ja matalahko painanne luonnonmuodostumaksi. Pyyntikuoppa on kooltaan n. 4,5 x 3,5 m ja syvyydeltään n. 50 cm. Sen reunoilla erottuu matalahkot vallit. Koepistoissa loivapiirteisen kuopan pohjalla ja valleissa havaittiin paksuhko huuhtoutumiskerros.

Kyseinen merkintä poistettiin kaavaehdotuksesta, koska Museoviranomainen on lausunnossaan DRNO/93/303/2001 todennut merkinnän aiheettomaksi.

Muonio 188 Torasjärvi Vanhankentänmaa, asuinpaikkapinnat: luokka 2

Kohde sijaitsee Torasjärven koillisrannalla, Vanhankentänmaan keskivaiheilla lounaaseen työntyvän pyöreän niemekkeen pohjoisrannalla. Paikalla on sekä kivikautinen asuinpaikka että pyyntikuoppa. Asuinpaikalta on löytöinä kvartseja.

Muonio 225 Särkijärvi NE, asuinpaikkapinnat: luokka 2

Kohde sijaitsee Särkijärven koilliskulmassa olevan lahden luoteisrannalla Passiseniemen ja lahden pohjukassa olevan suon välillä. Rannasta aivan rantavallin päältä havaittiin noin 60 m matkalta kvartsi-iskoksia kolmesta eri kohdasta. Yhteensä iskoksia oli näkyvissä kolmisenkymmentä kappaletta.

Arkeologinen täydennysinventointi kesällä 2011

Arkeologinen inventointi suoritettiin 18. – 29.7.2011. Inventoinnin suorittivat tutkija Piritta Häkälä ja tutkimusavustaja Janne Rantanen Museovirastosta. Inventoinnissa keskityttiin muuttuvan maankäytön alueisiin, lähinnä tuleville loma- ja pientalorakennuspaikoille. Alueen tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä tarkastettiin vain, jos ne sijaitsivat lähellä inventoitavaa aluetta. Inventoinnissa ei löydetty yhtään uutta esihistoriallisen ajan kiinteää muinaisjäännöstä. Löydöt olivat 5 tervahautaa, 3 historiallisen ajan rakennuksen pohjaa sekä kaksi funktioltaan ja ajoitukseltaan epäselvää kuoppaa. Inventoidun alueen laajuus oli noin 308 km².

Vuoden 2011 inventointi täydentää aikaisempaa Antti Krapun suorittamaa inventointia, sillä nyt käytössä oli kaavaluonnos, jonka perusteella inventointi kohdistettiin suoraan rakentamiselle kaavoitettuihin alueisiin. Antti Krapun inventoinnissa keskityttiin lähinnä vanhojen kohteiden tarkastamiseen, eikä uusia kohteita juurikaan etsitty.

Yleiskaava-alueelta löytyi seuraavat uudet kohteet (sm):

Isomaa 1000019025, kuopat, ajoittamaton

Kohde sijaitsee Särkijärven lounaispuolella, Isomaa nimisen vaaran länsirinteellä. Kyseessä on kooltaan 3x2 m oleva melko jyrkkäseinämäinen kuoppa, jonka keskeltä tavattiin kairatessa sekoittunutta maata ja osin kaksoismaannos. Kuopan syvyys noin 0,5 m. Alue on harvapuustoista mäntykannasta, jonka maaperä on hiekkaa. Kuopan funktio ja ajoitus epäselviä, eikä sen läheisyydestä havaittu muita vastaavanlaisia rakenteita.

Juualahti 1000019016, historiallinen tervahauta: luokka 2

Kohde sijaitsee Olosjärven etelärannalla, Juuanlahteen pistävän pienehkön niemen kärjessä. Tervahaudassa on selvästi näkyvät vallit ja sen halkaisija 11 m. Halssi avautuu itään.

Pahtajärvi 1000019023, historiallinen asuinpaikka: luokka 2

Kohde sijaitsee Toras-Siepin eteläpuolella, alueella, jossa järvi muuttuu puroksi ja soistuneeksi kuruksi. Kurun molemmiin puolin rinteet nousevat jyrkästi. Itäpuolisella rinteellä, Pahtajärvestä laskevan puron pohjoispuolella, sijaitsee rakennuksen pohja, jonka koko on 4x4 metriä. Rakennuksen yhdessä kulmassa on romahtanut piisi. Seinät erottuvat vallimaisena muodostelmana, joka nyt on täysin sammaleen peittämä. Kairattaessa vallista tuli osin maatunutta ja märkää puuta. Ympäristön on suhteellisen avointa mäntyvaltaista metsää, aluskasvillisuutena on sammalta ja varvikkoo. Rakennus voi olla jonkinlainen metsäkämppä, jolloin on mahdollista, ettei kohde iän puolesta täytä muinais-jäännöksen kriteerejä.

Rapalahti 1000019014, historiallinen tervahauta: luokka 2

Kohde sijaitsee Torasjärven rannalla, Kielisen pohjoispuolella. Paikalla on halkaisijaltaan 7 m oleva tervahauta, jossa on selkeästi näkyvät vallit sekä halssi. Halssi avautuu länteen kohti viereistä suota.

Rakennettu ympäristö

Muonion kunta kuuluu kokonaisuudessaan vanhan maakuntajaon mukaisesti Perä-Pohjolaan. Lapin raja kulkee Muonion pohjois- ja itäpuolella, naapurikunnat Enontekiö ja Kittilä kuuluvat Lappiin sekä Kolari Tornionjokilaaksoon. Myös rakennettu ympäristö luetaan kuuluvaksi peräpohjalaiseen kulttuuriperinteeseen eikä alueella ole vaikuttanut saamelainen kulttuuri ja sille ominainen rakentamistapa. Toiseen maailmansotaan mennessä Muonion rakennettu ympäristö oli levinnyt suunnilleen nykyisille sijoilleen, painottuen Muonionjokilaaksoon Muonion kirkonkylään, Ylimuonioon ja Kätkäsuvantoon. Pienempiä kyläryhmittymiä olivat Kihlanki, Kerässieppi, Tapojärvi ja Kangosjärvi. Sodan aikana rakennuskannasta tuhoutui noin 70 %, mikä käytännössä merkitsi noin 200 asuinrakennusta ja lähes 400 muuta rakennusta. Kirkonkylä tuhoutui kirkkoa lukuun ottamatta täysin, mutta Ylimuonion kylä säästy. Lisäksi järvi-en rannoilla sijainneet kylät ja haja-asutusalueet säilyttivät vanhan rakennuskantansa. Pohjois-Suomen maaseudulla jatkui talonpoikainen perinne rakentamisessa toisen maailmansotaan asti. Vielä nykyään nähtävissä olevan talonpoikaisen rakentamisen tyyllillisenä perustana on 1800-klassismi. Talonpoikaisen klassismin kehittyminen ja kukoistus muodostaa toista sataa vuotta kestäneen ajanjakson, jolloin rakennusten tyyli, rakennuksen ihannemalli säilyi pääpiirteissään samana.

Tyypillinen peräpohjalainen kylä sijaitsee joen tai järven rannalla metsän reunustamalla viljelysaukealla. Alueen kylät edustavat hyvin tyypillistä perinteistä järvikylätyyppiä. Kylärakenne on syntynyt maisemarakenteen ja elinkeinon harjoittamisen seurauksena. Kyläalueita ympäröivät suhteellisen karut metsät ja jängät, jotka ovat toimineet kylän laajentumisen luonnollisina rajoina. Avoimelta kylältä, jolta tuuli keskikesällä puhaltaa sääsket, avautuu niittyjen ja järvien yli usein vaara- ja tunturimaisema. Perinteinen peräpohjalainen pihapiiri on hahmotettavissa avokulmaiseksi neliöksi, jota rajaavat rakennukset yleensä kolmelta sivulta. Rakennukset ovat pääosin punamullattuja ja useissa tapauksissa kuisti on maalattu vaaleaksi. Osassa rakennuksista on hirren päällä lautavuoraus.

Kyläkohtaisen rakennusperinteen tarkempi kuvaus on luettavissa Perusselvitykset ja kehittämisraportin kohdasta Kulttuuriympäristö.

Rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet on numeroitu kartalle. Kohteiden luokittelu perustuu kulttuuriympäristöstä vuonna 2005 tehtyyn selvitykseen. Selvityksen on laatinut aluearkkitehti Katriina Nyman. Kohteet ovat seuraavat ja sitä on täydennetty Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi-hankkeesta saaduilla tiedoilla.

sr-merkintä tarkoittaa arvokasta rakennuskohdetta ja/tai pihapiiriä, jonka ominaispiirteet tulee säilyttää.

Toras-Sieppi:

kohde 1. Sieppi, kaavamerkintä – sr/1

kohde 2. Kotakorva, kaavamerkintä – sr/2

Särkijärvi:

kohde 3. Särkelä, kaavamerkintä – sr/3'

Toras-Sieppi:

kohde 25. Koskenniemi, kaavamerkintä – sr/25

Särkijärvi:

kohde 26. Haavikko, kaavamerkintä – sr/26

Muut kohteet

Olosjärvi:

kohde 24. Torasjärven-Olosjärven tukkiränni, kaavamerkintä – sr/24

kohde 20. Vanha ratsutie, ei osoitettu kartassa (oheisessa kuvassa)

Ratsutien sijainti.

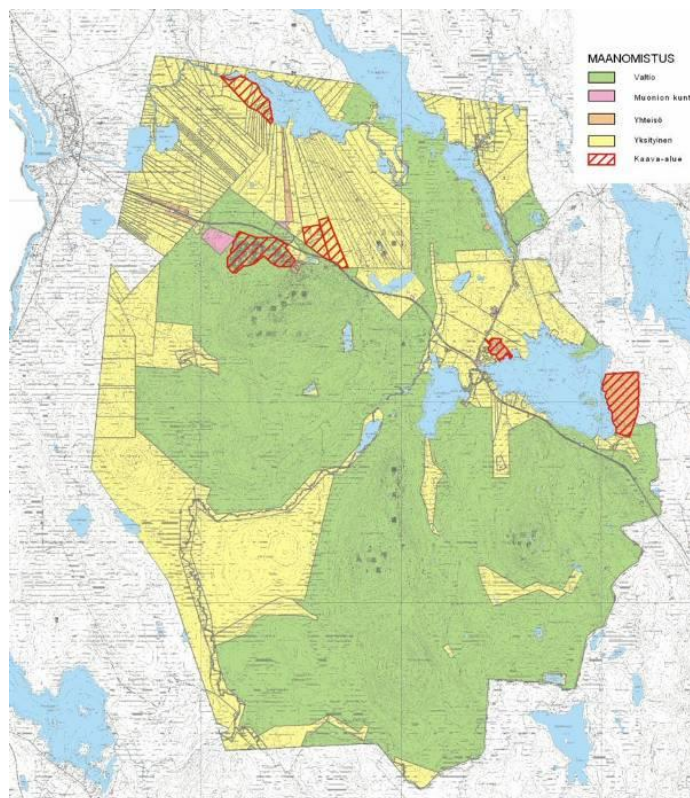
12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Vanha ratsutie on rakennettu 1800-luvulla posti- ja rahtitiekse hevos-, poro- ja jalan- kulkijoille, jota käytettiin paljon tärkeänä välitappina Muonion ja Kittilän välillä. Tietä ei ole merkitty kaavaan omalla erityisellä merkinnällään. Vanhan tien olemassa olo "uusien" teiden linjauksilla ja poluilla on lähinnä informatiivinen, eikä polulle ole syy- tä osoittaa omaa merkintää tai määräystä.

3.1.5 Maanomistus

Koko alueen huomattavin maanomistaja on valtio, jonka omistama maa käsittää yli puolet koko kaava-alueen kaavoitettavasta alueesta. Seuraavaksi suurin maanomis- tajataho on yksityiset maanomistajat, joiden osuus on noin viides osa koko alueesta. Eri yhteisöjen omistama osuus on noin 1/7 osa koko alueesta. Muonion kunnan omis- tama maa-alue varsin pieni.

3.1.6 Energia ja yhdyskuntatekniikka

Alueen läpi kulkee 110 kV:n pääverkko.

Muonion kunta on liittynyt Lapin Jätehuolto kuntayhtymän jäseneksi 1.4.2007 lukien.

Tuulivoimala-alueeksi on osoitettu Muoniossa Mielmukkavaara ja Olos. Olos on toiminnassa oleva alue. Mielmukkavaara on uusi, suunnitteilla oleva.

Muoniossa toimivia vesilaitoksia on kaikkiaan neljä. Noin 61 % kuluttajista on yleisten vesijohtoverkostojen piirissä. Särkijärven kylän alueella, entisellä rajavartioston alueella on vesihuoltoverkko, johon liittyy vedenottamo ja jäteveden puhdistamo.

Tunturi-Lapin maakuntakaavassa osoitetaan valtakunnallisen ja seutukunnallisen energiahuollon kannalta merkittävät voimajohtojen uudet yhteystarpeet sekä vanhojen verkostojen parantamisen ja laajentamisen tarpeet. Uudet yhteystarpeet osoitetaan olemassa olevien tietojen pohjalta ja niiden sijainti maastossa saattaa tarkemman suunnittelun yhteydessä muuttua. Voimajohtojen yhteystarpeita alueella on osoitettu Kolari-Muonio, Muonio-Palojoensuu-Hetta.

Vesihuoltolain 5 §:n mukaan kunnan tulee yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa laatia ja pitää ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Muonion kunnan edellinen vesihuollon kehittämissuunnitelma on vuodelta 2004 (Jaakko Pöyry Infra). Kaavaprosessin aikana oli laadittavana vesihuollon kehittämissuunnitelman päivittäminen. Keskeisenä sisältönä on määritellä vesihuollon tulevat kehittämistoimenpiteet sekä ottaa kantaa haja-asutusalueiden vesihuollon ratkaisuihin. Kehittämissuunnitelmassa on huomioitu 9.3.2011 voimaan tullut jätevesien puhdistukseen liittyvä ympäristönsuojelulain muutos ja 15.3.2011 voimaan tullut jätevesiasetus. Säädosmuutoksilla kohtuullistetaan jätevesien käsittelyn tehostamiseksi tarvittavia investointeja. Lisäksi varmistetaan iäkkäiden ja vaikeassa elämäntilanteessa olevien mahdollisuus saada vapautus vaatimuksista. Säädöksissä on säilytetty myös riittävä ympäristönsuojelun taso. Se täyttää esimerkiksi Itämeren suojelukomissio HELCOMin suositukset. Jätevesiasetus määrittelee uudet vähimmäisvaatimukset haja-asutusalueen talousjätevesien puhdistustasolle. Asetuksen siirtymäaika päättyy vuonna 2016. Vesihuollon kehittämissuunnitelma valmistui Keväällä 2012 ja hyväksyttiin syksyllä 2012.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Merkkien selitys

	kylmäteknologian testaus-alueet
	muut erityisalueet
	muut erityiskohteet
	suojavaöhyke
	sähkölina (runkoverkko)
	sähkölina, yhteystarve (runkoverkko)
	massaputki, yhteystarve
	tuulivoimaloiden alue

Muonion alueen erityisalueet, energiahuollon alueet, jätteenkäsittelyalueet, maa-ainesten ottoalueet, puolustusvoimain alueet sekä sähkölinjaverkko. Kuvaote Tunturi-Lapin maakuntakaavan selostuksesta.

3.1.7 Vesihuollon kehittämissuunnitelma

Muonion vesihuollon vahvistettu toiminta-alue tällä hetkellä kattaa osayleiskaava-alueella sijaitsevien Oloksen asemakaava-alueen ja Särkijärven kyläkeskuksen alueen lisäksi kirkonkylän asemakaava-alueen, hotelli Jeriksen alueen sekä hotelli Pallasen alueen; vahvistettu kv:ssa 21.6.2007. Toiminta-alueella olevilla kiinteistöillä on liittymisvelvollisuus. Nykytilanteessa toiminta-alueilla on vielä kiinteistöjä, jotka eivät ole liittyneet verkostoihin.

Muonion vesihuollon toiminnasta vastaavat kirkonkylän ja Oloksen alueella Muonion kunnan ylläpitämä vesihuoltolaitos ja haja-asutusalueilla seuraavat yhtiöt / vesiyhtymät / vesiosuuskunnat: Jerisjärven Huolto Oy, Lapland Hotel Pallas, Lapland Hotel Olos, Sammakotien vesiyhtymä, Äkäskeron Vesihuolto Oy, Kaalamaniemen vesiosuuskunta.

Haja-asutusalueen uudistettu jätevesiasetus (209/2011) velvoittaa, että kiinteistöillä on oltava sellainen jätevedenkäsittelyjärjestelmä, jolla voidaan normaalioloissa saavuttaa riittävän tehokas puhdistustaso. Ympäristönsuojelulainmuutos tuli voimaan 9.3.2011 ja uusi jätevesiasetus 15.3.2011. Kunnan tehtävänä on tiedottaa kiinteistönomistajia ja tarjota asiantuntija-apua kiinteistökohtaisten vesihuoltojärjestelmien kunnostukseen. Haja-asutuksen jätevesihuollon valvonta tulee lähivuosina viemään runsaasti ympäristönsuojeluviranomaisen voimavaroja. Jätevesijärjestelmien kunnostukseen liittyvän neuvontatarpeen lisääntymiseen on hyvä varautua tulevinä vuosina.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueiden ulkopuolelle jäävät kiinteistöt sekä ne verkostojen tarvealueiden asukkaat, jotka eivät perusta vesiosuuskuntaa, ovat velvollisia kunnostamaan jätevesihuoltojärjestelmänsä 15.3.2016 mennessä. Tämä tarkoittaa usean tuhannen euron investointeja suurimmalla osalla vanhoja kiinteistöjä. Uusilla kiinteistöillä on v. 2004 lähtien rakennusluvassa edellytetty vaatimusten mukaista jätevesijärjestelmää.

Nykytilanne

Muonion kunnan vesihuoltolaitoksella on 3 vedenottamo; Kalliosalmi, Hirsivaara ja Kehävaara. Näistä Kehävaaran vedenottamo, joka toimii Oloksen alueen varavedenottamona, sijaitsee osayleiskaava-alueella. Se sijaitsee kirkonkylältä Rovaniemelle johtavan tien varrella, n. 4 km päässä kirkonkylältä, Olostunturin pohjavesialueella. Vedenottamona toimii betonirengaskaivo, josta saa ottaa vettä 120 m³/d. Vettä ei käsitellä ennen verkostoon johtamista.

Haja-asutusalueella toimii yksi vettä toimittavaa vesiosuuskuntaa tai vastaavaa: Lapland Hotels Oy Oloksella. Lapland Hotel Olos toimii Oloksella ja palvelee hotellin tarpeita. Vesijohtoverkon pituus on n. 400 m. Vedenottamoina toimii viisi porakaivoa. Vesijohtoverkosto on mahdollista liittää kunnan verkostoon. Jätevedet johdetaan Muonion kunnan jätevedenpuhdistamolle siirtoviemäriä pitkin.

Keskitetty vesijohtoverkko kattaa kirkonkylän asemakaava-alueen ja ulottuu eteläpuolella Olokselle ja Särkijärvelle saakka. Liittyjiä on noin 470 kiinteistöä (v.2004). Muonion kunnassa vesijohtoverkon ulkopuolella on 840 asukasta. Viemäriverkon ulkopuolella olevien asukasmäärästä ei ole tarkempaa tietoa. Vapaa-ajan asuntojen, joita ei ole liitetty viemäriverkostoon, määrästä ei ole tarkempaa tietoa.

Keskitetty viemäriverkosto käsittää kirkonkylän asemakaava-alueen ja Oloksen ja Särkijärven alueet. Viemäreitä on yhteensä n. 47,4 km. Jätevedenpumppaamoita on 16 kpl. Särkijärven puhdistamo on poistettu käytöstä Särkijärvi-Olos-Muonio siirtoviemärin käyttöönoton myötä v. 2010. Keskitetyn jätevesiviemäriverkoston piirissä on tällä hetkellä kiinteistöjä, joissa on vielä käytössä sakokaivoja. Sakokaivot ovat tarpeettomia ja aiheuttavat mm. ylimääräisiä lietteen kuljetuksia ja huoltotoimenpiteitä.

Toiminta-alueiden ulkopuolisilla alueilla viemärointi on hoidettu pääsääntöisesti kiinteistökohtaisin järjestelyin. Haja-asutusalueella jätevesien käsittelyvaatimuksena uudisrakennusten ja peruskorjattavien rakennusten osalta on niiden johtaminen 3-osaisen saostuskaivon kautta maasuodattimeen, imeytyskenttään tai muuhun vastaavaan käsittelymenetelmään. Jäteveden käsittelynä haja-asutusalueilla on pääasiassa sakokaivo.

Muonion kirkonkylällä toimii vuonna 2008 käyttöönotettu biologis-kemiallinen jätevedenpuhdistamo. Puhdistamolla käsitellään kirkonkylän jätevesien lisäksi Oloksen ja Särkijärven alueiden jätevedet. Puhdistetut jätevedet johdetaan purkuviemäriä pitkin Muonionjokeen. Puhdistusvaatimusten kiristymiseen on puhdistamolla varauduttu ottamalla huomioon laitoksen sijoituksessa mahdollisen jälkikäsitteilylaitoksen rakentaminen myöhemmässä vaiheessa.

Muonion kunnan suositukset

Alueen oman jv-puhdistamon rakentaminen on tarpeen, kun ko. alueen jätevesiä ei voi kokonaistaloudellisesti johtaa muuhun yleiseen jätevesiviemäriverkostoon. Eri-tyistä kehittämistä vaativia alueita ovat Ylimuonio, Kangosjärvi sekä Särkijärvi.

Särkijärvellä erityisesti huomioidaan mahdollisuudet liittyä rakennettuun siirtoviemäriverkostoon ja muuhun vesihuoltoverkostoon. Olos-Särkijärvi-Torassieppi osayleiskaavan mukaiselle Torassiepin alueelle suunnitellaan keskitetty vesihuoltoverkosto, joka liitetään siirtoviemäriä ja yhdysvesijohdolla Särkijärven vesihuoltoverkostoon.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Haja-asutusalueella sijaitseville kiinteistöille on esitetty seuraavia menettelyvaihtoehtoja:

- Mahdollisuus hyödyntää olemassa olevia verkostoja
 - o Kiinteistöiden, jotka sijaitsevat nykyisen verkoston lähietäisyydellä, kannattaa harkita liittymistä keskitettyyn vesihuoltoon. Liittyminen on yleensä kannattavaa vielä 200 metrin etäisyydellä verkostosta, mutta liittymismahdollisuus tulisi tarkastella tapauskohtaisesti huomioiden maaston korkeusasemat, maaperän laatu ja putkikoot.
- Kiinteistöjen yhteinen vesihuolto
 - o Kaksi tai useampi kiinteistö voi järjestää yhteisen vesihuollon. Kiinteistöjen yhteinen jätevedenkäsittely on järkevää, kun kiinteistöt sijaitsevat riittävän lähellä toisiaan. Ohjeellinen kiinteistöjen välinen maksimietäisyys on 200 metriä silloin, kun rakentaminen ei vaadi erikoisrakenteita.
- Kiinteistökohtainen vesihuolto
 - o Oman kaivon veden käyttökelpoisuutta voidaan parantaa poistamalla rautaa ja mangaania sekä vähentämällä veden syövyttävyyttä. Kiinteistön omistajan tulee hankkia puolueeton ja kokemusta omaava vesihuollon suunnittelija, joka suunnittelee kiinteistölle tarkoituksenmukaisimman jätevesijärjestelmän tai käsittelymenetelmän.

Jätevedenkäsittelymenetelmät/ -järjestelmät ja suositukset niiden sopivuudesta kiinteistöille:

Jätevedenkäsittelymenetelmä /-järjestelmä	Kenelle suositellaan
Liittyminen kunnan vesihuolto- verkkoon	Yksin tai vesiosuuskuntana; viemärin sijaitessa kohtuullisen matkan päässä kiinteistöstä
Maasuodattamo kaikille jätevesille	Ensisijainen vaihtoehto jos viemäriin liittyminen on taloudellisesti kannattamatonta
Maahanimeytys kaikille jätevesille	Pohjavesialueiden/rantayleiskaava-alueen ulkopuolella sijaitseville kiinteistöille. Tiivis maaperä ei sovellu imeyttämiseen, selvitettävä soveltuuko maaperä imeytykseen (imeytyskoe)
Laite- eli pienpuhdistamo kaikille jätevesille	Kiinteistöllä ei ole riittävästi tilaa maahanimeyttämölle tai maasuodattamolle, käytön oltava säännöllistä, järjestelmän huolto vaatii omaa työpanosta
Kuivakäymälä ja harmaa- vesisuodin, maasuodattamo, (pienpuhdistamo, tai umpisäiliö) pesuvesille	Kuivakäymälä, vaihtoehto mm. vapaa-ajanasukseen
Umpisäiliö vessavesille ja harmaa- vesisuodin tai maasuodattamo tai maahanimeytys pesu- vesille	Umpisäiliön tyhjennyskerrat harvemmat verrattuna pelkkään umpisäiliöön
Umpisäiliö kaikille jätevesille	Kiinteistöltä vain vähän jätevettä (umpisäiliön tyhjennyskerrat)

Alustavia toimenpiteitä ja investointeja lähivuosille ovat mm.:

- Vesihuollon toiminta-alueella sijaitsevien liittymättömien kiinteistöjen liittäminen verkostoihin
- Torassiepin ja Jerisjärven vesihuollon yleissuunnitelman laadinta
- Viemäriverkoston lisävuotovesitutkimukset ja niiden perusteella verkoston saneeraus
- Kiinteistöviemärien sakokaivojen poistaminen/ohittaminen
- Varautuminen kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien sekä mahdollisten vesiosuuskuntahankkeiden aiheuttaman neuvontatarpeen lisääntymiseen.

3.1.8 Liikenne

Suunnittelualueen jakaa lähes kahtia kantatie 79 Rovaniemeltä Muonioon. Kantatie 79 välittää etelä-pohjoissuuntaista liikennettä Luoteis-Lapin alueella. Välittömästi suunnittelualueen länsirajan ulkopuolella Muonion keskustaajamassa kantatie yhtyy Suomen ja Ruotsin rajan suuntaisesti kulkevaan valtatiehen 21.

Lähin lentoasema sijaitsee Kittilässä, jonne normaaliaikoina saapuu keskimäärin 2 lentovuoroa päivässä. Sesonkiaikoina jouluna ja keväällä vuorot lisääntyvät jopa 20 päivittäiseen vuoroon. Säännöllinen jatko-yhteys linja-autolla Muonioon on yhdeltä lentovuorolta.

Junavuoroja lähimmälle säännöllisesti toimivalle matkustaja-asemalle Rovaniemelle on keskimäärin 3 kertaa päivässä. Jatko-yhteys linja-autolla Muonioon on kahdelta junavuorolta. Kolariin saapuu juna kolme kertaa viikossa. Lisäksi sesonkiaikoina liikennöi matkustajaliikenteen junavuoroja Kolariin. Näiltä ei tosin ole säännöllisiä linja-autojen jatko-yhteyksiä Muonioon.

Säännöllisiä linja-autoliikenteen yhteyksiä Muonioon on Rovaniemeltä keskimäärin 3 kertaa vuorokaudessa sekä Tornioista 2 kertaa vuorokaudessa.

Muita yleisiä teitä suunnittelualueella ovat kantatieltä Muotkavaarassa etelään Äkäslompolaan menevä seututie 940 sekä Särkijärveltä pohjoisen suuntaan erkaneva seututie 957 Raattaman kautta Peltovuomaan. Jerisjärven itäpuolitse kulkee maantie 9572 kantatieltä 79 yhtyen seututiehen 957 järven pohjoispuolella.

Kantatie 79 on nykyisin kestopäällystetty tie, jossa päällysteen leveys vaihtelee itäosan 6,5 metrin ja länsiosan 7,5 metrin välillä. Seututeiden 940 ja 957 päällysteen leveydet ovat 6,0 metriä.

Kantatien 79 keskimääräinen liikennemäärä Olostunturin itäpuolella on noin 500 ajoneuvoa vuoro-kaudessa (KVL 2002). Olostunturin länsipuolella liikennemäärä on 1200 ajoneuvoa vuorokaudessa. Raskaan liikenteen osuus kokonaisliikennemääristä on noin 8 %. Seututien 940 liikennemäärä on keskimäärin 130 ja seututien 957 470 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Kantatien 79 nopeusrajoitus on pääosin 100 km/h. Seututien 957 liittymässä on nopeusrajoitus 60 km/h.

Vilkkaita ja liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallisia risteämiskohtia on kantatiellä 79 Olostunturin läheisyydessä ja Särkijärven kylän kohdalla. Suunnittelualueen teillä on viimeisen viiden vuoden aikana tapahtunut 5 kappaletta liikenneonnettomuuksia. Onnettomuuksista yksikään ei ole johtanut henkilövahinkoihin. Onnettomuudet ovat pääosin yksittäisonnettomuuksia eikä niille löydy yksittäistä paikkaa eikä yhteistä syytä.

Lapin tiepiirin toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosille 2009-12 yhtenä merkittävistä hankkeista on kantatielle 79 rakennettavan Muonio-Olos kevyen liikenteen väylän rakentaminen.

Alueella on lukuisia kokoojatieluokkaisia teitä, jotka ovat alun perin joko paikallisteitä tai vanhoja metsäautoteitä. Näistä teistä on sittemmin muodostunut merkittäviä yhdysteitä pysyvän ja loma-asutuksen liikkumistarpeita varten. Tällaisia ovat esimerkiksi seuraavat: Torassiepintie, Olosjärventie, Luusuntie, Isonmaantie, Heinäniementie ja Nivungintie.

Alueen vanhinta kulkuväylää edustaa vieläkin käytössä oleva ns. ratsutie. Tämä tie kulkee Muonion kirkonkylältä kantatien suuntaisena Olosjärven eteläpuolitse Torassiepin kautta Jerisjärven pohjoispuolelle ja jatkuu sieltä Rauhalan kylään ja edelleen Kittilään.

Alueella on kattava ulkoilureittiverkosto. Olostunturi on reittiverkoston lähtöpiste. Sieltä lähtee reittejä Pallaksen ja Ylläksen suuntaan. Oloksen ympäristössä on monipuolinen latuverkosto. Valaistuja latuja on kolmisenkymmentä kilometriä. Osa laduista otetaan käyttöön jo loka-marraskuussa, jolloin ne lumetetaan koneellisesti ilman lämpötilan laskiessa muutaman asteen pakkasen puolelle. Koko hiihtokauden ajan kunnostetaan tärkeimmät yhdysladut. Merkittävin yhdyslatuverkosto kulkee linjaa Muonio-Olos-Särkijärvi-Torassieppi-Jeris. Latuverkostosta on yhteydet Pallakselle.

3.1.9 Väestö ja asuminen

Väestömäärä, -kehitys ja -ennuste

Muonion kunnan väkiluku oli vuoden 2008 lopulla 2360 henkeä. Väestönkehitys on ollut tasaisesti laskevaa 1980 -luvulta lähtien.

Tilastokeskuksen ennusteen mukaan väestömäärä tulee edelleen laskemaan. Kunnan oman ennusteen mukaan väestömäärä tulee nousemaan. Väestömäärän nousuun arvellaan vaikuttavan erityisesti matkailun sekä kylmätekniikan alueilla odotettavissa oleva työpaikkojen lisääntyminen.

Muonio	2008		2010		2014	
	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset
Ikäluokat yhteensä	1 190	1 170	1 165	1 166	1 123	1 165

(Tilastolähde: Tilastokeskus)

Asuminen

Muoniossa asuntokuntia oli 1028 vuonna 2007.

Asuntokunnat 2007	Muonio
1 henk.	361
2 henk.	353
3 henk.	130
4 henk.	109
5 henk.	41
6 henk.	22
7+ henk.	12
Yht.	1 028

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Muonio 2007	Erillinen pientalo	Rivi- tai ketjutalo	Asuin- kerrostalo	Muu tai tuntematon	Kaikki talotyyppit
1 henk.	258	64	5	34	361
2 henk.	320	16	4	13	353
3 henk.	113	5	5	7	130
4 henk.	96	6	1	6	109
5 henk.	37	1	-	3	41
6 henk.	20	-	-	2	22
7+ henk.	8	2	-	2	12
Kaikki	852	94	15	67	1 028

3.1.9.1 Loma-asutus

Muonion kunnassa oli vuoden 2007 lopussa lähes 1000 kesämökkiä. Kesämökkien kasvu on ollut suurta, vuodesta 1970 vuoteen 2000 mökkien määrä oli lisääntynyt yli 750 mökillä.

Kesämökit	1970	1980	1990	2000	2008
Muonio	91	246	591	854	985

Loma-ajan majoitusta kaava-alueella tarjoavat Oloksen hiihtokeskus ja Oloksen lähitöillä olevat yksityisten omistamat vuokrattavissa olevat mökit. Särkijärvellä toimii muutama majoitusyritys (Lomailu-Särkelä, Särkijärven majat). Toras-Siepiässä toimii Torassiepin Lomapallas.

3.1.10 Työpaikat ja palvelut

Työpaikat ja työllisyys

Muonion alueella oli työpaikkoja vuonna 2006 yhteensä 924. Palvelut ovat kunnan ylivoimaisesti suurin työllistäjä. Palvelutyöpaikkoja on 776, mikä on jopa 86 % kaikista työpaikoista.

Muonio 2006	Miehet	Naiset
Valtio	47	24
Kunta	57	186
Valtioenemmistöinen Oy	8	6
Yksityinen sektori	242	205
Tuntematon	5	0
Yrittäjät	99	45
Palkansaajat	359	421
Työpaikat/alueella työssäkäyvät yhteensä	458	466

Muonion kunnassa asuvien työssäkäyvien lukumäärä oli lähes 990 henkilöä vuonna 2007.

Muonio 2007	Työvoima	Työlliset	Työttömät
Miehet	569	506	63
Naiset	527	481	46
YHT.	1096	987	109

Muoniossa sijaitsee autojen kylmäteknologiaan keskittynyt Winter Test Center (WTC), joka on kunnan merkittävin yksittäinen työnantaja. Myös muualla Lapissa sekä Ruotsissa on runsaasti autojen kylmä- ja kosteuskestävyyttä sekä energiatehokkuutta mittaavia keskuksia. Ruotsissa testejä tehdään Norrbottenin Arjeplogissa, Arvidsjaurissa ja Kiirunassa. Kylmäteknologian osaamista hyödynnetään myös matkailun parissa tarjoamalla yritysasiakkaille ajoharjoittelutuotteita. Kylmäteknologian kehitys on ollut lähivuosina voimakasta ja kasvupotentiaali on erittäin merkittävää. WTC toimii kiinteässä yhteydessä Olos Hotellin kanssa, ja yhdessä ne työllistävät noin 100 htv ympärivuotisesti. Liiketoiminta keskittyy talvelle, autotestauksen parissa työskentelee alihankkijat mukaan laskettuina noin 300 henkilöä.

Muonion kalanviljelylaitos sijaitsee Muoniossa Muonionjokeen laskevan Särkijoen varrella Särkijärven kylässä. Laitos on toiminut vuodesta 1958 alkaen Tornionjoen vesistön kalakantojen elvyttämiseksi. Laitos on tärkeä toimialueellaan myös siksi, että alueella on vähän muita kalanviljelylaitoksia. Viljelyn päätehtävinä ovat alueellisten arvokalakantojen säilytys sekä taantuneiden vaelluskalakantojen hoito. Kalantutkimuksessa tutkitaan Tornionjoen vesistön lohi-, meritaimen- ja siikakantojen tilaa ja kehittymistä sekä istutusten tuloksellisuutta. Tuotannossa ja tutkimuksessa työskentelee 8–12 henkilöä.

Päivähoito- ja koulupalvelut

Muoniossa toimii päiväkotit sekä ryhmäpäiväkotit. Muoniossa annetaan perusopetusta kirkonkylällä. Oppilaita on yhteensä noin 300. Lähistöllä oleva Särkijärven koulu on lakkautettu. Yläaste, lukio ja kansalaisopisto toimivat keskustassa. Kunnassa toimii lisäksi ammattiopisto Lappia, jossa tarjotaan luonto-, palvelu- ja tekniikan alan koulutusta. Muoniossa toimii myös lukion ja ammattiopisto Lappian yhteinen Ski College, jossa opiskelun ohessa on mahdollisuus harjoitella hiihtoa.

Kauppa

Kaupan palvelut ovat keskittyneet keskustaan, jossa toimii kaksi päivittäistavaramyymälää. Päivittäistavarakauppojen lisäksi kunnasta löytyy erikoiskaupan liikkeitä kuten esim. kukkakauppa, asusteliike sekä alkoholiliike. Rakentamiseen liittyviä palveluja kuten rautakauppa ja useita rakennus-, LVI- ja sähköliikkeitä on myös Muoniossa.

Särkijärven kylällä toimii mm. matkailuyrittäjiä, tilitoimistoja ja parturi-kampaaja.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

3.1.11 Matkailu

Matkailun merkitys aluetaloudessa on erittäin suuri, ja sen heijastusvaikutukset muille toimialoille. Muoniossa toimii noin 25 majoitustoimintaa harjoittavaa yritystä, joista 5 hotellitasoista ja 20 ohjelmapalveluyritystä.

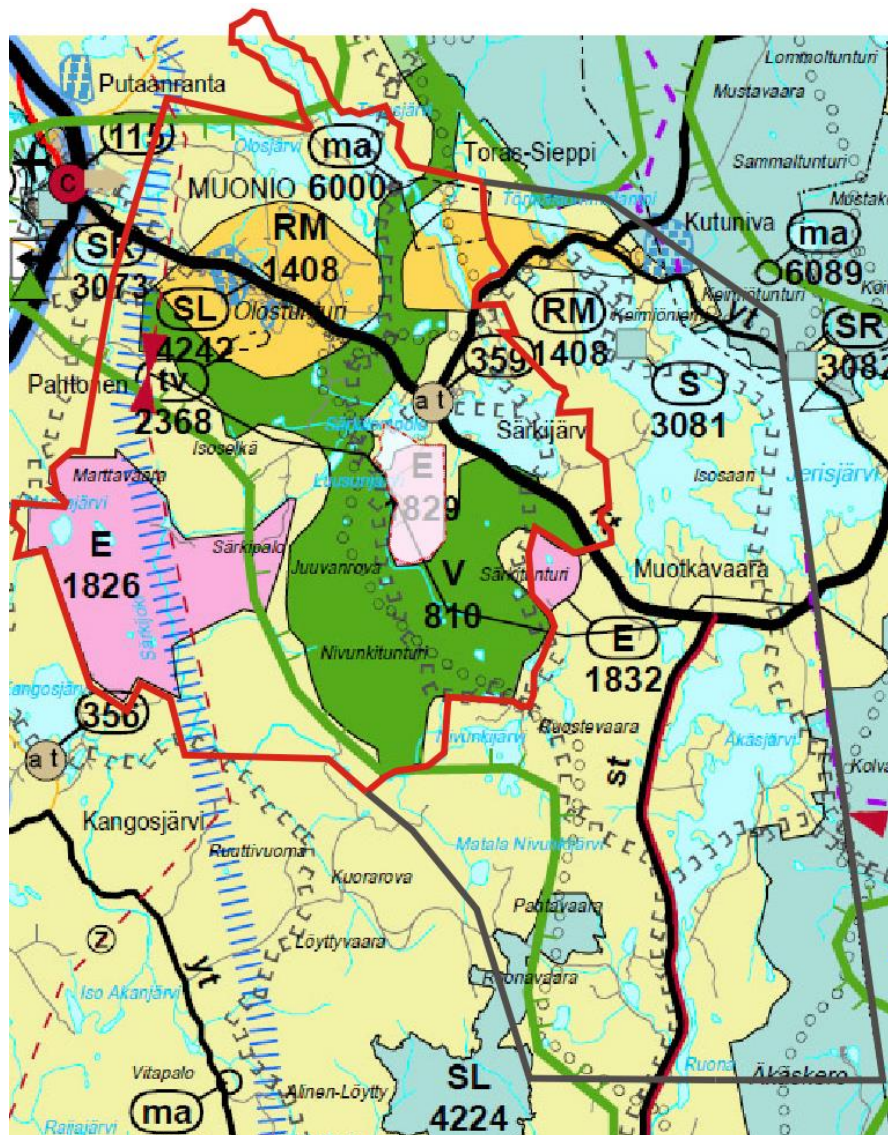
Muonion matkailu on voimakkaasti suuntautunut kansainvälisyyteen, ja yli puolet (53 %) rekisteröidyistä yöpymisistä on ulkomaisten asiakkaiden yöpymiä.

3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Maakuntakaava

Tunturi-Lapin maakuntakaava-alueeseen (seutukuntaan) kuuluvat Enontekiö, Kittilä, Kolari ja Muonio.

Ympäristöministeriö vahvisti 23.6.2010 Tunturi-Lapin maakuntakaavan.

Tunturi-Lapin maakuntakaavaehdotus (punainen raja) kaava-alueen likimääräinen raja. Lähde: Lapin liitto.

Maakuntakaavaehdotuksessa esitetyt merkinnät kaava-alueella:

Merkintä: **mv 8411**

Alueen nimi: LEVI-YLLÄS-OLOS-PALLAS-HETTA

Sijainti ja kuvaus: Vyöhyke käsittää Levin, Ylläksen ja Oloksen matkailukeskukset lähialueineen, sisältäen Ylläs-Pallas kansallispuiston virkistysvyöhykkeitä, Pallaksen ja Lainion matkailupalveluiden alueet sekä Enontekiön, Kittilän ja Muonion kuntakeskukset ja Raattaman, Könkään ja Kurtakon kylät.

Varausperuste: Kansainvälisesti merkittävä matkailualue.

Kehittämisperiaate: Kehitetään kokonaisuuden matkailullista vetovoimaisuutta. Eri-tyisesti kehitetään matkailukeskusten ja alueella toimivien matkailupalveluyritysten yhteistyötä.

Merkintä: **at 359**

Alueen nimi: SÄRKIJÄRVI

Sijainti ja kuvaus: Särkijärvi sijaitsee Muonion kirkonkylästä noin 12km Kittilän suuntaan menevän valtatie n:o 79 varrella Särkijärven rannalla. Kylä on tunturien kainalossa; luoteessa Olostunturi, pohjoisessa ja idässä Pallastunturit ja Keimiötunturi sekä etelässä Särkitunturi. Vuonna 2005 kylässä asui vajaa 150 asukasta.

Varausperuste: Kunnanosan keskus.

Kehittämisperiaate: Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Loma-asutuksen edellytysten kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Otetaan huomioon sijainti matkailun vetovoima-alueella.

Merkintä: **V 810**

Alueen nimi: NIVUNKITUNTURI

Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Oloksen matkailukeskuksen eteläpuolella ja sen kautta on yhteys kansallispuistoon. Alueelle on rakennettu runsaasti hiihto- ja ulkoilureittejä. Alue on osayleiskaavassa pääosin retkeily- ja ulkoilualueita.

Varausperuste: Valtakunnallisen/ seudullisen matkailukeskuksen virkistysalue.

Kehittämisperiaate: Huolehditaan reittiverkoston riittävydestä, ylläpidosta ja laatu-
tasosta.

Merkintä: **RM 1408**

Alueen nimi: OLOKSEN MATKAILUKESKUS

Sijainti ja kuvaus: Olostunturi on yksi Muonion seitsemästä tunturista. Matkailukeskus on rakentunut tunturin pohjoispuolelle ja profiloitunut mm. ensilumen alueena sekä kansainvälisenä ja kansallisena maastohiihtokeskuksena. Latupohjat muodostavat kesällä turvallisen patikointi- ja lenkkeilypolkujen verkoston tunturiin ja sen luontonahtävyyksiin.

Varausperuste: Valtakunnallinen matkailualue

Kehittämisperiaate: Kehitetään hiihtokeskuksena, mutta huolehditaan myös kesäilmeestä ja luontoarvoista. Varaudutaan henkilökunnan asuntojen ja palveluiden sijoittamiseen ottaen huomioon Muonion kuntakeskuksen läheisyys. Sijainti matkailun vetovoima-alueella otetaan huomioon.

Merkintä: **E 1826**

Alueen nimi: SÄRKIPALON TESTIALUE

Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Oloksen eteläpuolella.

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä toiminnassa oleva testausalue

Merkintä: **E 1829**

Alueen nimi: ISOMAAN TESTIALUE

Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Oloksen eteläpuolella

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä suunniteltu testausalue.

Kehittämisperiaate: Suunnitellaan ja toteutetaan huomioon ottaen ympäröivän virkistysalueen toiminnot sekä sijainti matkailun vetovoima-alueella.

Merkintä: **tv 2368**

Alueen nimi: OLOKSEN TUULIVOIMALA-ALUE

Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Olostunturin päällä. Alueella on 5 tuulivoimalaa.

Varausperuste: Seudullisesti merkittävä toteutettu tuulivoima-alue

Merkintä: **SL 4242**

Alueen nimi: MADEOJAN KUUSIKKO

Sijainti ja kuvaus: Alue sijaitsee Muonion kunnassa Olostunturin pohjoisrinteellä, maantien 79 pohjoispuolella. Kasvillisuus on eteläosassa ja puron varrella hiirenporras- ja kotkasiipivaltaista saniaislehtoa sekä lehtokorpea, itäreunalla tuoretta GDT-lehtoa.

Varausperuste: Asetus 503/92, lehtojen suojeluohjelma VNp. 13.4.1989

Kehittämisperiaate: Säilytetään suojeluarvot. Otetaan huomioon sijainti matkailun vetovoima-alueella, matkailukeskuksen ja virkistysalueen yhteydessä.

Merkintä: **ma 6000**

Alueen nimi: TORAS-SIEPIN KYLÄ

Sijainti ja kuvaus: Toras-Sieppi sijaitsee Länsi-Lapin tunturiseudun voimakaspiirteisessä luonnonmaisemassa samannimisen järven itärannalla järveen laskevan Jerisjoen molemmin puolin. Kyläkuva on tiivis ja ehyt. Kylään saavuttaessa avautuu eteläpuolen metsänreunasta miellyttävä, elävältä vaikuttava maisema. Vanha hyväkuntoinen rakennuskanta, pellot ja rantaniityt muodostavat viehättävän miljöön. Uudet, perinteisestä tyylistä poikkeavat rakennukset sijaitsevat kylän laitamilla maisemallisesti syrjäisillä paikoilla. Arvokkain kylämiljöö on Jerisjoen eteläpuolella. Kotakorvan, Siepin ja Koskenniemen tiloilla on edustavin perinteinen rakennuskanta, joista Kotakorvan päärakennus on 1850-luvulta ja muiden kahden talon päärakennukset 1930-luvulla rakennetut. Kylän läpi virtaavan Jerisjoen varsilla hieman ylempänä sijaitsee kyläläisten vanha tervahauta sekä vielä toistaiseksi entisöimiskelpoisia tulvalatoja.

Varausperuste: Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö (myös RKY 2009) Alueella on myös maakunnallisesti arvokas perinnebiotyyppejä.

Kehittämisperiaate: Kylän kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat piirteet säilytetään ja uudisrakentaminen sovitetaan perinteiseen ympäristöön.

Merkintä: **M 4529**

Alueen nimi: MUONION MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE

Sijainti ja kuvaus: Muonion alueista ne, joita ei ole varattu muihin maankäyttöluokkiin.

Varausperuste: Nykyinen käyttö

Kehittämisperiaate: Käytetään pääasiassa maa- ja metsätalouteen.

Lisäksi alueella ovat seuraavat kohteet:

- Raideliikenteen kehittämiseksi selvitettävä yhteys
- Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue
- Sähkölinja
- Sähkölinjan yhteystarve
- Moottorikelkkailureitti sekä ulkoilureitti.

Lisäksi maakuntakaavassa on asetettu koko kaava-aluetta koskevia yleisiä määräyksiä.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

3.2.2 Yleiskaava

Olostunturin alueelle laadittiin 1980-luvun alkupuolella Muonion kunnan ensimmäinen osayleiskaava. Se on toiminut ohjeena alueen asemakaavoja laadittaessa, vaikka sitä ei alistettu vahvistettavaksi.

Muonion vesi- ja tunturialueiden yleiskaavoitus toteutettiin kahdessa osassa. Alueelta laadittiin valtuuston 31.5.2004 hyväksymä kehittämissuunnitelma sekä kaksi osayleiskaavaa: Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi ja Jerisjärvi-Äkäsjärvi, jotka valtuusto hyväksyi 12.3.2007. Korkein hallinto-oikeus kumosi nämä kaavan kesällä 2009. Kaavojen pohjaksi tehtyjä perusselvitysaineistoja on käytetty hyväksi soveltuvien osin tämän kaavan laatimisessa.

3.2.3 Asemakaavat

Suunnittelualueella vahvistetut ja hyväksytyt kaavat:

Asemakaavat

- Oloksen asemakaava ja kaavan muutos, noin 100 ha (28.2.1989)
- Oloksen asemakaavan muutos ja laajennus (12.11.2001)
- Oloksen asemakaavan muutos (23.6.2004)
- Olos-Kuukkelin asemakaava, noin 40 ha (14.10.1992)
- Olos-Reginan asemakaava, noin 41 ha (8.10.1997)
- Särkijärven asemakaava, noin 17 ha (6.3.2006)

Ranta-asemakaavat

Lääninhallitus ja sittemmin ympäristökeskus ovat vahvistaneet seuraavat ranta-asemakaavat:

- Särkijärvi-Kropion ranta-asemakaava, noin 110 ha (20.5.1976)
- Koskenvainion ranta-asemakaava, noin 68 ha (27.10.1976)

3.2.4 Rakennusjärjestys

Muonion kunnassa on voimassa oleva rakennusjärjestys, jonka kunnanvaltuusto on vahvistanut 9.5.2005 ja se on tullut voimaan 15.7.2005.

3.2.5 Muut suunnitelmat

Muonion kunnassa on meneillään useita kehittämishankkeita hankkeita, kuten:

Lapin matkailustrategia

Lapin visiona on "Lappi - Puhdasta ELÄMÄNVOIMAA lähelläsi. Lappi on Euroopan johdava kestävä luonto- ja elämysmatkailun kohde vuonna 2020. Yleiskaavoituksen näkökulmasta keskeisimmiksi tavoitteiksi on kirjattu:

Strategian tärkeimpinä määrällisinä tavoitteina on

- Rekisteröityjen yöpymisten kasvattaminen 2,6 miljoonaan vuoteen 2014 mennessä
- Ulkomaiden rekisteröityjen yöpymisten osuus kaikista yöpymisistä 50%.
- Matkailutulojen kolminkertaistaminen 1,5 miljardiin euroon vuoteen 2030 mennessä
- Matkailutyöllisyyden kaksinkertaistaminen 10 000 henkilötyövuoteen vuoteen 2030 mennessä
-

Matkailukeskukset ja -vyöhykkeet

- Matkailukeskus- ja vyöhykepainotteinen kehittäminen
- Matkailukeskusten profiloitumisen edistäminen
- Elinkeinon toimintaedellytysten ja yrittäjyyden tukeminen

Maankäyttö, rakentaminen ja infrastruktuuri

- Eri toimialojen yhteensovittaminen
- Korkealaatuinen suunnittelu ja rakentaminen

Lapin kylmä- ja talviteknologiastrategia 2007-2013

Strategisina tavoitteina ovat osaamisen kehittäminen, infrastruktuurin kehittäminen, yritystoiminnan kehittäminen ja yritysrekrytointi sekä toimialan kasvu.

Kyläkulttuuria Tuntureitten maassa ry

KKTM ry toteuttaa Tunturi-Lapin kuntien, Enontekiö, Kittilä, Kolari ja Muonio alueella Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa. Alueen kehittämistyötä tehdään KKTM ry:n kehittämissuunnitelman "Vireä Tunturi-Lappi 2007-2013" mukaisesti. Paikallisen maaseudun kehittämissuunnitelman pääpainopisteinä ovat maaseutuyrittäjyys ja elämysmatkailu.

Maakuntasuunnittelu

Lapin liitto on laatinut "Lappi – Pohjoisen luova menestyjä" Lapin maakuntasuunnitelman 2030.

Maakuntasuunnitelma on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen pitkän aikavälin strateginen suunnitelma, jossa osoitetaan näkemys siitä millaisessa Lapissa elämme vuonna 2030 ja millä keinoin tavoitteena olevaan tulevaisuuteen Lapissa pyritään. Lapin liiton valtuusto hyväksyi maakuntasuunnitelman 25.11.2009.

Maakuntasuunnitelmassa Visioksi 2030 on määritelty: "Lappi on vetovoimainen 195 000 asukkaan pohjoinen menestysmaakunta, joka tunnetaan luonnoltaan ja kulttuuriltaan rikkaana, luovana ja kansainvälisesti arvostettuna kasvavien investointien alueena. Lappi antaa elämänvoimaa."

Strategioina ovat:

- Pohjoisia teollisuustuotteita, matkailuelämyksiä ja energiaa
- Innovaatiolla ja koulutuksella kilpailukykyä – työpaikkoihin osajia
- Maaseutuelinkeinot monipuolistuvat – tulonlähteitä kyliin
- Hyvinvointia ensiluokkaisilla palveluilla, elinympäristöllä ja kulttuurilla
- Laatua liikennejärjestelmään ja tietoyhteiskuntaan
- Lappibrändistä kilpailuetua – viestintään tehoa

Vesi- ja tunturialueiden Kehittämissuunnitelman tiivistelmä

Avainasioita Muonion vesistö- ja tunturialueen tulevan kehityksen suunnittelussa oli kokonaisvaltainen lähestymistapa suunnittelussa sekä alueen omiin vahvuuksiin tukeutuminen. Kehittämissuunnitelman mukaisesti maankäytön suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota seuraaviin seikkoihin:

- maaseudun taloudellisen perustan laajentamiseen ja vahvistamiseen
- omaehtoisen ja paikallisen kehittämistyön tukemiseen
- elinkeinorakenteen monipuolistamiseen
- matkailun kehittämisedellytysten turvaamiseen
- olemassa olevien ja uusien yritysten toiminta- ja kehitysedellytysten parantamiseen (matkailu ja kylmätekniologia)
- yritysmyönteisen ilmapiirin luomiseen.

Vesi- ja tunturialueitten osayleiskaavoitukseen liittyvät luonto- (hortonomi Mari Lampinen, Suunnittelukeskus Oy), maaperä- (FL Hannu Kemiläinen, Suunnittelukeskus Oy) ja maisemaselvitykset (maisema-arkkitehti Taina Tuominen, Suunnittelukeskus Oy), emätilaselvitys ja mitoitustarkastelu (Arkkitehti SAFA Kimmo Kautto ja hortonomi Mari Lampinen, Suunnittelukeskus Oy) sekä arkeologinen inventointi (HuK Antti Krapu, Oulun yliopisto) tehtiin vuosina 2003-04. Selvitykset on koottu yhteen osaksi kehittämissuunnitelmaa, jonka kunnanvaltuusto hyväksyi 31.5.2004. Kaavanlaadinnan yhteydessä laadittiin keväällä 2006 Natura-tarvearviointi (biologi Jari Kärkkäinen, Suunnittelukeskus Oy). Kulttuuriympäristöselvityksen on tehnyt aluearkkitehti Katariina Nyman keväällä 2005, selvityksessä on päivitetty vuoden 1075/84 inventointi. Rakennuskohteiden valintaa on lisäksi täydennetty Lapin ympäristökeskuksen hallinnoiman Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeesta saadun tiedon perusteella.

Vision 2015 lähtökohtana on, että Muonion vesistö- ja tunturialue on maisemaltaan ja luonnoltaan ainutlaatuinen tunturien, järvien, jokien ja vanhojen metsien hallitsema luonnonläheinen alue, jonka kehittymisen lähtökohtana on uusien elinkeinojen ja ammattien luominen paikallisia perinteitä kunnioittaen. Vision mukaan osayleiskaava-alueen taloudellisen toiminnan kasvu perustuu pitkälti kansainvälisen matkailun ja kylmäteknologiatoiminnan merkittävään kehittymiseen. Pääelinkeinojen kasvu heijastuu yritysten välisen tiiviin yhteistyön välityksellä muille toimialoille, erityisesti rakentamiseen, poro- ja kalatalouteen, muuhun elintarviketuotantoon, käsityötuotteiden valmistukseen ja metsätalouteen. Vision mukaan mm:

- Toiminnot ja rakentaminen keskitetään olemassa olevien rakenteiden välittömään läheisyyteen, toteutetaan vyöhykkeittäin tai sulautetaan hyvin maisemaan.
- Alueella on nykyisestä vahvistuneita asumisen ja matkailupalveluiden keskittymiä sekä laajoja erämaisia alueita. Uusia vapaa-ajan asuntoja rakennetaan tiiviisti Oloksen seudulle, Toras-Siepiä etelään ja Keimiöniemen seudulle.
- Alueella on korkealaatuinen eri liikkumismuodoille (hiihdolle, koiravaljakoille ja moottorikelkoille) soveltuva reittiverkosto, jonka risteyspaikoissa on yhteiskäyttöiset palvelupisteet.
- Alueen taloudellisen kehityksen kärkinä ovat kylmäteknologiatoiminnan lisääntyminen alueella ja ulkomaalaisten matkailijoiden määrän merkittävä kasvu, hotelli- ja mökkimajoituskapasiteetti on kasvanut selvästi, lisäys yli 10 000 vuodepaikkaa.
- Alueelle on keskittynyt matkailu- ja ohjelmapalveluihin keskittyvää koulutusta.
- Kylmäteknologiaan liittyvää koulutus- ja tutkimustoimintaa kehitetään yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa.
- Erämaisten alueiden turvaaminen.

Toimenpideohjelman mukaista kehityksen toteutumista voidaan viedä eteenpäin monilla erilaisilla toimenpiteillä ja valinnoilla. Alla esitetään viisi mahdollista hankekokonaisuutta:

- Matkailuyrittäjien yhteistyön tiivistäminen
- Paikallisen tuotannon kehittämishanke
- Kalastuksen kehittämishanke
- Paikallisten elinkeinojen kehittämiseen tähtäävä koulutustoiminta
- Kylmäteknologiaan liittyvän yhteistyön kehittäminen

4 Suunnittelun tavoitteet

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet VAT

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulivat voimaan vuonna 2001 ja niitä on tarkistettu siten, että 2009 asetettiin päivitettyt tavoitteet. Niille asetettujen tavoitteiden toteutumista tulee edistää valtion viranomaisten toiminnassa, maakunnan suunnittelussa ja kuntien kaavoituksessa. Tavoitteet on jaettu alueidenkäyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua ohjaavien vaikutusten perusteella yleis- ja erityistavoitteisiin. Yleistavoitteet ovat luonteeltaan alueidenkäyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua koskevia periaatteellisia linjauksia. Erityistavoitteet ovat alueidenkäyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua koskevia velvoitteita.

Tämän kaavan kannalta keskeisimmät tavoitteet ovat:

Toimiva aluerakenne

- aluerakenteen tasapainoinen kehittäminen,
- elinkeinoelämän kehittäminen sekä vahvistaminen,
- olemassa olevien rakenteiden hyödyntäminen,
- elinkeinotoiminnan ja muun toimintapohjan monipuolistaminen)

Eheytyvä yhdyskuntarakenne

- ekologinen,
- taloudellinen,
- sosiaalinen ja
- kulttuurinen kestävyys

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat

- Toimivat yhteysverkostot ja energiahuolto

Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet

- Alueiden erityispiirteet tunnistetaan ja alueidenkäyttö sovitetaan mahdollisimman tasapainoisesti yhteen poikkeuksellisten luonnonolojen, luonnon kestokyvyn ja kulttuuriarvojen turvaamiseksi. Samalla tuetaan luonnonoloihin sopeutuneiden omakeimaisten kylä- ja kulttuuriympäristöjen säilymistä ehyinä.

4.2 Kunnan asettamat tavoitteet

Tavoitteena on laatia oikeusvaikutteinen osayleiskaava ohjaamaan rakentamista ja muuta maankäyttöä alueella. Rantarakentamisen osalta kaava on suoraan rakentamiseen oikeuttava. Suunnittelulla halutaan tukea elinkeinojen, erityisesti matkailun ja kylmäteknologian kehittämistä alueella. Lisäksi kaavan keskeisenä tavoitteena on ollut erityisten maisema-, rakennus- ja luontoarvojen huomioiminen niin, että niiden säilyminen voidaan turvata tulevaisuudessakin.

4.3 Viranomaisten asettamat tavoitteet

Museovirastolla ei ollut mahdollisuutta osallistua neuvotteluun. Sähköpostissa 11.6.2010 Museovirasto toteaa, että mikäli osayleiskaavalla osoitetaan uutta (ranta)rakentamista, jonka kaava suoraan oikeuttaa, tulee MRL:n mukaisesti muuttuvilla maankäyttöalueilla toteuttaa arkeologinen maastoinventointi, jotta muinaisjäännökset voidaan huomioida maankäytön suunnittelussa ja, että kaava tältä osin vastaa sille asetettuja vaatimuksia.

Lapin liitto huomautti, että seutukaavaa ei otettaisi huomioon kaavahankkeessa ja esitti että, kaavaselostukseen otettaisiin mukaan maakuntakaavan kaavamääräykset ko. alueiden esittelyyn. Kaavamääräyksen mukaan puolet rantaviivasta on jätettävä rakentamiselta vapaaksi.

Lapin Metsäkeskus toivoi, että kaavamääräykset eivät estä maanmuokkausta ja että maisematyölupavaatimus pysyisi kohtuullisen pienenä. Maisematyölupavaatimus estää monen maanomistajan metsänhoidon maksullisuuden vuoksi.

Pohjoisella tullipiirillä ei ollut kommentoitavaa.

Rajavartiolaitos huomautti Oloksen alueella sijaitsevasta ampumaradasta, joka tulee huomioida tulevassa kaavassakin.

ELY-keskus huomautti puuttuvista suojelluista luontotyypeistä ja lajeista. Lisäksi valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) on tunnistettava laajemmin ja että kaavassa tulee turvata riittävät yhtenäiset rakentamattomat ranta-alueet. Muistutettiin ranta-alueella voimassa olevasta MRL 73 § erityisistä sisältövaatimuksista. Tiedusteltiin olisiko vaihtoehtoinen kaavatarkastelu tarpeen kaavaluonnoksen yhteydessä. Toivottiin, että rakennusoikeudet esitettäisiin selkeästi tilakohtaisesti ja että ehdottomat rakentamisrajoitukset kirjataan kaavamääräyksiin. Pyydettiin huomioimaan edellisen kaavahankkeen ELY-keskuksen antamat lausunnot. Huomautettiin, että OAS:n on lisättävä, että vastineet toimitetaan mielipiteen esittäjille.

4.4 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet

4.4.1 Luonnosvaihe

Viranomaisten lausunnot:

ELY-keskus esitti launnossaan että ranta-aluetta ja rantavyöhykettä käsittelevät tekstit käydään läpi ja yhdenmukaistetaan kaavaselostuksessa. Lisäksi ELY-keskus kiinnitti huomiota M-2 -alueen suunnitteluratkaisuun, sen määräyksen sanamuodosta. Rantarakentamisesta ELY totesi, että käytetty periaate on oikea.

ELY-keskus toi esiin huomion, että ranta-asemakaavoja tai vaihtoehtoisesti esittää myös ranta-asemakaava-alueen rasterointi siten, ettei varsinaista yleiskaavallista ohjausta pääse muodostumaan. Lisäksi ELY edellytti, että tulee huomioida tavoitteet poronhoidon turvaamiseksi. Liikenneturvallisuuteen reitistöjen ja yhteyksien osalta tulee kiinnittää huomiota ja haja-asutusalueen jätevesien käsittelyä koskevat osiot on päivättävä vastaamaan nykyistä lainsäädäntöä.

Toras-Järven ja Ruonajärven laajennusalueen maastoselvityksen ajankohtaan liittyvät huomiota päätettiin ratkaista siten, että alueen hyvin tuntevia metsästäjiä haastatellaan, jolloin voidaan arvioida vaikutukset metsäkanalintuihin.

Lisäksi ELY kiinnitti huomiota NATURA-tarveharkinta-arvion päivittämiseen. Muilta osin huomiot olivat varsin yksittäisiä tai tiettyihin kaavamerkintöihin ja määräyksiin sidoksissa.

Lapin liitto edellytti kiinnittämään huomiota valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin etenkin luonto- ja kulttuuriympäristöt erityisinä aluekokonaisuuksina. Lisäksi liitto huomautti paliskuntien välisen raja-aidan merkitsemisestä sekä ns. Jäämerenradan huomioimisesta kaavan vaikutuksia arvioitaessa.

Museovirasto edellytti lausunnossaan, että kaava-alueella tehdään arkeologinen täydennysinventointi ja sen tulokset tullaan huomioimaan kaavaehdotuksessa. Tämän lisäksi Museovirasto toi esiin yksittäisiä huomioita lausunnossaan.

Metsähallitus kiinnitti huomiota reitistöjen linjauksiin sekä hallinnoimiensa maa-alueiden merkintöihin etenkin suojeluohjelmissa mukana olevien alueiden osalta.

Paliskuntain yhdistys edellytti, että kaavassa tulee huomioida valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kohta luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet. Tämän lisäksi Paliskuntain yhdistys toi esille huolensa poroelinkeinon säilymisen puolesta, kun alueidenkäyttöpaine ja reitistöjen määrä kasvaa.

Muonion paliskunta esitti huolensa alueen pirstoutumisesta erilaisin reitein ja aluevarauksin sekä lisääntyvän alueen aiheuttamasta häiriöstä porotalouden harjoittamiseen.

Muoniojoen kalastusalue esitti, että kaavassa osoitettaisiin veneenlaskupaikkoja.

Yksityiset tahot:

Luonnosvaiheen nähtävilläolon aikana sekä saadun palautteen perusteella, Särkijärven alueen A - Uusi ja oleellisesti muuttuva alue -varausmerkintä koettiin alueelle epäsopivaksi.

Ranta-alueiden mitoituksiin esitettiin paljon muutoksia.

4.4.2 Ehdotusvaihe

Viranomaisten lausunnot:

ELY-keskus esitti lausunnossaan että ranta-aluetta ja rantavyöhykettä käsittelevät tekstit käydään läpi ja termit yhdenmukaistetaan. Tämän lisäksi ELY toi kantojaan esiin yksittäisten rakennuspaikkasymbolien yhteydessä käytettyjen termien käyttöön. Lisäksi ELY toi esille huomioita päivitystarpeesta ja korjaustarpeesta, jotta kaavamääräyksiin ja kaavaselostukseen ei jäisi sellaista tietoa, joka on muuttunut suunnittelutyön aikana, tai jolla ei ole merkitystä maankäytön ohjauksen osalta.

Vesienhuollon kehittämissuunnitelman tulee huomioida osana kaavaselostusta.

Tunturituuli Oy esitti lausunnossaan, että Olostunturin laella olevan tuulivoimala-alueen määräys sallisi tuotannon kehittämisen ja jatkamisen alueella.

Lapin liitto edellytti maakuntakaavan ja yleiskaavan suhdetta kuvaavan taulukon tarkentamista ja täydentämistä.

Museovirasto edellytti puuttuvan merkinnän lisäämistä kaavakarttaan sekä yksittäisiä huomioita kaavaselostuksen sisältöön.

Metsähallitus kiinnitti huomiota reitistöjen linjauksiin sekä hallinnoimiensa maa-alueiden merkintöihin etenkin suojeleohjelmissa mukana olevien alueiden osalta.

Paliskuntain yhdistys edellytti, että RM-5 alueen kaavamääräystä tarkennetaan ilmansuuntien osalta sekä yksittäisiä huomioita kaavaselostukseen kirjattuihin asioihin.

Muonion paliskunta esitti, että porotalouden alueidenkäytöllisiä edellytyksiä on edistettävä ja toimintaedellytykset turvattava kaavaratkaisuissa.

Yksityiset tahot:

Ranta-alueiden mitoituksiin esitettiin paljon muutoksia.

5 YLEISKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT JA NIIDEN VAIKUTUKSET

5.1 Alueen määrittely

Suunnittelualue Muonion kunnassa, rajautuen etelässä Nivunkitunturin eteläpuolelle, pohjoisosassa alue kattaa Olosjärven sekä Torasjärven eteläosan. Idässä alueen raja kulkee pitkin asumattomia alueita siten, että sen sisäpuolelle jäävät Juuvanrova, Nivunkitunturi ja Särkitunturi.

Tehtävänä on laatia Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi -alueen maankäyttö- ja rakennuslain mukainen osayleiskaava, joka ohjaa rantarakentamista MRL 72 §:n mukaisesti. Kaavahankkeen edellisen vaiheen alkuvaiheessa on tehty alueen kehittämissuunnitelma, joka toimii kaavan yhtenä lähtökohtana, tavoitteen asettelua varten. Kehittämissuunnitelma on edelleen tavoitteenasettelun osalta ajanmukainen.

Kehittämissuunnitelma:

Avainasioita Muonion vesistö- ja tunturialueen tulevan kehityksen suunnittelussa ovat kokonaisvaltainen lähestymistapa suunnittelussa sekä alueen omiin vahvuuksiin tukeutuminen. Kehittämissuunnitelman mukaisesti maankäytön suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota seuraaviin seikkoihin:

- maaseudun taloudellisen perustan laajentamiseen ja vahvistamiseen
- omaehtoisen ja paikallisen kehittämistyön tukemiseen
- elinkeinorakenteen monipuolistamiseen
- matkailun kehittämisedellytysten turvaamiseen
- olemassa olevien ja uusien yritysten toiminta- ja kehitysedellytysten parantamiseen (matkailu ja kylmätekniologia)
- yritysmuotoisen ilmapiirin luomiseen.

Kaavalliset lähtökohdat ja tavoitteet kokoavassa kehittämissuunnitelmassa asetetut tavoitteet maankäytönsuunnittelulle perustuvat alueelta laadittujen perusselvitysten (luonnonympäristön, rakennetun ympäristön ja elinkeinoelämän) analyysiin, elinkeinoelämän yleisiin kehitystrendeihin sekä haastatteluissa, asukaskyselyissä ja seminaareissa koottuihin tietoihin.

5.1.1 Vaihtoehdot ja niiden kehittyminen

Muonion kunnanvaltuusto hyväksyi 12.3.2007 Olos-Särkijärvi-Torassieppi -osayleiskaavan ja Jerisjärvi-Äkäsjärvi -osayleiskaavan. Rovaniemen hallinto-oikeus antoi 31.7.2008 päätöksensä kaavapäätöksistä toimitettuihin valituksiin. Korkein hallinto-oikeus on käsitellyt sille toimitetut valitukset ja 6.8.2009 kumonnut sekä Rovaniemen hallinto-oikeuden että valtuuston päätökset.

Kunnanvaltuusto on 14.9.2009 päättänyt käynnistää uudelleen osayleiskaavan laatimisesta Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi -alueelle. Kaavanlaatijaksi valittiin FCG Finnish Consulting Group Oy (ent. FCG Planeko Oy).

Kaavan lähtökohdaksi määritettiin 12.3.2007 hyväksytty ja 6.8.2009 kumottu Olos-Särkijärvi-Torassieppi osayleiskaava. Tästä syystä kaavanlaadinnan yhteydessä ei ole laadittu toisistaan poikkeavia vaihtoehtoja tai tutkielmia.

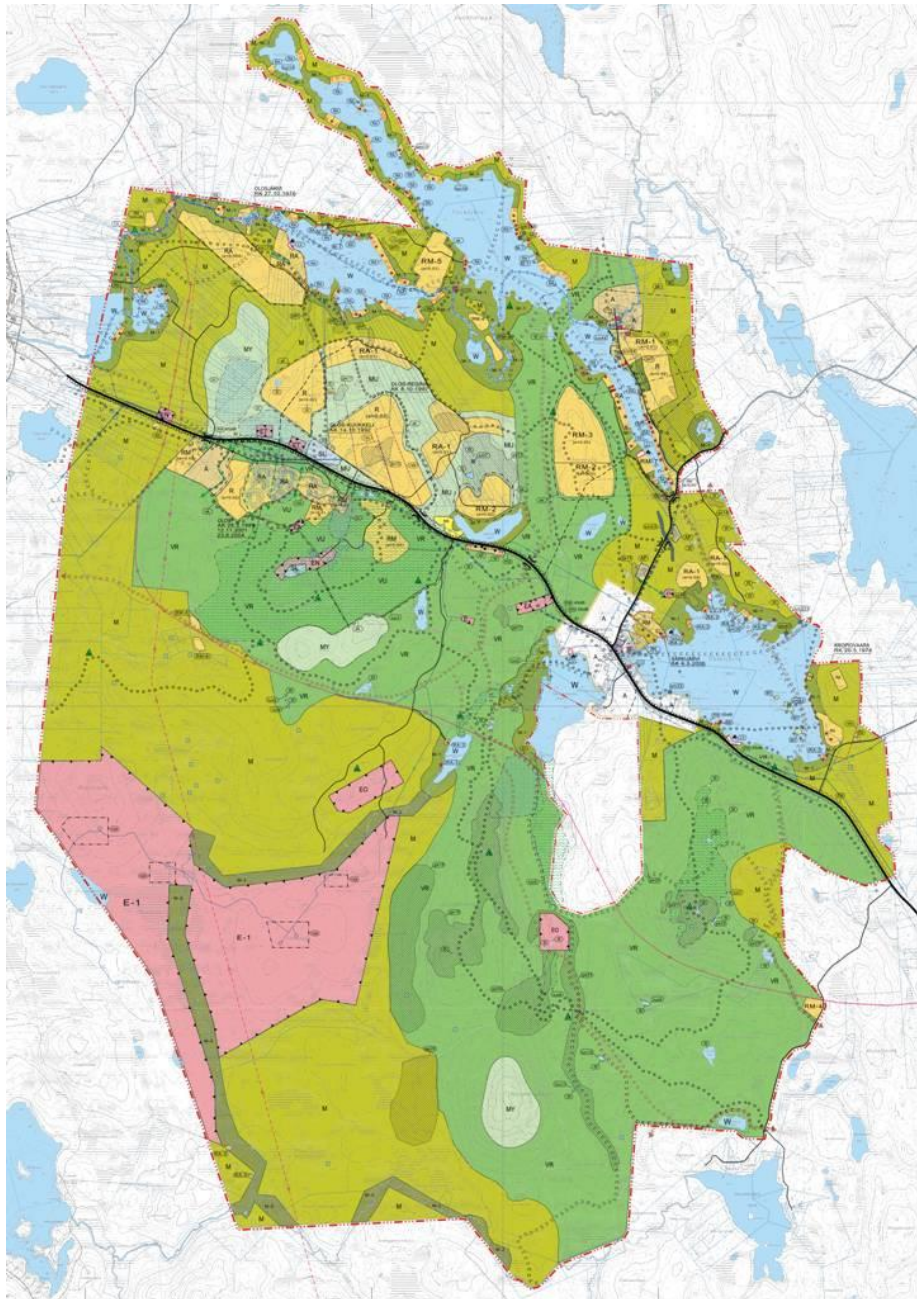
12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Olemassa olevaa suunnitteluaineisto on käytetty hyväksi niiltä osin, kuin se on ollut tarkoituksenmukaista. Ranta-alueiden mitoituksen määrittelevä aineisto on laadittu uudelleen emätilaselvityksen, rantaviivan muunnon sekä vyöhykejaon perusteella. Lisäksi laajennusalueelle on laadittu erillinen luonto- ja maisemaselvitys.

5.2 Yleiskaava

5.2.1 Yleiskaavaaluonnos

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaavaaluonnos.

Kaavaaluonnos oli nähtävillä 18.2. – 21.3.2011 välisen ajan. Nähtävilläolon aikana järjestettiin kaksi yleisötilaisuutta, yksi Muoniossa ja yksi Helsingissä, sekä kolme vastaanottopäivää, kaksi Muoniossa ja yksi Helsingissä. Kaavaaluonnoksesta saatiin palautetta 11 lausuntoa ja 46 mielipidettä.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Palautteet käsiteltiin kesän ja syksyn aikana. Palautteen käsittelyprosessin aikana järjestettiin työneuvottelu ELY-keskuksen kanssa sekä Muonion paliskunnan ja Metsähallituksen kanssa. Lisäksi kesällä tehtiin tarkentava maastokäynti ja arkeologinen täydennysinventointi.

5.2.2 Yleiskaavaehdotus

Luonnosvaiheessa saadut palautteet ja niihin annetut vastineet hyväksyttiin 22.11.2011. Näiden palautteiden, työn aikana havaittujen korjaus- sekä täydennystarpeiden sekä neuvottelujen ja täydennyspalvelusten pohjalta saatujen ratkaisujen pohjalta laadittiin kaavaehdotus. Muonion kunta päätti asettaa kaavaehdotuksen nähtäville 9.3. – 16.4.2012 väliseksi ajaksi.

Kaavaehdotusta laadittaessa keskeisimmät muutokset luonnokseen verrattuna olivat:

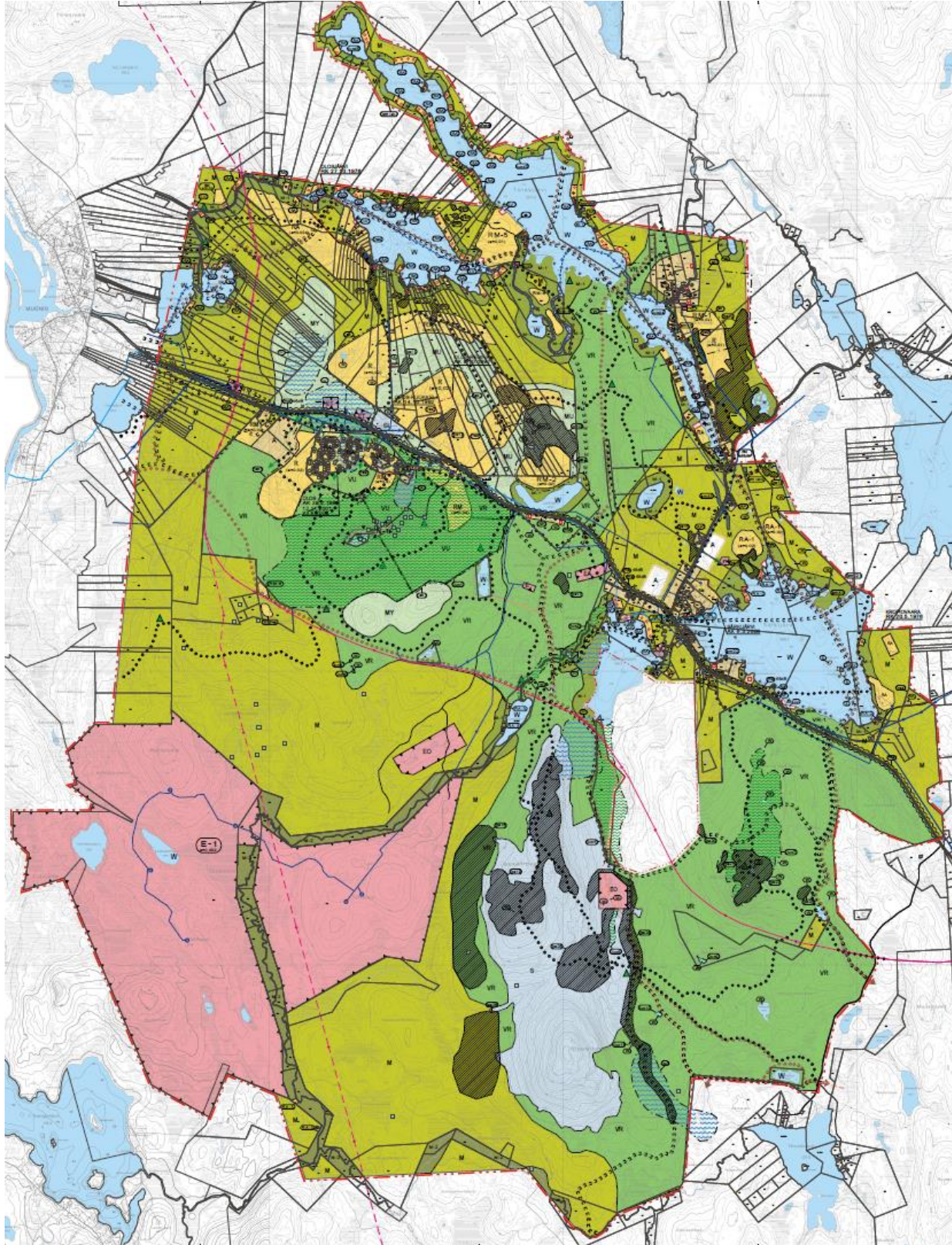
- Kaava-alueen rajausta muutettiin siten, että Särkipalon kylmäteknologian alue otettiin kokonaisuudessaan mukaan kaava-alueeseen. Alueen rakennusoikeudeksi määritettiin $e=0,002$, joka vastaa noin 55 000 k-m²
- Särkijärven kylän alueen merkintätapa muutettiin ja ranta-alueet otettiin mitoitustarkastelun piiriin
- Oloksen alueen RM ja R alueiden rajauksia tarkisteltiin ja laajennettiin
- Reitistöjen linjauksia ja virkistyskohteita tarkistettiin, yhdisteltiin ja poistettiin
- Olosjärven ja Torasjärven välissä olevaa RM-5 aluetta laajennettiin ja alueelle merkittiin veneen vesillelaskupaikkoja
- Kalkinrovan alueella tehtiin tarkistuksia aluevarausten rajausten suhteen
- Toras-Siepin kyläalueen merkintä muutettiin AP alueeksi ja laajennettiin hieman
- VR-alueen rajausta tarkistettiin Toras-Siepin ja Siepinvaaran ympäristöissä
- Kaavamääräysten täsmennyksiä:
 - Sk-pistekatkoviivamerkinnän sanamuotoja täsmennettiin Museoviraston lausunnon mukaisesti
 - EN-1 Oloksen tuulivoimapuiston merkintätapa ja määräys säädettiin koskemaan nykyistä toimintaa ja kooltaan vastaavia laitoksia,
 - S-suojelualuemerikinnän lisääminen
 - M-2 alueen määräystä tarkennettiin siten, että se ei ohjaa rakentamista, mutta suunnittelutavoitteeksi on asetettu, että ko. alueelle voidaan rakentaa 1 rakennuspaikka/ emätila (1.1.1970),
 - Rakennusoikeutta kuvaavien merkintöjen sanamuotoja tarkistettiin ja täsmennettiin.
- Yleiset määräykset:
 - MRL 72.1 § Rakentamisen ohjausvaikutuksen ulottuvuus määriteltiin kaavamerkinnöittäin
 - Määritettiin rakentamisen vähimmäisetäisyydet rantaan
 - Poistettiin jätevesien käsittelyä säätelevät yksityiskohtaiset huomiot ja viitattiin tämän päivän säädöksiin
 - Tarkennettiin metsänhoitoa käsittelevää säädöstä.

Keskeisimpien muutoksien lisäksi kaavaehdotuksen karttaan luonnokseen verrattuna on tehty lukuisia pieniä tarkistuksia mm. rakennuskorttelien rajausten osalta ja tarkennettujen tietojen perusteella muuttuneen mitoituksen vuoksi sekä rakennusten käyttötarkoituksen perusteella.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Kaavakartan lisäksi myös kaavaselostusta on täydennetty luonnokseen verrattuna.

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaavaehdotus.

Nähtävilläolon aikana järjestettiin kaksi yleisötilaisuutta, yksi Muoniossa ja yksi Helsingissä, sekä kolme vastaanottopäivää, kaksi Muoniossa ja yksi Helsingissä. Kaavaehdotuksesta saatiin palautetta 10 lausuntoa ja 30 mielipidettä.

Palautteet käsiteltiin kesän aikana. Palautteen käsittelyprosessin aikana järjestettiin neuvottelu tarvittavien maanomistajien ja intressiryhmien kanssa sekä viranomaisneuvottelu.

5.2.3 Yleiskaava

Ehdotusvaiheessa saadut palautteet ja niihin annetut vastineet hyväksyttiin kesällä 2012 ja niihin tehtiin vielä yksittäisiä tarkistuksia sen jälkeen, kun palautteet oli toimitettu jättäjille ja niistä oli saatu lisähuomioita ja yhteydenottoja. Hyväksymiskäsittelyyn toimitettava aineisto on jätetty 12.10.2012.

Hyväksymiskäsittelyä ennen kaavaan tehtiin seuraavia teknisiä tarkistuksia ja vähäisiä korjauksia:

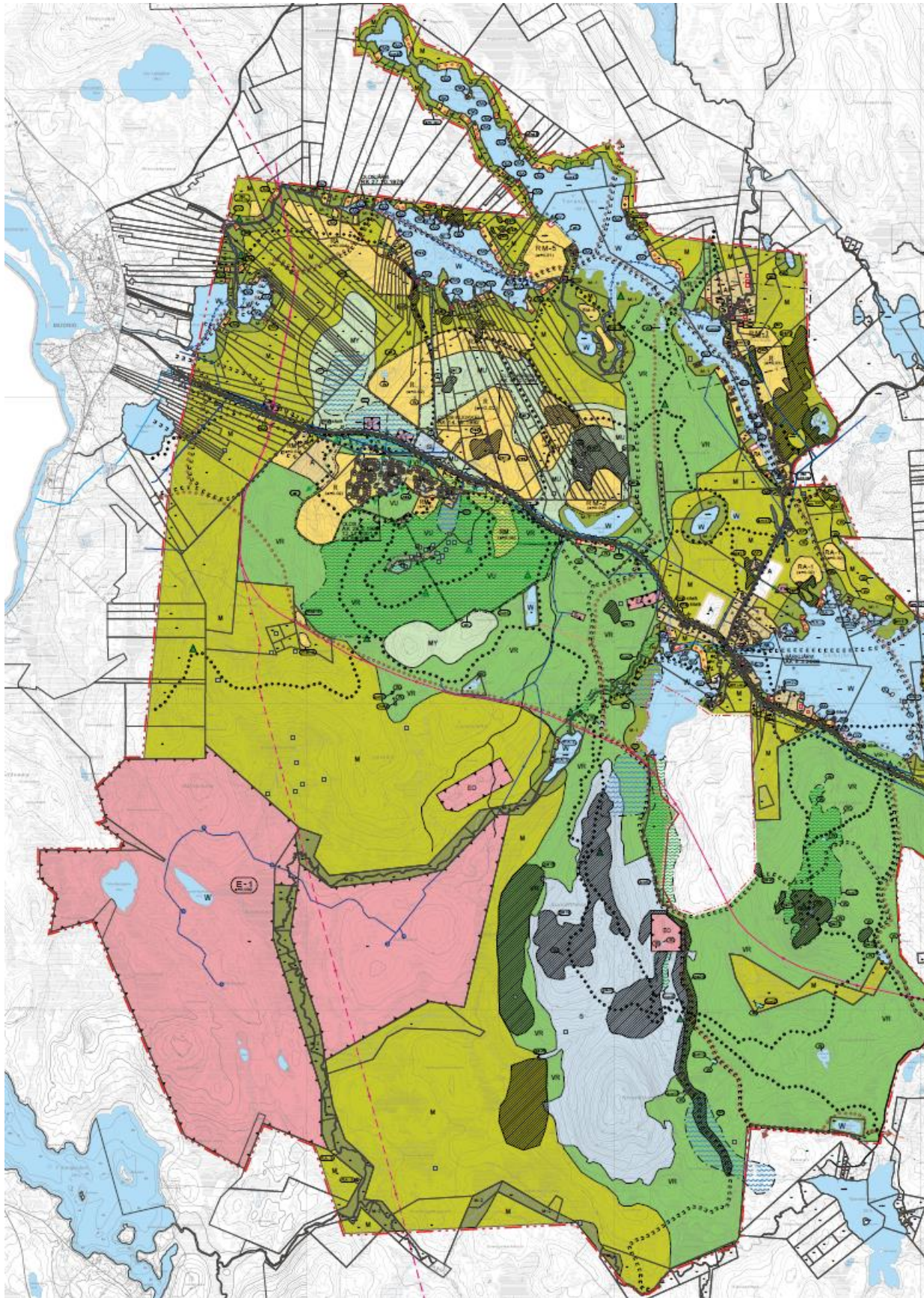
- Reitistöjen linjauksia ja virkistyskohteita tarkistettiin
- Kalkinrovan alueella tehtiin tarkistuksia aluevarausten rajausten suhteen
- Toras-Siepin ja Siepinvaaran alueella tehtiin tarkistuksia VR- ja M-alueen rajausten suhteen
- Oloksen alueen RM-aluetta laajennettiin kantatien suuntaan
- Kaavamääräysten täsmennyksiä:
 - RM-5 -alueen kaavamääräys tarkistettiin porojen kulkuyhteyden ilman-suuntien osalta
 - S-alueen kaavamääräystä täydennettiin siten, että alueelle voidaan tehdä luontomatkailuun ja virkistykseen liittyviä toimenpiteitä ja rakenteita
 - E-1 -alueen kaavamääräyksestä poistettiin seikat, jotka eivät koske maankäyttöä
 - SE -selvitysalue merkintä Särkilompolon kalanviljelylaitokselle, koska ko toiminta on loppunut, mutta alueen tulevaisuuden käyttötarkoitusta ei ole vielä määritetty

Keskeisimpien muutoksien lisäksi kaavakarttaan verrattuna ehdotuskarttaan on tehty pieniä tarkistuksia mm. rakennuskorttelien rajausten osalta ja tarkennettujen tietojen perusteella muuttuneen mitoituksen vuoksi sekä rakennusten käyttötarkoituksen perusteella. Tehdyistä muutoksista on kuultu niitä naapurimaanomistajia, joita muutokset saattaa koskettaa.

Kaavakartan lisäksi myös kaavaselostusta on täydennetty ehdotukseen verrattuna.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

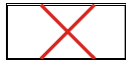
Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

5.2.4 15.4.2013 osittain vahvistettu yleiskaava

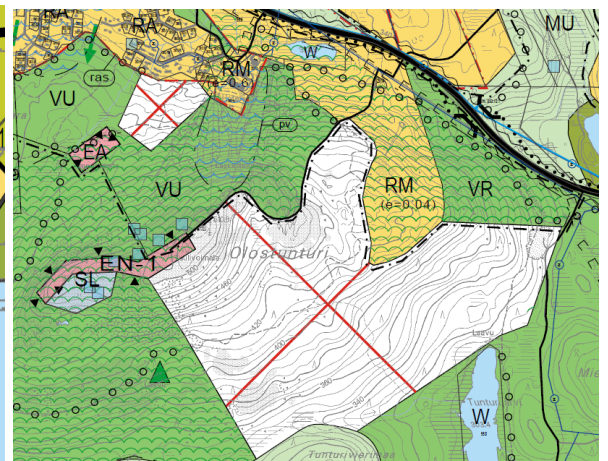
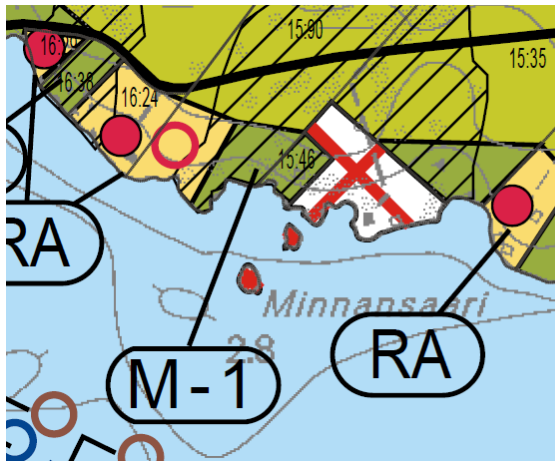
Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaavan hyväksymisvaiheen jälkeen kaavasta tehtiin kolme valitusta. Näiden valitusten ei katsottu kohdistuvan koko kaava-alueelle, joten kunnanhallitus määräsi 15.4.2013 kaavan tulevan voimaan siltä osalta, johon valitusten ei voida katsoa kohdistuvan. Vahvistamatta jätetyt kaava-alueet merkittiin kaavaan seuraavalla merkinnällä:

VAHVISTAMATTA JÄTETYT VALITUKSEN ALAISET KIINTEISTÖT.

Merkinnällä on osoitettu Muonion Kunnanhallituksen päätöksellä 15.4.2013, 120§ vahvistamatta jätetyt valituksen alaiset kiinteistöt.

Vahvistamatta jätettyjä alueita ovat:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus jätti tutkimatta osan vaatimuksista toimivaltaansa kuulumattomana ja hylkäsi valitukset 17.6.2014.

6 YLEISKAAVAN KUVAUS

6.1 Kaavan rakenne

Kaavaratkaisu toteuttaa kaavoitustyön yhdeksi lähtökohdaksi ja tavoitteeksi asetettua kehittämissuunnitelmaa ja siihen kirjattuja tavoitteita, jotka on todettu edelleenkin kaavan keskeisiksi tavoitteiksi. Pääpaino kaavassa on ollut loma-asumisen rakennusmahdollisuuksien osoittaminen maanomistajille sekä matkailun tarvitsemien alueiden varaamisessa Oloksen ja Toras-Siepin välisellä alueella.

Lisäksi yleiskaava-alueella on haluttu kiinnittää huomiota alueen virkistys- ja loma-asumisen kannalta merkittävien maisema- ja luontoarvojen säilymiseen. Rakennusalueet on pyritty osoittamaan luontoarvojen kannalta ja maisemallisesti hyvin soveltuville paikoille.

Ensisijaisia lomarakentamisen alueita ovat ne ranta-alueet, joilla maaperä soveltuu hyvin rakentamiseen ja on yhdyskuntarakenteensa puolesta edullinen. Rakentamista on pyritty ohjaamaan pois sellaisilta alueilta, jotka ovat erityisen herkkiä kulutukselle ja joilla on huomattavaa maisemallista arvoa tai niillä on erityistä merkitystä ulkoilu- ja virkistyskäytön kannalta. Toiminnallisesti edullisinta on keskittää rakentaminen jo rakennettujen alueiden ja tiestön läheisyyteen.

Ranta-alueilla on maanomistajien rakennusoikeus tutkittu kiinteistökohtaisesti ja rakentaminen loma-asuntoalueiden ulkopuolella ei ole mahdollista vapaarantaosuuden säilyttämiseksi. Emätiloittainen rakennusoikeus näiltä alueilta on siirretty maanomistien muille, rakentamiseen osoitetuille alueille.

Ranta-alueiden ulkopuolelle on kaavassa osoitettu laajoja maa- ja metsätalousalueita, joilla sallitaan vain elinkeinoon liittyvä rakentaminen.

Osa keskeisistä alueista osoitettu maankäyttömerkinnöin tai erillisellä informatiivisella merkinnällä, joka osoittaa alueen asemakaavoitustarpeen ennen rakentamista. Käytännössä tämä edellyttää sitä, että alueelle laaditaan yksityiskohtainen suunnitelma, jossa ratkaistaan tiestön sijoittuminen, tonttijako ja rakentamisen määrä. Asemakaavoitus on oma prosessi ja se voidaan laatia joko ns. maanomistajavetoisesti tai kunnan toimesta.

6.2 Mitoitus

Kaavassa on lähtökohtien mukaisesti tutkittu loma-asuntorakentamisen, vakituisen asumisen ja matkailurakentamisen mahdollisuudet ranta-alueella. Emätilaselvitykseen perustuvalla mitoituksella on ratkaistu MRL 72 §:ssä säädetty suunnittelutarve ranta-alueella. Osoitetut rakentamisalueet ja paikat on merkitty kaavaan siten, että MRL 10 luvussa säädetty ranta-alueita koskevat erityiset säännökset toteutuvat tarvittavassa laajuudessa. Lähtökohtaisesti rakentaminen on pyritty ohjaamaan olemassa olevan rakennuskannan ja tiestön tuntumaan niin, että yhdyskuntarakenne ei hajautuisi merkittävästi. Varsin keskeinen rooli on myös vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteiden huomioimisessa sekä vapaassa yhtenäisessä rantaviivassa. Eri-tyisesti tehokkaammin mitoitettun matkailurakentamisen kohdalla on edullisesti rakennettavalla kunnallisteknisellä huollolla iso merkitys.

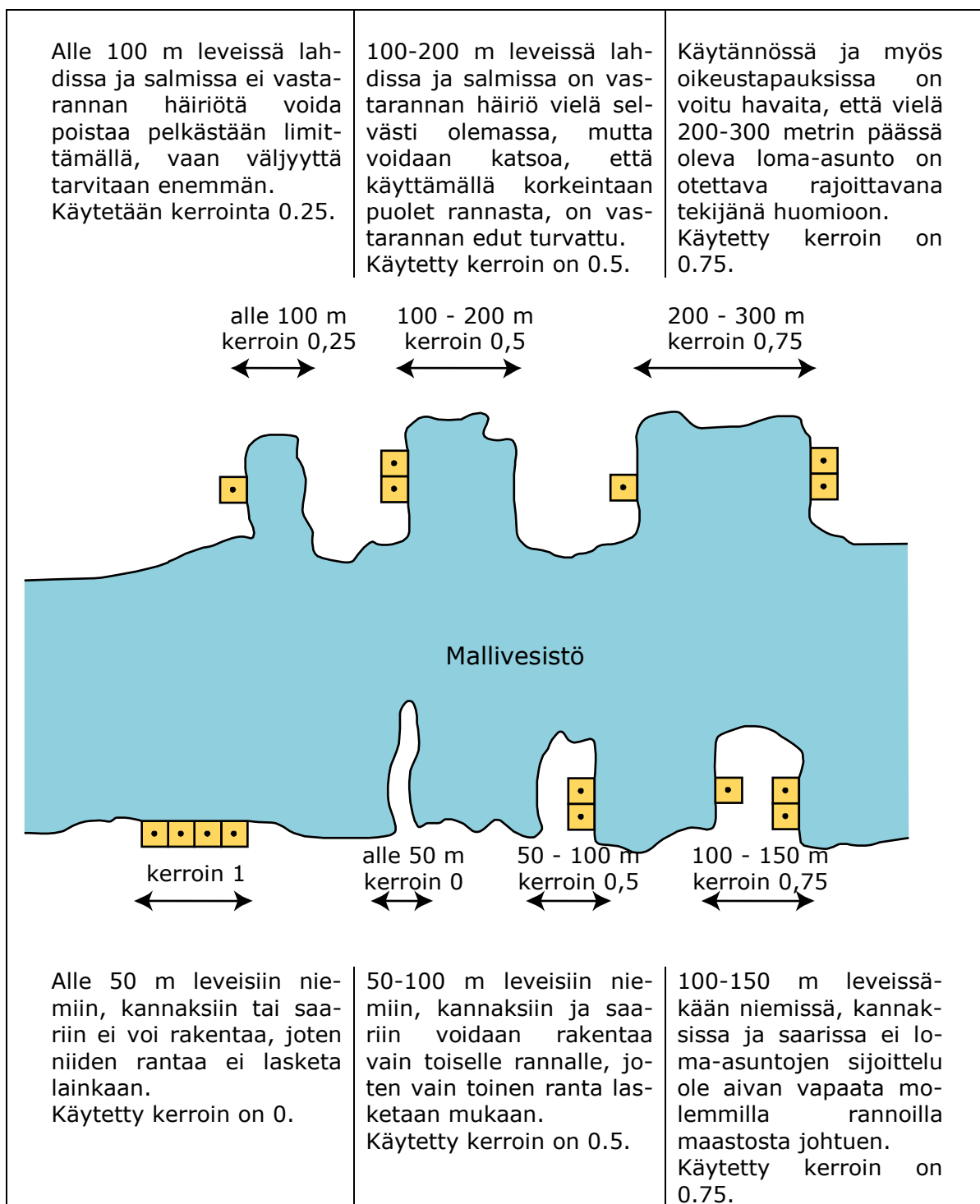
Yleiskaavan keskeisenä tavoitteena ranta-alueiden osalta on maanomistajien mahdollisimman tasapuolinen kohtelu rakennusoikeuksia määritettäessä. Tasapuolinen kohtelu on toteutettu käyttämällä yhdenmukaisia mitoitusmenetelmiä kaava-alueen ranta-alueella. Ranta-alueet on tutkittu niiltä osin, missä on katsottu olevan tarpeen ratkaista ranta-alueiden suunnittelutarve.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Mitoitustarkastelun poikkileikkausajankohtina käytetään 1.1.1970- kesä 2010. Aikaisemman poikkileikkausajankohdan 1.1.1970 päivämäärä määräytyy rantakaava-säännösten voimaantulon pohjalta eli ennen 1.1.1970 rekisteröity kiinteistö tulkitaan ns. emätilaksi. Näistä myöhempiin poikkileikkausajankohtaan mennessä erotetut, rakennetut kiinteistöt lasketaan mitoituksessa emätilan käytetyiksi rakennusoikeuksiksi.

Rantaviivan muunto kiinteistöittäin on kuvattu liitteessä 5 c.

Kuvassa on esitetty mitoituskaskennassa käytettävän muunnetun rantaviivan muuntoperiaatteen. Muunto vaikuttaa kuvan mukaisesti todellisen rantaviivan pituuteen. Muuntokertoimet ovat riippuvaisia rantaviivan muodosta, vastarannan sekä esim. saarten läheisyydestä sekä niemien ja lahtien koosta.

Rantayleiskaavoituksen mitoituskaskelmissa on käytetty ns. vyöhykejako, joka on esitetty liitteessä 5d. Vyöhykejaossa ranta-alueet on jaoteltu ympäristön, luonnon, maiseman, yhdyskuntarakenteen sekä muiden todettujen arvojen perusteella rakentamista eri tavalla kestäviin alueisiin. Vyöhykejakona käytetään 0, 3, 5, 7 tai 10 loma-asuntoa / muunnettu rantaviivakilometri.

Kaavaratkaisun perusteena on ollut seuraavat tekijät:

- Pienet lammet ja saaret on jätetty mitoituksen ulkopuolelle.
- Jokialueilla otetaan huomioon vastarannan läheisyyden vuoksi vain puolet rakentamiseen kelpaavan rantaviivan pituudesta. Mitoituksessa huomioitavat jokialueet on käsitelty ns. Etelä-Savon mallin mukaisesti.
- Yhdyskuntarakenteen kannalta edulliset eli olemassa olevat kyläalueet, tiiviin rantarakentamisen alueet tai välittömästi niihin liittyvät täydennysrakentamisalueet, joille ei kohdistu merkittäviä lisärakentamista rajoittavia arvoja. Tällöin on mitoituksena käytetty suurinta mitoitussyöhykelukua 10 rakennuspaikkaa / muunnettua rantaviivakilometriä kohden. Laskennallisen rakennuspaikan osoittaminen tilalle edellyttää, että tilalla on vähintään n. 100 metriä rakentamiseen hyvin kelpavaa muunnettua rantaviivaa.
- Alueilla, joille ei kohdistu merkittäviä lisärakentamista rajoittavia arvoja ja ovat rakentamisen kannalta pääpiirteissään rakentamiseen hyvin soveltuvia, käytetään mitoitussyöhykelukua 7. Laskennallisen rakennuspaikan osoittaminen tilalle edellyttää, että tilalla on vähintään n. 140 metriä rakentamiseen hyvin kelpavaa muunnettua rantaviivaa.
- Alueilla, joilla on haluttu säilyttää järviolueiden maisema-arvot ja luonnon-tila pääpiirteittäin mahdollisimman hyvin on, käytetty mitoitussyöhykelukua 5. Laskennallinen rakennuspaikan osoittaminen edellyttää, että tilalla on vähintään n. 200 metriä rakentamiseen hyvin kelpavaa muunnettua rantaviivaa.
- Alueilla, joilla luontoarvoja, maisema-arvoja tai jotka ovat maaperän tai yhdyskuntarakenteen vuoksi rakentamisen kannalta epäsuotuisia, on käytetty mitoitussyöhykelukua 3. Laskennallinen rakennuspaikka edellyttää, että tilalla on vähintään n. 330 metriä rakentamiseen kelpavaa rantaviivaa.
- Särkijoki ja Nivunkijoki on mitoitettu siten, että käytetyn jokaisella emätillalle muodostuu yksi rakennusoikeus. Kaavassa rakennusoikeuksia ei ole osoitettu, koska tarkoituksenmukaisia rakennuspaikkoja ei ole määritetty. Kaavamääräykseen on sisällytetty tämä mitoitusknormi mutta tämä kaava ei ohjaa kyseisen alueen rantarakentamista MRL 72 §:n mukaisesti. Kaavaa toteutetaan määräyksen mukaisesti ja rakennusluvan hakemisen yhteydessä määritetään soveliaat rakennuspaikat mainituin mitoitusknormin mukaisesti.
- Kaava-alueen ranta-asemakaavoitetut alueet on jätetty mitoituksen ulkopuolelle. Rakennusoikeus niissä määritetty voimassa olevan kaavan mukaisesti.

Emätilaselvityksen, rantaviivan muunnon ja vyöhykejaon lopputuloksena saadaan tehtyä mitoituslaskelmat. Mitoituslaskelmat tuottavat ns. laskennallisen rakennusoikeuden, eli määrittävät kaavassa osoitettavien uusien rakentamismahdollisuuksien kokonaismäärän, joka sijoitetaan kaavaan, ellei muista esteitä ole.

Uusien laskennallisten rakennuspaikkojen kokonaismäärän sijoittamiseen vaikuttaa emätilalle muodostuva kokonaisrakennusoikeus. Mikäli emätilan kokonaisrakennusoikeus on ylitetty, ei kiinteistöille pääsääntöisesti ole osoitettu uusia rakennusoikeuksia vaikka sitä laskennallisesti jollekin lohkokiinteistölle muodostuisi. Omarantaisen loma-asunnon rakennusoikeuden osoittaminen emätilakohtaisen laskelman avulla on käytäntö, millä pyritään ratkaisemaan tasavertaisuusperiaatteiden toteutuminen.

Ranta-alueilla rakentamista ohjaaville yleiskaavoille on säädetty maankäyttö ja rakennuslain 73 §:ssä erityisiä sisältövaatimuksia. Kaavassa esitetyt ratkaisut on laadittu vastamaan tätä säädöstä. Ranta-alueella rantavyöhykettä koskevien säännösten soveltamisen edellytyksenä on, että 1) alueelle on odotettavissa maankäytön järjestämistä edellyttävän loma-asutuksen muodostumista, 2) alueen rakentamisen ja muun maankäytön suunnitteleminen on tarpeen ja 3) suunnittelutarpeen aiheuttaa pääasiassa loma-asutuksen järjestäminen.

Rantavyöhykkeen vähimmäisleveys on keskimäärin 50 metriä. Yleensä sen voidaan katsoa ulottuvan noin 100 metrin etäisyydelle, mutta ei kuitenkaan missään pidemmälle kuin 200 metriä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Ranta-alue on rantavyöhykettä leveämpi rannan osa, jolla rannassa oleva tai rantaan tukeutuva loma-asutus vaatii järjestämistä. Ranta-alueen leveys on hallintokäytännössä usein arvioitu noin 200 metriksi, mutta maisemasta ja muista olosuhteista riippuen se voi olla leveämpikin.

Ranta-alueille osoitetut Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet rantavyöhykkeellä (M-1), jotka on mitoitettu, ovat alueidenkäyttövarauksena merkitty varmistamaan MRL 73 §:ssä säädettyjen ranta-alueiden erityisten sisältövaatimusten toteutumisen.

Maisemallisesti, luontoarvoiltaan tai muuten kulutuskestävyydeltään herkiltä alueilta on pyritty siirtämään rakennusoikeus saman maanomistajan omistuksessa oleville rakentamista paremmin sietäville alueille. Lisäksi rakennuspaikkojen osoittamisessa on huomioitu maankäyttö- ja rakennuslain 73§:n sisältövaatimusten mukaisesti myös riittävän virkistyskäyttöön soveltuvan vapaan rannan säilyminen.

Koska mitoituslaskelmien lähtökohtana on ollut pääsääntöisesti ratkaista rantarakentamisen mahdollisuudet, ei ns. kuivanmaan alueella ole rakennusoikeuden määrittämistä erikseen tutkittu. Joiltain osin rakentamismahdollisuuksia on osoitettu myös ranta-alueen ulkopuolelle mitoituslaskelmien perusteella yleiskaavaa suunniteltaessa. Etenkin paljon rantoja omaavien emätilojen sekä valtion maiden osalta on tehty maanomistajille kohtuullisen ratkaisun turvaamiseksi. Tällä ratkaisulla on voitu huomioida rakentamisen moninaisuus sekä vapaiden rantojen riittävyys.

Mikäli mitoituslaskelmissa päädytään jonkun kiinteistön osalta selkeästi kiinteistön kannalta epäedulliseen lopputulokseen suhteessa emätilan muihin lohkotiloihin nähdessä, voidaan soveltaa ns. kohtuullisuusperiaatetta eli poiketa mitoituksista, vaikka laskennallinen menetelmä ei tuottaisikaan uusia rakennusoikeuksia. Kohtuullisuusperiaatetta sovelletaan ja perustellaan tapauskohtaisesti.

Kohtuullisuussyistä ja MRL 73 §:n sisältövaatimusten johdosta on kaavaratkaisussa joissakin tapauksissa esitetty ranta-alueen ulkopuolelle loma-rakentamisalueita, joilla rakentamisen sijainti ja määrä tutkitaan asemakaavalla ja yleiskaavassa on annettu vain ohjeena rakennusoikeuden enimmäismäärä tehokkuuslukumäärä. Näin merkityt alueet sijoittuvat edullisesti tiestön ja muihin pääsääntöisesti matkailurakentamiseen.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

osoitettuihin alueisiin nähden. Mikäli kiinteistölle on myönnetty uuden rakennuspaikan oikeus kohtuullisuussyistä, on kyseinen asia kirjattu ylös mitoitusaulukkaan.

6.2.1 Mitoituksen tulokset

Kaavassa on osoitettu uutta rakennetta mitoituslaskelmien tulosten mukaisesti sekä omarantaisina rakennuspaikkoina että matkailua tukevin rakennusalueina. Uudet rakennusoikeudet on pyritty sijoittamaan yhdyskuntarakennetta ja erilaisia arvoja tukevalla tavalla.

Alla olevassa taulukossa on kerätty tieto kaavoitusvaiheen rakentamistilanteesta sekä tilanteesta kaavan toteuduttua ranta-alueella.

Nykyiset rakennuspaikat	
AP	70
RA	95
Yht.	165
Uudet rakennuspaikat	
AP	12
RA	83
RM (osiltaan ranta-alueiden ulkopuolella)	noin 123 000 k-m ²
Yht.	95 +noin 123 000 k-m²
Kaavan toteuduttua	260 +noin 123 000 k-m²
Todellinen rantaviiva	80 km
Muutettu rantaviiva	51 km

Uuden rakenteen toteutuessa rakennuspaikkojen tiheys rannalla kasvaa noin 1,9 rakennuspaikkaa/ muutettu rantaviivakilometri (3,2 rp/m-rkm -> 5,1 rp/mrkm).

Kaavan toteutuminen vähentää vapaan rannan osuutta noin 8 kilometriä (67 km -> 59 km). Kokonaisuudessaan uuden rakenteen toteutuminen aiheuttaa vapaalle rantaviivalle 12 % vähennyksen.

Taulukko. Rakennuspaikkojen tiheys ranta-alueella

Nykyiset rakennuspaikat / muutettu rantakilometri	3,2 rp / m-rkm
Kaikki rakennuspaikat / muutettu rantakilometri	5,1 rp / m-rkm
Vapaa ranta nyt*	67 km
Vapaa ranta kaavan toteuduttua*	59 km
Vapaan rannan %:n muutos	12 %

* rakennuspaikan leveys keskimäärin n. 80 metriä

6.3 Aluevaraukset

Yleiskaavalla on muodostettu uusia loma- ja matkailurakentamisen alueita sekä luotu yhtenäinen virkistysalueverkosto. Kylmätekniikan kasvuun on varauduttu uudella aluevarauksella Tuore Särkivaara- Liikamaa alueella. Kaava-alueella on lisäksi tutkittu maaomistajakohtaisesti rantarakentamisen mahdollisuudet sekä osoitettu luonnon, maiseman ja rakennetun ympäristön erityisen arvokkaat kohteet ja aluekokonaisuudet.

Särkijärven kylän alue muodostaa kaava-alueen pysyvän asutuksen ja lähipalveluiden keskuksen, joka tulee muuttumaan lähitulevaisuudessa mm. Isonmaan testialueen rakentumisen myötä. Kyläkuvallisesti arvokasta Toras-Siepin kylän aluetta esitetään kehitettävän asumista ja matkailua palvelevana alueena ottamalla huomioon sen kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskanta.

Matkailupalveluiden alueita on laajennettu Oloksen nykyisten asemakaava-alueiden viereisille alueille. Pääosa laajennusalueista sijoittuu Kittilä-Muonio maantien pohjoispuolelle. Yhdyskuntateknisen huollon järjestämisen kannalta alueet ovat edullisia. Toteuttaminen ei edellytä merkittäviä investointeja mm. katujen ja vesihuollon rakentamisessa.

Ranta-alueilla rakentamista ohjataan yleiskaavan avulla, niin että turvataan riittävät virkistysmahdollisuudet rakentamiselta vapailla rannoilla. Maanomistajakohtaiset rakentamismahdollisuudet on selvitetty ns. emätilaselvityksen perusteella. Särkijärven kyläalue on kuitenkin rakentunut jo niin tiiviisti, että alueelle on laadittava asemakaava.

Oloksen, Särkijärven ja Toras-Siepin keskusten muodostaman kolmion sisälle muodostuu laaja virkistysalue, jonka reunalle sijoittuu matkailu- ja ohjelmapalvelualueita. Olostunturin pohjoisrinteeltä Pallakselle suuntautuu vihervyöhyke, joka liittyy laajempaan kansallispuiston läpi kulkevaan vyöhykkeeseen. Alueen käyttöä tukee monipuolinen reittiverkosto.

Maa- ja metsätalousalueista pääosan muodostavat maa- ja metsätalouden harjoittamiseen tarkoitetut alueet (M), joilla on sallittu siihen liittyvä rakentaminen. Metsätaloudessa alueilla noudatetaan Metsähallituksen Metsätalouden ympäristöopasta ja Metsäkeskuksen Pohjois-Suomen metsänhoitosuosituksia sekä metsälain- ja asetuksen määräyksiä.

Rantojen M-1 alueilta on rakennusoikeudet siirretty rakentamiseen osoitetuille alueille. Sellaisia maa- ja metsätalousalueita, joilla on todettu olevan erityisiä ympäristöarvoja (erittäin arvokkaiksi ympäristöalueiksi, joilla ei ole ns. luonnonsuojelualueen statusta sekä keskeisten tuntureiden ja vaarojen lakialueet) on merkitty maankäyttömerkinnällä MY, jolla maisemaa oleellisesti muuttavat toimenpiteet, kuten maa-ainesten otto ja metsän avohakkuu edellyttävät kunnan myöntämää maisematyölupaa. Myös ohjatun liikkumisen kannalta tärkeillä alueilla eli maa- ja metsätalousalueilla, joilla on ulkoilun ohjaamisen tarvetta (kaavamerkintä MU) on maisematyöluvan vaatimus. Näillä alueilla on ehdollinen rakentamisrajoitus.

Toimenpiderajoitus ei välittömästi koske alueella suoritettavia toimenpiteitä, vaan toimenpiderajoitusalueella tulee maisemaa muuttaville, kuten maisemaa muuttavalle maanrakennustyölle, puiden kaatamista tai muille näihin verrattaville toimenpiteille hakea lupaa. Näin ollen esimerkiksi kotitarvekäyttö ja muut sellaiset toimenpiteet, jotka eivät muuta maisemaa ei johda luvanhakuvelvollisuuteen.

Maisematyöluvan vaatimus ei sinänsä rajoita maanomistajan mahdollisuutta käyttää maataan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla, vasta luvan kieltämisestä ja siten aiheutuvasta vahingosta voi syntyä MRL 140 §, 3 mom:ssä ja 101§:ssä perusteltu korvausvelvoite. Luvan voimassaolosta säädetään MRL 143 §:ssä että se voidaan myöntää suunnitelmallista metsänkäsittelyä varten enintään kymmeneksi vuodeksi.

Yleiskaava-alueen päätieverkkoon ei ole esitetty tehtäväksi muutoksia. Alueella on laaja yksityisten teiden muodostama verkosto. Yhdysteitä joudutaan rakentamaan mm. uusille matkailu- ja ohjelmalvelualueille. Ohjeellisten tieyhteyksien suunnittelussa on hyödynnetty olemassa olevien metsäautoteiden ja polkujen maastoon tekemiä aukkoja. Kevyen liikenteen verkostoa on esitetty Muonion kuntakeskuksen ja Särkijärven kylän länsipuoliselle alueelle, kantatie 79 varrelle sekä Särkijärvi – Kuntunivan väliselle seututieosuudelle.

6.3.1 Pysyvä asuminen

Yleiskaava-alueella asuu alle 200 asukasta. Pääosa asukkaista asuu Särkijärven kylässä. Huolimatta tilastokeskuksen alenevasta väestömääräennusteesta kunta näkee tärkeänä vastata erityisesti matkailun ja kylmätekniikan kasvun myötä tapahtuvaan pysyvän asutuksen lisääntymiseen alueella. Pysyvän asutuksen kasvu ohjataan pääasiassa Särkijärven ja Toras-Siepin kylien alueille. Uusia pysyvän asutuksen (A, A - uusi ja olennaisesti muuttuva asuinalue ja AP) laajennusalueita on osoitettu teoreettisesti laskien noin 150 rakennuspaikan verran. Valtaosa näistä alueista sijoittuu Särkijärven kyläalueelle, joka on merkitty uudeksi olennaiseksi muuttuvaksi alueeksi, jolle laaditaan asemakaava. Rakennuspaikkojen realistisena toteutumana voidaan pitää korkeintaan noin 50 %, jolloin rakennuspaikkojen määrä on noin 185 mikä ylittää yli kolminkertaisesti kunnan asettaman väestönkehityksen mukaisen asuinrakentamisen tarpeen kaava-alueella. Asukasmäärä vuonna 2002 oli 177 ja arvioitu kasvu noin 40-50 henkeä vuoteen 2015. Alueita on määrätty asemakaavoittavaksi, joten kunta voi säädellä myös sitä kautta uusien alueiden käyttöönottoa.

Asuinalue A

Alueelle saa rakentaa pysyvää pientaloasutusta, loma-asuntoja, asumista häiritsemättä työpaikkatoimintaa, yksityisiä palveluja sekä maatalouteen liittyviä rakennuksia. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Uudis-, täydennys- ja korjausrakentaminen on sovitettava huolellisesti ympäröivään maisemaan. Alueet sijoittuvat Oloksen ja Särkijärven kylien yhteyteen. Alueen kokonaispinta-ala on noin 109 ha.

Uusi ja olennaisesti muuttuva asuinalue A

Merkinnällä on osoitettu uudet asumisen laajentumis- ja tiivistymisalueet. Tämä alue on Särkijärven kylässä. Alueen kokonaispinta-ala on noin 34 ha

Pientalovaltainen asuntoalue AP

Alue varataan 1-2 -asuntoisten pientalojen rakentamiseen. Alueelle saa myös sijoittaa sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, ilman pilaantumista, raskas liikenne tai näihin verrattavia ympäristöhäiriöitä. Aluevaraukset sijoittuvat Torassiepin, Särkijärven ja Junkijärven olemassa oleville pysyvän asutuksen alueille ja niiden välittömään läheisyyteen. Alueen kokonaispinta-ala on noin 100 ha

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Pysyvän asutuksen laajennusalueet		Mitoitus			
Rakentamisen laajennusalueet	Luonne	Aluevarauksen määrä	Aluevarauksen koko	Alueen teoreettinen rakennusoikeus	Teoreettiset rakennuspaikat
Särkijärven pysyvän asutuksen laajennusalueet (uusi ja ollenaisesti muuttuva asuinalue)	Pysyvän asutuksen kasvun pääasialliset laajennusalueet	Särkijärven kylän ympäristö	noin 34 ha	25 000 k-m ² (250 k-m ² / rakennuspaikka)	n. 100 uutta rakennuspaikkaa (3000 m ² / rakennuspaikka/yleiset alueet)
Särkijärven pysyvän asutuksen laajennusalueet (AP)	Pysyvän asutuksen alueet ja laajennusalueet	Särkijärven kylä ja lähialue	noin 30 ha	n. 20 000 k-m ² (350 k-m ² / rakennuspaikka)	n. 20 uutta rakennuspaikkaa (5000 m ² / rakennuspaikka/yleiset alueet)
Toras-Siepin pysyvän asutuksen laajennusalue (AP)	Uudisrakentamista vanhaan ja arvokkaaseen rakennuskantaan ja kulttuurimaisemaan	Kylän laajennusalue pohjoiseen	noin 61 ha	7800 k-m ² (250 k-m ² / rakennuspaikka)	toteutuma n. 35 uutta rakennuspaikkaa
Oloksen alueen pysyvän asutuksen laajennusalue ja Särkijärven kyläalue (A)	Uudisrakentamista	Uudisrakentamista Oloksen loma-asuntoalueen läheisyyteen. Särkijärven olemassa oleva kyläalue	noin 100 ha	7000 k-m ² (250 k-m ² / rakennuspaikka)	n. 25 uutta rakennuspaikkaa
Junkijärven pysyvän asutuksen laajennusalue (AP)	Vähäinen olemassa olevan asutuksen laajennusalue	Olemassa olevan asutuksen laajennusalueet idässä ja lännessä	noin 2 ha	400 k-m ² (e=0.02, maalaisympäristö)	2 uutta rakennuspaikkaa (250 k-m ² / rakennuspaikka)
YHTEENSÄ NOIN			noin 170 ha	n. 94 950 k-m ²	n. 190 rakennuspaikkaa

6.3.2 Loma-asutus

Loma- ja matkailurakentaminen on tällä hetkellä keskittynyt Oloksen matkailukeskukseen ja sen lähiympäristöön. Oloksen alueelle on asemakaavoitettu yhteensä noin 79 000 k-m². Pääosa Oloksen asemakaavoissa osoitetusta rakennusoikeudesta on osoitettu kaupalliseen loma-asutukseen, jonka vuodepaikkojen kokonaismääräksi voidaan arvioida noin 4000. Alueen asemakaavoista on noin 30 % toteutunut, jolloin nykyinen vuodepaikka määrä Oloksen alueella on noin 1200 vuodepaikkaa asemakaavassa. Valtuuston 6.3.2006 hyväksymässä Särkijärven asemakaavassa on lomarakentamisen määrä yhteensä 10 000 k-m². Kaava-alueella on voimassa lisäksi Kropiovaaran ja Koskenvainion ranta-asemakaavat, joissa on yhteensä 33 loma-asuntorakennuspaikkaa, joista 9 on toteutunut. Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta (MRL 42 § 3 mom.).

Kaavaratkaisulla vahvistetaan Oloksen matkailukeskusta. Erilaisilla loma-asuntoalueilla huomioidaan sekä erilaisia tarpeita että erilaisia luonnonolosuhteita.

Loma-asuntoalue RA

Alueet varataan loma-asuntojen rakentamiseen. Alueelle sijoittuvalle rakennuspaikalle saa rakentaa yhden, korkeintaan puolitoistakerroksisen loma-asunnon, jonka kerrosala saa olla enintään 120 k-m². Lisäksi rakennuspaikalle saa rakentaa saunan sekä muita talousrakennuksia, joiden yhteen laskettu kerrosala saa olla korkeintaan 50 k-m². Loma-asuntoalueet sijoittuvat pääasiassa ranta-alueille, siksi ympäristöön ja maisemaan on kiinnitettävä erityistä huomiota. Rakennukset tulee sijoittaa maisemallisesti mahdollisimman edullisille paikoille, maaston myötäisesti ja puuston suojaan. Lisäksi rakentaminen tulee ohjata olemassa olevien rakennusten ja teiden yhteyteen. Rakennuspaikkaa ympäröivä luonnontilainen kasvillisuus tulee säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena. Rakennussuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota kohteen mittakaavan, muotokielen, rakennusmateriaalin ja värityksen yhteensovivuuteen sitä ympäröivän maiseman ja muun rakennuskannan kanssa. Alueen kokonaispinta-ala on noin 380 ha

Loma-asuntoalue RA-1

Alue on tarkoitettu yhteisrantaisten tai ranta-alueen taakse sijoittuvien loma-asuntojen rakentamiseen. Aluevarauksia on kaikkiaan noin 160 ha.

Maisemallisesti aralle alueelle sijoittuva loma-asuntoalue RA-2

Alue on tarkoitettu loma-asuntojen rakentamiseen. Rakennuspaikka sijoittuu maisemallisesti erityisen aralle alueelle, Särkijärven kansallismaisemaan. Rakentaminen tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan ympäristön peitteisille alueille sekä olemassa olevien rakennusten ja teiden yhteyteen. Rakennuspaikkaa ympäröivän luonnontilaisen ympäristön säilyttämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannassa tai alueen reunavyöhykkeellä oleva puusto tulee säilyttää. Alueelle saa rakentaa puolitoistakerroksisen loma-asunnon, saunan sekä tarpeellisia talousrakennuksia siten, että rakennusten yhteen laskettu kerrosala on korkeintaan 150 k-m². Rakennusoikeus tulee sijoittaa vähintään kahteen erilliseen rakennukseen. Rakennuksien on muotokieleltään, mittakaavaltaan materiaaleiltaan ja väritykseltään sopeuduttava luonnonmaisemaan. Vaaleita ja kiiltäviä julkisivupintoja tulee välttää. Aluevarauksia on kaikkiaan noin 6,5 ha, josta uutta noin 2 ha.

Maisemallisesti aralle alueelle sijoittuva loma-asuntoalue RA-3

Alueet varataan loma-asuntojen rakentamiseen pienten järvien ja lampien alueilla. Alueelle sijoittuvaa rakennuspaikkaa kohden saa rakentaa yhden yksikerroksisen loma-asunnon, jonka kerrosala on korkeintaan 40 k-m². Lisäksi alueelle saa rakentaa talousrakennuksen tai saunan, jonka kerrosala saa olla enintään 20 k-m². Aluevarauksia on kaikkiaan noin 2 ha. Uusia rakennuspaikkoja ei ole esitetty.

6.3.3 Palvelut ja elinkeinotoiminta

Matkailupalvelut

Matkailupalvelujen alueet (RM, RM-1, RM-2, RM-5, RM-6) muodostuvat erityyppiseen toimintaan osoitetuista alueista. RM -alueilla rakentamisen sijoittuminen ja määrä on esitetty ratkaistavaksi asemakaavalla, lukuun ottamatta RM-2 ja RM-6 -alueita.

Aluetehokkuudet vaihtelevat $e=0,01$ ja $e=0,6$ välillä. Rakennusoikeuden määrä on alueilla yhteensä noin 300 000 k-m². Vuodepaikkojen määrä teoreettisen laskennan mukaan on noin 111 000.

Ohjelmapalvelualueita (RM-5, RM-6) yleiskaavassa on osoitettu viisi. Olosjärven ja Torasjärven väliselle alueelle on osoitettu ohjelmapalvelujen alue (RM-5), jossa sallitaan vain tilapäinen yöpyminen. Kalkinjärven ja Olosvuoman alueelle muodostuu luonnonmukaiseen matkailuun soveltuvien ohjelmapalvelujen alue (RM-6). Nämä alueet on tarkoitettu palvelemaan yksittäisen ohjelmapalveluyrittäjän tarpeita. Ohjelmapalvelualueille ei saa rakentaa loma-asuntoja.

Loma- ja matkailualue R

Alueet varataan sekä loma-asumiseen että matkailupalveluille. Alue on tarkoitettu loma-asutukselle, lomakylille, yhteisöjen loma-alueille, hotelleille sekä muille lomailua ja matkailua palveleville toiminnoille. Aluevaraukset sijoittuvat Oloksen matkailukeskuksen alueelle tai sen läheisyyteen sekä Toras-Siepin alueelle. Aluevarauksia on kaikkiaan noin 370 ha. Toimintojen keskinäinen suhde sekä rakentamisen määrä on esitetty ratkaistavaksi asemakaavalla.

Matkailupalvelualue RM

Merkinnällä on osoitettu hotelli- ja matkailupalvelujen alueet. Alueelle saa sijoittaa matkailupalveluihin liittyviä rakennuksia mukaan lukien toiminnan kannalta tarpeelliset asunnot. Matkailupalveluiden alueita (RM) on osoitettu Oloksen matkailukeskuksen etelä- ja länsireunaan sekä tunturiin menevän tien varteen. Jerisjoen rannalle, Särkijärven kylään ja Toras-Siepin eteläosaan on osoitettu myös RM-alueet. Aluevarauksia on kaikkiaan noin 125 ha.

Matkailupalvelualue RM-1

Merkinnällä on osoitettu Toras-Siepin valtakunnallisesti merkittävällä perinnemaisema-alueella sijaitseva matkailupalvelujen alue. Alueelle saa sijoittaa matkailupalveluihin liittyviä rakennuksia mukaan lukien toiminnan kannalta tarpeelliset asunnot. Rakentamisessa on huomioitava alueen merkittävät kulttuurimaisemalliset arvot ja rakentaminen tulee sijoittaa huolellisesti ympäröivään rakennuskantaan ja maisemaan. Aluetehokkuudella $e=0,02$ rakennusoikeuden määrä alueella on 7900 k-m². Aluevarausten laajuus on noin 32 ha.

Matkailupalvelualue RM-2

Merkinnällä on osoitettu Junkirovan matkailuun tarkoitettu kylämäinen majoituspalvelujen alue. Matkailukylät on ajateltu palvelevan erityisesti kansainvälistä matkailua. Rakentaminen alueella tulisi perustua perinteiseen peräpohjalaiseen rakentamistapaan, jossa kylä muodostuisi majoitusrakennusten muodostavista pihoista. Majoitusrakennusten lisäksi alueella toimisi palvelukeskus ravintoloihin sekä ohjelmapalveluyrittäjän toimipiste.

Luonnosvaiheen tavoitteen mukaisesti kylän kokonaismitoitus edellyttäisi noin 20-40 kappaletta loma-asuntokokonaisuuksien (RA) muodostamaa kokonaisuutta, johon sisältyisi yksi palvelukeskus (RM) kooltaan n. 1000 k-m². Aluekokonaisuus sisältäisi yhteensä n. 21 000 – 42 000 k-m² rakennusoikeutta, noin 1000 – 2000 vuodepaikkaa. Aluetehokkuus olisi noin $e=0,04$. Kaavaehdotuksessa alueiden kokonaisrakennusoikeudeksi 11 000 k-m². Kaavassa RM-2 aluevarauksia on kaikkiaan noin n. 45 ha.

Matkailun ohjelmapalvelualue RM-5

Merkinnällä on osoitettu Torasjärven ja Olosjärven väliin sijoittuva ohjelmapalvelujen alue. Alueelle saa rakentaa toimintaan liittyviä rakennuksia ja rakennelmia, joita voidaan käyttää myös tilapäiseen yöpymiseen. Alueelle ei saa rakentaa loma-asuntoja. Aluevarauksen koko on noin 53 ha.

Matkailun ohjelmapalvelualue RM-6

Merkinnällä on osoitettu luonnonmukaiseen matkailuun soveltuvan ohjelmapalvelun alueet. Alueille saa rakentaa toimintaa varten pienimuotoisia rakennuksia ja rakennelmia, joita voidaan käyttää myös tilapäiseen yöpymiseen. Alueille ei saa rakentaa loma-asuntoja. Ilman asemakaavaa alueen kokonaisrakennusoikeus ei saa ylittää 300 k-m². Rakentaminen alueelle edellyttää yksityiskohtaisen vesihuoltosuunnitelman laatimista. Alueet sijoittuvat Kalkinjärven ja Olosvuoman alueille. Aluevarauksen koko on noin 17 ha.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Loma- ja matkailurakentamisen laajennusalueet (noin)

Rakentamisen laajennusalueet	Luonne	Aluevarauksien määrä	Aluevarauksen koko (noin)	Alueen teoreettinen rakennusoikeus	teoreettiset vuodepaikat
Loma- ja matkailu-alueet (R)	Matkailurakentamisen kasvu-alueita.	3 aluetta Oloksen ympäristössä, 1 Toras-Siepissä	360 ha	72 000 k-m ² (e=0.02)	3 600 vuodepaikkaa (20 m ² /vuodepaikka)
Matkailu-palvelualueet (RM)	Pääpaino hoteli- ja matkailu-palveluissa	Aluevarauksia Toras-Siepissä, Oloksen ympäristössä, Särkijärvellä ja Jerisjoen rannalla	30 ha	120 000 k-m ² (e=0.4)	6 600 vuodepaikkaa (30 m ² /vuodepaikka)
			8 ha	48 000 k-m ² (e=0.6)	
			20 ha	4 900 k-m ² (e=0.02)	
			60 ha	26 000 k-m ² (e=0.04)	
Matkailu-palvelualueet (RM-1)	Erikoisympäristöön sijoittuva matkailupalvelualue	1 aluevaraus Toras-Siepin alueella	32 ha	7 900 k-m ² (e=0.02)	315 vuodepaikkaa (25 m ² /vuodepaikka)
Lomakyläalue (RM-2)	Matkailun palvelut ja majoitustilojen vuokraus. Erämaista matkailua.	1 aluevaraus Junkijärven ympäristössä	45 ha	11 000 k-m ² (e=0.02)	440 vuodepaikkaa (25 m ² /vuodepaikka)
Ohjelmapalvelualueet (RM-5, RM-6)	Ohjelmapalvelutoiminnalle varatut aluevaraukset, ei loma-asuntoja	RM-5: Toras- ja Olosjärven välinen alue	53 ha	7900 k-m ² (e=0.01)	-
		RM-6: 4 kpl luonnonmukaisia alueita	17 ha	max. 300 k-m ² Yht. 1200 k-m ²	-
YHTEENSÄ NOIN			7625 ha	299 200 k-m ²	10955 vuodepaikkaa

Työpaikka-alueet

Yleiskaavassa osoitetut nykyiset kylmätekniikan alueet (E-1) Olostunturin eteläpuolella on yksi merkittävistä kunnan työpaikka-alueista. Alueen koko on n. 2500 hehtaaria.

6.3.4 Lähipuistot, virkistyspalvelut

Kaavassa on osoitettu laajat virkistysalueet Olostunturin kaakkois- ja pohjoispuolelle sekä Torasjärven ja Toras-Siepin ranta-alueille. Alueilla sallitaan vain ulkoilu- ja virkistyskäyttöä palvelevien rakenteiden kuten laavujen, lintutornien rakentaminen tai virkistysreitin taukopaikan toteuttaminen.

Särkijärven etelärannalla sijaitsevan pysähdyspaikan ranta-alue on osoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR-1). Alueella sallitaan sen toimintaan liittyvien olemassa olevien rakennusten tai rakennelmien kunnostaminen ja vähäinen laajentaminen. Rakennusten ja rakennelmien suunnittelussa on huomioitava alueen erityinen maisemallinen merkitys. Alueelta aukeaa yksi Pohjois-Suomen merkittävimmistä näkymistä Suomen kansallismaisemaan, Särkijärven yli Pallastuntureille.

Olostunturin kaakkoisreunaan on esitetty urheilu- ja virkistyspalvelualuevaraus (VU), jolla varaudutaan latuverkoston kehittämiseen ja Oloksen laskettelurinteiden laajentamiseen. Alueen tarkempi maankäyttö ratkaistaan asemakaavoituksella, jossa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen arvokkaaseen luontoon.

Matkailupalveluiden alueilta on yhteydet alueen ulkoilu-, moottorikelkkailu- ja koiravaljakkoreitteihin. Reitistö kulkee pääosin VR-alueiden kautta. Pääosa reiteistä on uusia. Useiden ohjeellisina osoitettujen vaellus- ja ratsastusreittien sekä koiravaljakkoreittien suunnittelu on parhaillaan käynnissä.

Veneilyreitti kulkee Toras-Siepiä Torasjärvelle ja siitä Jerisjokea pitkin Olosjärvelle ja edelleen Pikkulompolon ja Isolompolon kautta Muonionjokeen. Reitin varrelle on osoitettu kanoottiretkelyn palvelualue (RM-7) Toras-Siepin eteläiseen osaan, mikä palvelee hyvin kesämatkailua alueella.

6.3.5 Liikenne

Alueen pääliikenneväylän muodostaa alueen läpi kulkeva kantatie 79. Tien linjaukseen ei ole esitetty tehtäväksi muutoksia. Seudullisina teinä on osoitettu Särkijärveltä pohjoiseen kulkeva maantie 957. Pääsyteinä on osoitettu Toras-Siepin paikallistie sekä alueelle rakennettuja kokoojatie-luokkaisia yksityisteitä. Tällaisia ovat esim. seuraavat tiet:

- Olosjärventie
- Nivungintie
- Luusuantie
- Ratsutie
- Manalaisenniementie
- Heinäniementie
- Isonmaantie

Särkijärven kylän alueella on maantien varressa kevyen liikenteen väylä. Sitä on esitetty jatkettavaksi Jerisjärven suuntaan ohi Toras-Siepin. Uusia väyliä on osoitettu myös kantatien varteen: Särkijärven itäreunasta Olokselle ja edelleen kirkonkylän suuntaan.

Uusi ulkoilureitin alikulkutunneli on osoitettu Oloksen itäreunaan ja moottorikelkkareitin alikulkutunneli Särkijärventielle (mt 957) Toras-Siepin kaakkoisosan kohdalle

sekä kantatielle Olosjärventien risteyksen länsipuolelle. Kelkkareittien alikulkutunneleista on laadittu hankesuunnitelma. Alueelle on rakennettu kaksi ulkoilureittien alikulkutunnelia, joista toinen on kantatiellä ja toinen Särkijärventiellä.

Yleiskaavassa ei ole osoitettu tieyhteyksiä rantamitoituksen kautta muodostuneille uusille rakennusoikeuksille. Tieverkon muodostuminen on kiinteistökohtaista ja maanomistajan vastuulla tapahtuvaa. Osalle ranta rakennuspaikoille kulkeminen on alueella perinteisesti tapahtunut veneellä, eli tietä ei välttämättä edes tarvita. Edellä mainittujen syiden vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa tielinjauksia, joiden toteutumisesta ja tarpeesta ei ole todellista tietoa.

6.3.6 Tekninen huolto

Energiahuolto

Alueen energiahuollon verkostot on osoitettu yleiskaavassa Muonion Sähköosuuskunnasta saatuihin tietoihin perustuen. Alueen läpi kulkee 110 kV:n pääverkko ja voimansiirtolinjan varaus. Sähköasema on kaava-alueen länsireunassa. Sähköasemalta kulkee koko kaava-aluetta kattava 20 kV:n voimansiirtoverkko. Oloksen huipulla on viisi tuulivoimalaa, joiden yhteinen teho on 3 MW. Alue on yleiskaavassa osoitettu energiahuollon alueeksi (EN-1).

Oloksen huipun tuulivoimala-alue on tarkoitettu säilyttää olemassa olevan kaltaisena. Yleiskaava ei ole luonteeltaan sellainen, että se ohjaisi suoraan tuulivoimaloiden rakentamista. Oloksen tuulimyllyjen napakorkeus on 40 metriä ja lapakorkeus 62 metriä. Olemassa olevia voimaloita voidaan huoltaa/ korvata vastaavan kokoisilla yksiköillä.

Vesihuolto

Oloksen ja Särkijärven vedenottamo sekä Oloksen jätevedenpuhdistamon alueet on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon alueiksi (ET). Särkijärven kylän alueella, lähinnä entisen koulun ja entisen rajavartioston välisellä alueella, on oma vesi- ja viemärilaitos, jonka toiminta-alueeseen sisältyy vesijohto- ja jätevesiviemäriverkosto sekä vedenottamo ja jätevedenpuhdistamo. Alueella ei ole rakennettuna hulevesiviemäriverkostoa.

Välille Särkijärvi-Olos-Muonio on rakennettu uusi siirtoviemäri ja yhdysvesijohto.

Jätehuolto

Yleiskaava-alueelle ei ole osoitettu kaatopaikka-aluetta. Muonion kunta on päättänyt liittyä Lapin Jätehuolto kuntayhtymän jäseneksi 1.4.2007 lukien.

Kylmätekniologia

Kylmätekniologian alueet ovat merkittävimpiä erityisalueita (E-1). Oloksen eteläpuolella olevat kylmätekniologian alueet (E-1) ovat autotestaustoimintaan liittyvässä käytössä.

Kaavaluonnoksen alueen kaava-aluetta laajennettiin siten, että olemassa oleva alue on kokonaisuudessaan mukana yleiskaavassa.

6.3.7 Retkeily- ja ulkoilualueen, metsätalousalueet

Alueen retkeily- ja ulkoilualueen (VR) rajausta noudattaa pääosin maakuntakaavan virkistysaluevarausta ja sijoittuu Olostunturin etelä- ja länsipuolelle, jatkuen Jeris-Äkäsjärven kaavan osa-alueelle. Alueella risteilee monet ulkoilureitit ja alueelta on osoitettu tärkeä ulkoilureittien yhteys Pallas-Ylläs –kansallispuistoon.

Pääosalla maa- ja metsätalouteen osoitetuista alueista on osoitettu normaalin maa- ja metsätalouden alueina (M) sekä ranta-alueilla (M-1) ja Särkijoki Nivunkijoki (M-2). Näillä alueilla sallitaan vain sen toimintaan liittyvä rakentaminen sekä ranta-alueella on huomioita MRL:n asettamat rantarakentamista koskevat säädökset. Metsähoidossa tulee noudattaa kaavamääräysten mukaan myös Metsähallituksen Metsätalouden ympäristöopasta ja Metsäkeskuksen Pohjois-Suomen metsänhoitosuosituksia sekä metsälain ja -asetuksen määräyksiä. Kaavaselostuksen liitteeksi on koottu suosituksia alueen metsänhoidolle ja metsän käsittelylle.

Maa- ja metsätalousalueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) on osoitettu maisemallisesti ja virkistyskäytön kannalta erityisiä arvoja sisältäviä alueita, kuten vaarojen ja tuntureiden lakialueita sekä jokien ja järvien ranta-alueita. Alueella ei ole uudisrakennusoikeutta. Alueen maisemaa oleellisesti muuttavat toimenpiteet, kuten maa-ainesten otto ja metsien avohakkuu, edellyttävät kunnan myöntämää maisematyölupaa.

Maa- ja metsätalousalueiksi, joilla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) on osoitettu Olostunturin pohjoispuolinen Kalkinrovan loma- ja matkailualueiden lähiympäristö. Alueen hoidossa ja käytössä tulee huomioida erityisesti virkistysreittien maisemallisten arvojen säilyminen.

Retkeily- ja ulkoilualueille (VR), Maa- ja metsätalousalueelle, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) ja Maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) on virkistys-, maisema- ja ympäristöarvojen sekä ranta-alueiden arvojen suojaamiseksi kaavamääräyksissä MRL 43.2 §:n perusteella määrätty, että toimenpiteet, kuten maa-ainesten otto ja metsien avohakkuu, edellyttävät kunnan myöntämää MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa.

Toimenpiderajoitus ei välittömästi koske alueella suoritettavia toimenpiteitä, vaan toimenpiderajoitusalueella tulee maisemaa muuttaville, kuten maisemaa muuttavalle maanrakennustyölle, puiden kaatamista tai muille näihin verrattaville toimenpiteille hakea lupaa. Näin ollen esimerkiksi kotitarvekäyttö ja muut sellaiset toimenpiteet, jotka eivät muuta maisemaa ei johda luvanhakuvelvollisuuteen.

Maisematyöluvan vaatimus ei sinänsä rajoita maanomistajan mahdollisuutta käyttää maataan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla, vasta luvan kieltämisestä ja siten aiheutuvasta vahingosta voi syntyä MRL 140 §, 3 mom:ssä ja 101§:ssä perusteltu korvausvelvoite. Luvan voimassaolosta säädetään MRL 143 §:ssä että se voidaan myöntää suunnitelmallista metsänkäsittelyä varten enintään kymmeneksi vuodeksi.

Ongelmia voi syntyä tilanteissa, joissa metsänhoidolliset toimet tehdään metsänkäsittäjän toimesta säädöksiä väärin tulkiten. Tällaiset tilanteet tulisi ennaltaehkäistä tiedotuksen ja yhteistyön keinoin. Kunnan tulee kiinnittää huomiota yhdenmukaisiin tulkintoihin ja selkeään linjaan, jotta määräyksen tavoite arvojen säilyttämisestä toteutuu ja toteuttamisen pelisäännöt ovat sekä kunnan että maanomistajien kannalta parhaat mahdolliset.

6.3.8 Vesialueet

Iso- ja Pikkulompolo, Olosjärvi, Toras-Sieppi, Särkijärvi ja Särkilompolo sekä osa Torasjärven alueesta ovat yleiskaava-alueen merkittävimmät vesistöalueet. Yleiskaava-alueella on myös lukuisa joukko pieniä järviä ja lampia. Muonion järvet ovat olleet tunnettuja hyvistä kalavesistä. Vesistöt ovat merkittäviä kotitarvekalastuksen kannalta. Vesistöjen matkailuun suuntautuvaa virkistyskäyttöä ei ole vielä kovin merkittävästi hyödynnetty.

Särkilompolon itärannalla on kalanviljelyslaitos. Sen tuotannossa olevaa meritaimenta istutetaan Jerisjokeen. Jerisjärven osakaskunta huolehtii Särkijärven istutusvelvoitteesta.

Alueen taloilla on isojaossa merkitty apajapaikat. Apajapaikat on merkitty karttaan Lapin kalatalouskeskuksen kalatalouspiirikonsulentin Jukka Sántin toimittamien apajakarttojen perusteella. Länsi-Lapin alueella on v. 1981 alkaen kartoitettu nuotta-apajia eri järviltä.

6.3.9 Muut alueet

Kaava-alueella on kaksi luonnonsuojelualuetta (SL). Toisen niistä muodostaa Oloksen länsireunassa, kantatien pohjoispuolella oleva Madeojankuusikon lehtojensuojelualue ja toisen Oloksen huipulla oleva ensimmäinen Metsähallituksen päätöksellä suojeltu lakisääteinen luonnonsuojelualue.

Merkittävimmän ryhmän muista alueista muodostavat erityisalueet (E, EA, EO).

Särkilompolon kalanviljelylaitos on osoitettu E –merkinnällä.

Särkijärven länsiosassa oleva ampumaradan alue on osoitettu EA –merkinnällä. Tämän alueen läheisyydessä oleva varikkoalue on osoitettu puolustusvoimien alueeksi (EP).

Alueella on vanhoja maa-ainesten ottoalueita kolme ja ne on osoitettu kaavassa laajennusalueineen EO –merkinnällä.

Kaava-alueella olevat lähteet, uhanalaisten kasvien esiintymisalueet tms. on osoitettu suojelukohdemerkinnällä.

Arvokkaat harjualueet tai muut geologisten muodostumien alueet on osoitettu alueen osiksi ge –merkinnällä. Merkintä on luonteeltaan informatiivinen.

Tärkeät tai veden hankintaan soveltuvat pohjavesialueet on osoitettu pv –merkinnällä. Alueilla ei saa sijoittaa sellaista toimintaa, josta aiheutuu vaaraa pohjavesille.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät ympäristöt kuten purojen varret, avokalliot ja rakka-alueet on osoitettu alueen osiksi luo –merkinnällä.

Yleiskaavassa luo ja ge –merkinnällä osoitettujen alueiden osalta on määrätty, ettei merkinnän mukaisen alueen luonto-/erityisarvoja vaaranneta tai heikennetä.

sk-merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuri- tai perinnemaisema-alueet. Määräyksen mukaan alueen arvoja ei vaaranneta tai heikennetä ja alueelle rakennettaessa olemassa olevia arvoja on huomioitava.

sr –merkinnällä on osoitettu arvokkaat rakennuskohteet tai pihapiirit, joiden arvoja tulee vaalia.

sm-merkinnällä on osoitettu Muinaismuistolain (295/63) nojalla rauhoitetut kohteet, jotka tulee huomioida maankäyttöä suunniteltaessa ja tarvittaessa kuulla vastaavaa viranomaista.

Kantatien varteen on osoitettu melualueet (me). Merkintä on informatiivinen. Melualueen laajuus on huomioitava esimerkiksi rakentamisen sijoittelussa.

Yleiskaavassa on osoitettu mitoitetuilla alueilla käytetty rakennusoikeus "punaisina tai mustina palloina" ja uusi rakennusoikeus "punaisina avopalloina tai -neliöinä". Saunan enimmäiskoko on määritetty myös. Uudet rakennusoikeudet on sijoitettu kiinteistökohtaisesti ja niiden lukumäärä osoittaa uusien rakennuspaikkojen määrän. Yksi rakennusoikeusmerkintä pitää sisällään kaavan maankäyttömääräyksen mukaisen rakennusoikeuden eli loma- tai asuinrakennuksen lisärakennuksineen.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

6.4 Kaavamääräykset

A

ASUINALUE.

Alueelle saa rakentaa pysyvää pientaloasutusta, loma-asuntoja, asumista häiritsemätöntä työpaikkatoimintaa, yksityisiä palveluja sekä maatalouteen liittyviä rakennuksia. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Uudis-, täydennys- ja korjausrakentaminen on sovitettava huolellisesti ympäröivään maisemaan.

A

UUSI JA OLENNAISESTI MUUTTUVA ASUINALUE.

Merkinnällä on osoitettu uudet asumiseen varatut alueet. Alueille tulee laatia asemakaava.

AP

PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE.

Alue on tarkoitettu pientalovaltaisen rakentamisen alueeksi. Alueelle saa rakentaa yksi- tai kaksiasuntoisen asuin- tai lomarakennuksen talousrakennuksineen sekä sellaisia työtiloja, jotka eivät aiheuta haittaa ympäröivälle asutukselle. Rakennuspaikan rakennusoikeuden määrä on yhteensä 350 k-m². Rakennuspaikan koko tulee olla vähintään 5000 m². Uudis-, täydennys- ja korjausrakentaminen on sovitettava huolellisesti ympäröivään maisemaan. Rakentaminen tulee ohjata mahdollisuuksien mukaan peitteisille alueille sekä olemassa olevien rakennusten ja teiden yhteyteen. Uudisrakennukset tulee sijoittaa niin, että ne luovat yhtenäisen pihapiirin. Rakennussuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota kohteen yhteensopivuuteen sitä ympäröivän rakennuskannan kanssa.

R

LOMA- JA MATKAILUALUE.

Alueelle saa sijoittaa loma-asuntoja ja matkailutoimintaan liittyviä rakennuksia ja rakennelmia. Rakennusoikeuden määrä on ilmaistu kaavakartalla olevan kaavamerkin yhteydessä suluissa olevalla tehokkuusluvulla (e).

RA

LOMA-ASUNTOALUE.

Alue on tarkoitettu loma-asuntojen rakentamiseen. Merkittyä rakennuspaikkaa kohden saa alueelle rakentaa enintään yhden, 1½-kerroksisen ja 120 k-m² olevan loma-asunnon sekä siihen liittyviä talousrakennuksia, joiden yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 50 k-m². Rakennuspaikan vähimmäiskoko on 3000 m². Uudisrakentaminen on sovitettava huolellisesti ympäröivään maisemaan. Rakentaminen tulee ohjata mahdollisuuksien mukaan peitteisille alueille. Rakennuksia ympäröivä luonnontilainen kasvillisuus tulee säilyttää. Määräys ei koske asemakaavoitettuja alueita.

RA-1

LOMA-ASUNTOALUE

Alue on tarkoitettu ei-omaraistaisten loma-asuntojen rakentamiseen. Rakennusoikeuden määrä on ilmaistu kaavakartalla olevan kaavamerkin yhteydessä suluissa olevalla tehokkuusluvulla (e).

RA-2

LOMA-ASUNTOALUE.

Alue on tarkoitettu loma-asuntojen rakentamiseen. Merkittyä rakennuspaikkaa kohden saa alueelle rakentaa enintään yhden, 1½-kerroksisen ja 120 k-m² olevan loma-asunnon sekä siihen liittyviä talousrakennuksia, joiden yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 50 k-m². Rakennuspaikan vähimmäiskoko on 3000 m². Alueella on merkittäviä maisemallisia arvoja, joiden säilyttämiseksi uudisrakentaminen on sovitettava erityisen huolellisesti ympäröivään maisemaan. Rakentaminen tulee ohjata mahdollisuuksien mukaan puuston suojaan ja rakennuksia ympäröivä luonnontilainen kasvillisuus tulee säilyttää. Rakennusten kattoväri tulee olla tumma ja julkisivuissa tulee välttää vaaleita sävyjä.

RA-3

LOMA-ASUNTOALUE.

Alue on tarkoitettu loma-asuntojen rakentamiseen. Merkittyä rakennuspaikkaa kohden saa alueelle rakentaa enintään yhden, 1-kerroksisen, 40 k-m² olevan loma-asunnon sekä siihen liittyvän talousrakennuksen, jonka kerrosala saa olla enintään 20 k-m². Rakennuspaikan vähimmäiskoko on 2000 m². Rakentaminen tulee ohjata maiseman säilymisen kannalta edullisille paikoille, puuston suojaan ja mahdollisuuksien mukaan olemassa olevien rakennusten ja teiden yhteyteen. Rakennuksia ympäröivä luonnontilainen kasvillisuus tulee säilyttää. Rakennussuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota kohteen mittakaavan, muotokielen, rakennusmateriaalin ja väriyksen sopivuuteen.

RM

MATKAILUPALVELUJEN ALUE.

Merkinnällä on osoitettu hotelli- ja matkailupalvelujen alueet. Alueelle saa sijoittaa matkailupalveluihin liittyviä rakennuksia mukaan lukien toiminnan kannalta tarpeelliset asunnot. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Rakennusoikeuden määrä on ilmaistu kaavakartalla olevan kaavamerkin yhteydessä suluissa olevalla tehokkuusluvulla (e). Määräys ei koske asemakaavoitettuja alueita.

RM-1

MATKAILUPALVELUJEN ALUE.

Merkinnällä on osoitettu Toras-Siepin valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella sijaitseva matkailupalvelujen alue. Alueelle saa sijoittaa matkailupalveluihin liittyviä rakennuksia mukaan lukien toiminnan kannalta tarpeelliset asunnot. Alueen rakennusoikeuden määrä ja sijoittuminen tutkitaan asemakaavalla. Rakentamisessa on huomioitava alueen merkittävät kulttuurimaisemalliset arvot ja rakentaminen tulee sijoittaa huolellisesti ympäröivään rakennuskantaan ja maisemaan. Rakennusoikeuden määrä on ilmaistu kaavakartalla olevan kaavamerkin yhteydessä suluissa olevalla tehokkuusluvulla (e).

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

RM-2**MATKAILUPALVELUJEN ALUE.**

Merkinnällä on osoitettu Junkirovan kylämäinen majoituspalvelujen alue. Alueelle saa rakentaa alueen käyttötarkoituksen mukaisia rakennuksia ja rakennelmia. Rakentaminen on sovitettava huolellisesti ympäröivään maisemaan ja rakennusryhmien tulee muodostaa pienimuotoisia yhtenäisiä pihapiirejä. Rakennusoikeuden määrä on ilmaistu kaavakartalla olevan kaavamerkin yhteydessä suluissa olevalla tehokkuusluvulla (e).

RM-5**MATKAILUN OHJELMAPALVELUALUE.**

Merkinnällä on osoitettu Torasjärven ja Olosjärven väliin sijoittuva ohjelmapalvelun alue. Alueelle saa rakentaa toimintaan liittyviä rakennuksia ja rakennelmia, joita voidaan käyttää myös tilapäiseen yöpymiseen. Alueelle ei saa rakentaa loma-asuntoja. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Rakennusoikeuden määrä on ilmaistu kaavakartalla olevan kaavamerkin yhteydessä suluissa olevalla tehokkuusluvulla (e). Toimintojen sijoittelussa ja käytössä tulee huomioida ja turvata porojen laidunkierron mukainen esteetön sekä häiriötön kulku alueen läpi kaakko-luode suuntaisesti.

RM-6**MATKAILUN OHJELMAPALVELUALUE.**

Merkinnällä on osoitettu luonnonmukaiseen matkailuun soveltuvan ohjelmapalvelun alueet. Alueille saa rakentaa toimintaa varten pienimuotoisia rakennuksia ja rakennelmia, joita voidaan käyttää myös tilapäiseen yöpymiseen. Alueille ei saa rakentaa loma-asuntoja. Ilman asemakaavaa alueen kokonaisrakennusoikeus ei saa ylittää 300 k-m². Rakentaminen alueelle edellyttää yksityiskohtaisen vesihuoltosuunnitelman laatimista.

V**VIRKISTYSALUE.****VU****URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.**

Alueelle voidaan rakentaa vain urheilu-, virkistys- ja vapaa-ajantoimintoja palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

VR**RETKEILY- JA ULKOILUALUE.**

Alueella sallitaan vain pienimuotoisten, maisemaan sopivien ja virkistyskäyttöä palvelevien rakennelmien sekä alueen käytön edellyttämien teiden ja reittiverkoston rakentaminen. Rakennelmat on toteutettava siten, että ne sopeutuvat hyvin ympäröivään maisemaan ja maastonmuotoihin. Rakentamisessa käytettävien pintamateriaalien tulee sopia luonteeltaan ja värikykseltään hyvin ympäristöönsä. MRL 43.2 §:n perusteella määrätään, että alueen ranta-alueella ei sallita uudisrakentamista. MRL 43.2 §:n perusteella määrätään, että alueella suoritettavat, maisemallisia arvoja oleellisesti heikentävät toimenpiteet, kuten maa-ainesten otto ja metsien avohakkuu, edellyttävät kunnan myöntämää MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa.

VR-1**RETKEILY- JA ULKOILUALUE.**

MRL 43.2§:n perusteella määrätään, että alueelle ei sallita uudisrakentamista lukuunottamatta toimintaan liittyvien olemassa olevien rakennusten tai rakennelmien kunnostamista ja vähäistä laajentamista. Rakennusten tai rakennelmien suunnittelussa on huomioitava alueen erityinen maisemallinen merkitys.

LV**VENEVALKAMA.****LV-1****VENEVALKAMA.**

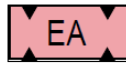
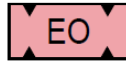
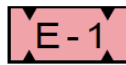
Merkinnällä on osoitettu yksityiskäyttöön tarkoitettu venevalkama, jolle saa rakentaa matkailupalveluihin liittyviä rakennuksia (kuten sauna, savusauna) ja rakennelmia. Alueen rakennusoikeuden määrä on enintään 150 k-m².

E**ERITYISALUE.****ET****YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.****EN****ENERGIAHUOLLON ALUE.****EN-1****ENERGIAHUOLLON ALUE.**

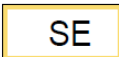
Alue on varattu viiden, olemassa olevan tuulivoimalaitoksen toimintaan. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus saa olla enintään 65 m.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

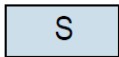
Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

AMPUMARATA-ALUE.**MAA-AINESTEN OTTOALUE.****KYLMÄTEKNOLOGIAN ALUE.**

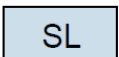
Merkinnällä on osoitettu toiminnassa oleva kylmäteknologian alue. Alueelle saa rakentaa toimintaan liittyviä rakennuksia, rakennelmia, ratoja ja teitä. Rakennusoikeuden määrä on ilmaistu kaavakartalla olevan kaavamerkin yhteydessä suluissa olevalla tehokkuusluvulla (e). Ennen alueen rakentamista tulee esittää luontoa ja maisemaa suojelevat ja parantavat toimenpiteet koko alueelta. Rakentamattomat osat, joita ei käytetä alueen käyttötarkoitukseen, liikenteeseen, oleskeluun tai muuhun sellaiseen on pidettävä luonnonmukaisessa ja peitteisessä tilassa. Alueelle sallitaan maanalainen rakentaminen.

SELVITYSALUE

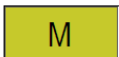
Alueen käyttö ratkaistaan yksityiskohtaisemman suunnittelun avulla.

SUOJELUALUE.

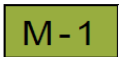
MRL 41.2 §:n nojalla määrätään, ettei alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka voivat vaarantaa alueen suojeluarvoja. MRL 43.2 §:n perusteella määrätään, että alueella ei ole uudisrakennusoikeutta. Alueella ei harjoiteta metsätaloutta eikä sinne suunnata lomarakentamista. Alueelle voidaan sijoittaa luontoon ja maisemaan sopivalla tavalla retkeilyn palveluvälineitä sekä luontomatkailuun liittyviä keveitä rakenteita.

LUONNONSUOJELUALUE.

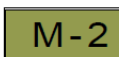
Alue on luonnonsuojelulla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja.

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE.

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sallitaan sen käyttötarkoituksen mukainen rakentaminen. Alueen käytössä on huomioitava ulkoilureittien sekä alueen virkistyskäytön edellytysten säilyminen.

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE RANTAVYÖHYKKEELLÄ.

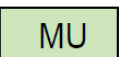
Alueella on voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Alueen rakentamisoikeus on siirretty maanomistajakohtaisesti saman maanomistajayksikön rakentamiseen tarkoitettuihin alueisiin. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen tai kalatalouteen liittyvä tarpeellinen rakentaminen MRL 72.3 §. Alueen metsänhoidossa on noudatettava Metsäkeskus Tapion ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rantamaisemaan ja luontoarvoihin. Maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman MRL 128 §:ssä tarkoitettua maisematyölupaa (toimenpiderajoitus).

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE SÄRKIJOEN JA NIVUNKIJOEN RANTAVYÖHYKKEELLÄ.

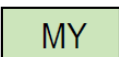
Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella on luonnonsuojelu- ja metsälain mukaisia erityisen herkkiä alueita. Ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa ja alueelle rakennettaessa on varmistettava, ettei merkinnän mukaisen alueen luontoarvoja vaaranneta tai heikennetä.

Suunnittelutavoite:

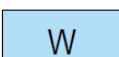
Alueella sallitaan sen käyttötarkoituksen mukainen rakentaminen. Alueelle voidaan muodostaa 1 rakennuspaikka / emätila (1.1.1970 vallinnut kiinteistöjaotus).

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA.

Alue on varattu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella on erityistä virkistysarvoa ja sen käytössä tulee huomioida ulkoilureittien maisemallisten arvojen säilyminen. MRL 43.1 §:n perusteella alueella ei sallita uudisrakentamista. MRL 43.2 §:n perusteella määrätään, että alueella suoritettavat, maisemallisia arvoja oleellisesti heikentävät toimenpiteet, kuten maa-ainesten otto ja metsien avohakkuu, edellyttävät kunnan myöntämää MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa.

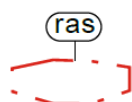
MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.

Merkinnällä on osoitettu sellaiset maa- ja metsätalousalueet, joilla on erityistä maisemallista arvoa. MRL 43.2 §:n perusteella määrätään, että ranta-alueella ei ole uudisrakennusoikeutta. MRL 43.2 §:n perusteella määrätään, että alueen maisemaa oleellisesti muuttavaa toimenpidettä, kuten maa-ainesten otto ja metsien avohakkuu, ei saa suorittaa ilman kunnan myöntämää MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa.

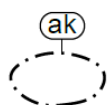
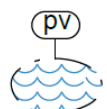
VESIALUE.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

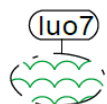
Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

ALUEELLE ON LAADITTU RANTA-ASEMAKAAVA/ASEMAKAAVA.

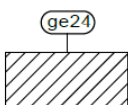
Rakentaminen alueella tapahtuu asemakaavan mukaisesti.

ASEMAKAAVOITETTAVA ALUE TAI ASEMAKAAVA VIREILLÄ.**TÄRKEÄ TAI VEDEN HANKINTAAN SOVELTUVA POHJAVESIALUE.**

Alueella tapahtuvaa rakentamista tai muuta maankäyttöä rajoittavat vesilain 1 luvun 18 § (pohjaveden muuttamiskielto) ja ympäristönsuojelulain 8 § (pohjaveden pilaamiskielto). Alueella on kemikaalien ja pohjavesien kannalta haitallisten jätteiden varastointi kielletty. Jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Rakentaminen, ojitukset ja maankaivu on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laatu muutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.

Ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa ja alueen läheisyyteen rakennettaessa on varmistettava, ettei merkinnän mukaisen alueen luontoarvoja vaaranneta tai heikennetä. Numeroindeksi viittaa kaavaselostuksen kohdenumerointiin.

ARVOKAS HARJUALUE TAI MUU GEOLOGINEN MUODOSTUMA.

Merkinnällä osoitetulla alueella on kallio- ja maaperämuodostumien kannalta erityisen tärkeitä alueita. Ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa ja alueelle rakennettaessa on varmistettava, ettei merkinnän mukaisen alueen erityisarvoja vaaranneta tai heikennetä. Numeroindeksi viittaa kaavaselostuksen kohdenumerointiin.

VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ JA ARVOKAS MAISEMA-ALUE.

Merkinnällä on rajattu Torassiepin kylä. Alueella tapahtuvassa rakentamisessa ja ympäristönhoidossa on otettava huomioon kulttuurimaiseman ominaispiirteiden säilyminen. Rakennussuunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen perinteinen rakennustapa ja rakennustoimenpiteet on sopeutettava huolella ympäröivään rakennuskantaan ja maisemaan.

ARVOKAS RAKENNUSKOHDE JA/TAI PIHAPIIRI.

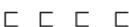
Maisemakuvallisesti ja/tai kyläkuvasellisesti arvokas rakennus tai pihapiiri, jonka ominaispiirteet tulee säilyttää. Rakennuskohdeissa niitä muuttavien laajennus- tai korjaustoimenpiteiden kohdalla on ennen toimenpiteeseen ryhtymistä varattava museoviranomaiselle tilaisuus lausunnon antamiseen. MRL 41.2 §:n nojalla rakennuksen purkaminen edellyttää MRL 127 §:n mukaista purkulupaa. Numeroindeksi viittaa kaavaselostuksen kohdenumerointiin.

MUINAISMUISTOLAIN RAUHOITTAMA KIIENTEÄ MUINAISJÄÄNNÖS.

Muinaismuistolain (295/63) nojalla muinaisjäänneksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen ilman lupaa on kielletty. Aluetta koskevat maankäyttösuunnitelmat edellyttävät Museoviranomaisen lausuntoa. Numeroindeksi viittaa kaavaselostuksen kohdenumerointiin.

SUOJELUKOHDE (lähde, uhanalainen kasvi, tms.).**VIRKISTYS-/MATKAILUKOHDE.**

Merkinnällä on osoitettu ulkoilu- ja virkistyskäyttöä palvelevien rakenteiden kuten laavun, lintutornin tai virkistysreitit taukopaikan rakentamismahdollisuus. Rakennelmat tulee sovittaa huolella ympäröivään maisemaan.

APAJAPAikka.**VENESATAMA.****OHJEELLINEN ULKOILUREITTI.****OHJEELLINEN MELONTAREITTI.****OHJEELLINEN MOOTTORIKELKKAILUREITTI.****OHJEELLINEN VAELLUSRATSASTUSREITTI.**

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

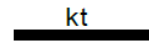
Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

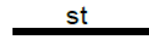
KOIRAVALJAKKOREITIN YHTEYSTARVE.

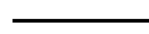
VIHERYHTEYSTARVE.

KANTATIE.

SEUTUTIE.

PÄÄSYTIE.

KEVYEN LIIKENTEN VÄYLÄ.

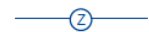
ULKOILUREITIN ALIKULKU.

110 kV:N VOIMANSIIRTOLINJA.

110 kV:N VOIMANSIIRTOLINJAVARAUS.

20 kV:N VOIMANSIIRTOLINJA.

RAKENNETTU SÄRKIJÄRVI-OLOS-MUONIO
SIIRTOVIEMÄRI JA YHDYSVESIJOHTO.

OLEMASSA OLEVA RAKENNUSPAIKKA.

Olemassa olevan asuinrakennuksen keskimääräinen sijaintipaikka.

UUSI ASUINRAKENNUKSEN RAKENNUSPAIKKA.

Neliöiden sijoittuminen osoittaa rakennuspaikan kiinteistökohtaisen sijoittumisen likimääräisesti. Neliöiden määrä osoittaa uusien rakennuspaikkojen lukumäärän.

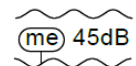
OLEMASSA OLEVA RAKENNUSPAIKKA.

Olemassa olevan loma-asuntoalueen keskimääräinen sijainti.

UUSI LOMARAKENNNUKSEN RAKENNUSPAIKKA.

Ympyröiden sijoittuminen osoittaa rakennuspaikan kiinteistökohtaisen sijoittumisen likimääräisesti. Ympyröiden määrä osoittaa uusien rakennuspaikkojen lukumäärän.

MELUALUE.

Merkinnällä on osoitettu kantatie 79 (Rovaniementie) varrella olevat melualueet. Mikäli alueelle suunnitellaan sijoitettavaksi uusia melulle herkkiä toimintoja, on asemakaavoituksessa ja/tai rakennussuunnittelussa otettava huomioon melun torjunta siten, että valtioneuvoston päätöksen mukaiset melutason ohjearvot (päiväohjearvo 55 dB, yöohjearvo 45 dB) eivät ylitä sisätiloissa eikä oleskeluun tarkoitetuilla ulkoalueilla.

KAAVA-ALUEEN RAJA.

KOKO YLEISKAAVA-ALUETTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET:

MRL:n 72.1 §:n nojalla määrätään, että tämän yleiskaavan perusteella voidaan myöntää ranta-alueella rakennusluvut kaavassa erikseen tilakohtaisesti osoitetuilla rakennuspaikoilla AP, RA, RA-2 ja RA-3.

Koko kaava-alue kuuluu Tornionjoen-Muonionjoen Natura-alueeseen (FI1301912), mistä johtuen suunnitelmien laatijoiden ja hankkeiden toteuttajien tulee asianmukaisella tavalla arvioida hankkeiden vaikutukset Natura-alueeseen (Luonnonsuojelulaki 65§).

Rakennukset tulee perustaa pääsääntöisesti siten, että maanpinnan luonnollinen korkeus säilyy. Maanpinnan korkeutta voidaan muuttaa pakottavista syistä enintään metri luonnollisen maanpinnan korkeudesta.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Rakennusten vähimmäisetäisyydet keskivedenpinnan mukaisesta rantaviivasta:

- Asuinrakennuksen ja lomarakennuksen etäisyyden keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 30 metriä ja asunnon alimman lattiatason vähintään 1 metri ylävesirajaa korkeammalla. Ellei ylävesirajaa ole tiedossa, alimman lattiatason on oltava vähintään 1 metri keskiveden korkeudesta.
- Saunarakennuksen, jonka pohjapinta-ala on enintään 20 neliömetriä, tulee olla edellä mainitulla tavalla laskettavasta rantaviivasta vähintään 20 metriä.

Rakennukset on sijoitettava siten, että ne muodostavat yhtenäisen rakennusryhmän. Rakennuspaikan rakennusoikeutta koskevien määräysten estämättä saadaan olemassa olevaa rakennusta peruskorjata tai tuhoutunut rakennus korvata uudella vastaavalla rakennuksella.

Alueen metsänkäsittely pohjautuu kulloinkin voimassa olevaan lainsäädäntöön. Metsänhoidossa noudatetaan Metsähallituksen Metsätalouden ympäristöopasta ja Metsäkeskuksen Pohjois-Suomen metsänhoitosuosituksia. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rantamaisemaan ja luontoarvoihin.

Yleiseen viemäriverkostoon kuulumattomien kiinteistöjen jätevesihuolto tulee hoitaa valtioneuvoston asetuksen (196/2011) mukaisesti.

6.5 Kaavaehdotuksen suhde tavoitteisiin ja suunnitelmiin

6.5.1 Suhde yleiskaavan sisältövaatimuksiin

Yleiskaavan sisältövaatimus MRL 39 §:

Yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

1. yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
2. olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
3. asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
4. mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla
5. mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
6. kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
7. ympäristöhaittojen vähentäminen
8. rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
9. virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Edellä 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Yleiskaavassa on otettu huomioon MRL 39 § mukaiset sisältövaatimukset seuraavasti:

Yleiskaavaratkaisussa on ollut tavoitteen mukaisesti pyrkimys uusien matkailu- ja majoitusalueiden osittaminen keskitetysti olemassa olevan rakennuskannan yhteyteen ja teiden läheisyyteen. Johtuen matkailutoiminnan erityisluonteesta ei uusien erämaatyypisille alueille sijoitettujen toimintojen kohdalla ole ollut tarkoituksenmukaista sijoittaa niitä liian tiiviisti toistensa yhteyteen. Alueiden sijoituksessa on ollut kuitenkin lähtökohtana niiden muodostama kokonaisuus, joka on nivottu yhteen joko olemassa olevalla tai uudella reittiverkostolla. Omarantaisen loma-asumisen alueet ja pysyvän asutuksen alueet on osoitettu pääsääntöisesti olevan rakennetun ympäristön yhteyteen tai läheisyyteen.

Särkijärven kylää kehitetään edelleen alueen pysyvän asutuksen ja lähipalveluiden keskuksena. Alueella on mm. yhtenäinen vesihuollon suunnitelma. Asumiseen tarkoitettujen alueiden laajentamisella Särkijärven ja Toras-Siepin alueella turvataan uusien työpaikkojen edellyttämien asuntojen ja palvelujen rakentamistarpeet.

Oloksen matkailukeskuksen laajennusalueet sijoittuvat nykyisen rakenteen yhteyteen, millä tuetaan nykyisen yhdyskuntarakenteen ja -tekniikan hyväksikäyttöä. Alueilla on keskitetty vesihuoltoverkko ja laajennusalueiden liikennejärjestelyt eivät aiheuta merkittävää uutta rakentamista. Oloksen ja Särkijärven välille on suunnitella vesihuollon yhtenäisjärjestelyt, jotka tukevat uusien lomakylien rakentamista näiden keskustien väliselle alueelle.

Yleiskaavassa on kiinnitetty huomiota kevyen liikenteen tarpeisiin eri keskustien välillä. Yhtenäinen kevyen liikenteen väylä tulisi kulkemaan Jerisjärveltä Särkijärven ja Oloksen kautta kirkonkylään. Joukkoliikenteen kehittämistarpeita syntyy todennäköi-

sesti alueen kyläkeskusten ja kirkonkylän välille ja myös matkailuyritysten ja kyläkeskusten välille.

Alueelle osoitettu uusi rakentaminen ja matkailun kehittämisen seurauksena lisääntyvä luonnossa liikkuminen tulevat rasittamaan ympäristöä nykyistä huomattavastikin enemmän. Toras-Siepin kylä on kulttuurihistoriallisesti arvokasta aluetta. Alueella olevat kulttuurihistorialliset arvokkaat rakennukset tai rakennusryhmät on merkitty kohdekohtaisesti kaavakartalle ja niihin kohdistuvilla kaavamääräyksillä on pyritty edesauttamaan alueen erityisarvojen säilymistä.

Virkistykseen tarkoitetuista alueista merkittävimpiä ovat Oloksen laskettelurinteiden (VU) ja retkeily- ja virkistysalueiden (VR) alueet. Kaavassa on osoitettu alueelle monipuolinen ja kattava ulkoilu-, moottorikelkka- ja koirareittiverkosto sekä vaellusreittisastusreittejä. Yleiskaavan mukaisen reittiverkoston tarkempi suunnittelu tapahtuu ulkoilulain mukaisilla reittisuunnitelmilla. Reitti yhteydet suuntautuvat yhtenäisinä Pallaksen, Levin ja Ylläksen suuntiin.

Loma-asumisen kohdalla uudet rakennuspaikat ja rakentamismahdollisuudet on osoitettu mahdollisuuksien mukaan jo rakennettujen alueiden yhteyteen siten, että koko kaava-alueella turvataan laajat ja yhtenäiset vapaan rannan osuudet. Tämä turvaa jokamiehen oikeuteen perustuvat hyvät virkistysmahdollisuudet myös ranta-alueilla. Lisäksi vesillä liikkumista varten kaavassa on osoitettu useita yleisiä venevalkama-alueita. Rantojen käytön suunnittelulla voidaan tehokkaasti myös varmistaa maiseman ja luonnonarvojen säilyminen, koska rakentamisen edellytyksiä tutkittaessa on sijoittelut tehty siten, että alueen vesistöjen rannoille kohdistuva rakennuspaine voidaan käsitellä kokonaisuutena ja varmistaa maisemalliset ja ekologiset seikat koko aluetta silmälläpitäen.

Matkailu- ja ohjelmapalvelujen alueilla, voidaan edesauttaa kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Tekemällä riittävät aluevaraukset kyseiseen toimintaan, mahdollistetaan yrittäjien ja yksittäisten ihmisten mahdollisuudet kehittää aluetta siten, että elinkeinoelämä voi kehittyä positiivisesti.

6.5.2 Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin VAT

Ehetyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

Yleistavoitteet

Elinympäristöjen toimivuutta ja taloudellisuutta edistetään hyödyntämällä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja eheyttämällä taajamia. Taajamia eheyttäessä parannetaan elinympäristön laatua. Yhdyskuntarakennetta kehitetään siten, että palvelut ja työpaikat ovat hyvin eri väestöryhmien saavutettavissa.

Alueidenkäytöllä edistetään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä varaamalla riittävät alueet elinkeinotoiminnoille. Niiden sijoittumisessa kiinnitetään huomiota olemassa olevien rakenteiden hyödyntämiseen ja hyvään saavutettavuuteen

Yhdyskuntarakenteen kehittämisessä pyritään vähentämään liikennetarvetta, parantamaan liikenneturvallisuutta ja edistämään joukkoliikenteen edellytyksiä.

Elinympäristön viihtyisyyttä edistetään kiinnittämällä huomiota rakennetun ympäristön ajalliseen kerroksellisuuteen sekä korkeatasoisiin, alueiden omaleimaisuutta vahvistaviin, maisemakuvaan sopeutuviin ja mittakaavaltaan ihmisläheisiin rakennettuihin ympäristöihin. Taajamia kehitettäessä viheralueita hyödynnetään siten, että niistä muodostuu yhtenäisiä kokonaisuuksia.

Alueidenkäytössä kiinnitetään erityistä huomiota ihmisten terveydelle aiheutuvien haittojen ja riskien ennalta ehkäisemiseen ja olemassa olevien haittojen poistamiseen. Alueidenkäytön suunnittelussa olemassa olevat tai odotettavissa olevat ympäristöhaitat ja poikkeukselliset luonnonolot tunnistetaan ja vaikutuksia ehkäistään.

Alueen osayleiskaavaratkaisussa on huomioitu nämä yleistavoitteet seuraavasti:

Elinympäristöjen toimivuus ja taloudellisuus on huomioitu uusien työpaikkaympäristöjen ja asuinalueiden sijoittelussa hyödyntämällä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Uudet asuinalueet täydentävät olemassa olevaa kylärakennetta olemassa olevaan tiestöön tukeutuen. Särkijärven kylää kehitetään uuden pysyvän asutuksen keskittymänä.

Kaavaratkaisussa on varauduttu uusien työpaikka-alueiden syntymiseen alueelle. Sekä kyläteknologiaa varten että matkailutoimintaan osoitetaan riittävät aluevaraukset myös laajentumista ajatellen. Kyseiset alueet on kytkettävissä edullisesti olemassa olevaan liikenne- yhdyskuntatekniseen verkostoon.

Elinympäristön viihtyisyyden ja ajallisen kerroksellisuuden turvaaminen on huomioitu kaavamääräysten sisällössä, joissa korostetaan erityisesti uudisrakennusten maisemakuvaan sovittamista.

Erityistavoitteet

Maakuntakaavan ja yleiskaavan lähtökohtana on oltava perusteltu väestönkehitysarvio. Maakunnan suunnittelussa ja yleiskaavoituksessa on tarkasteltava pitkällä aikavälillä sekä taajama- että maaseutualueiden väestömäärän kehityksen erilaisia vaihtoehtoja.

Maakuntakaavoituksessa ja yleiskaavoituksessa on selvitettävä mahdollisuudet eheyttää yhdyskuntarakennetta ja esitettävä eheyttämiseen tarvittavat toimenpiteet.

Alueidenkäytön suunnittelussa uusia huomattavia asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei tule sijoittaa irralleen olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta.

Alueidenkäytön suunnittelussa on maaseudun asutusta sekä matkailu- ja muita vapaa-ajan toimintoja suunnattava mahdollisuuksien mukaan tukemaan maaseudun taajamia ja kyläverkostoa sekä infrastruktuurin hyväksikäyttöä.

Alueidenkäytön suunnittelussa on varattava riittävät alueet jalankulun ja pyöräilyn verkostojen varten sekä edistettävä verkostojen jatkuvuutta.

Alueidenkäytön suunnittelussa on haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätettävä riittävän suuri etäisyys.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen maa- ja kallioperän soveltuvuus suunniteltuun käyttöön. Pilaantuneen maa-alueen puhdistustarve on selvitettävä ennen ryhtymistä kaavan toteuttamistoimiin.

Alueidenkäytössä on ehkäistävä melusta aiheutuvaa haittaa ja pyrittävä vähentämään jo olemassa olevia haittoja. Uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei tule sijoittaa melualueille varmistamatta riittävää meluntorjuntaa.

Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava terveellisen ja hyvälaatuisen veden riittävä saanti ja se, että taajamien alueelliset vesihuoltoratkaisut voidaan toteuttaa. Lisäksi alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon jätevesihaittojen ehkäisy.

Alueen osayleiskaavaratkaisussa on huomioitu nämä erityistavoitteet seuraavasti:

Osayleiskaavassa osoitetut ratkaisut perustuvat pääosin kunnan väestökehitysarvioihin. Kunnan kasvatavoite puolestaan perustuu elinkeinotoimintojen, ennen kaikkea matkailun ja kylmäteknologiatoinnin kehittämistä seuraavaan väestölisäykseen alueella. Kehitysnäkymää voidaan pitää realistisena kun otetaan huomioon alueen nykyinen elinkeinorakenne ja jo alueella toimivien matkailuyritysten yleiset, kansainvälisetkin kehitysnäkymät.

Lähtökohtana osayleiskaavassa on keskeisten asuinalueiden tiivistäminen ja laajentaminen. Kaavassa on osoitettu uudet rakentamisalueet olemassa olevien kylien ja rakennettujen alueiden yhteyteen, jolloin voidaan hyödyntää paremmin olemassa olevaa tie-, vesi- ja viemäriverkkoa.

Kaavassa on osoitettu uusia työpaikka-alueita hieman irralleen olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta niiden erityisluonteen vuoksi (kylmäteknologia).

Uusi ohjeellinen kevyen liikenteen väylä Muonion kirkonkylästä Oloksen kautta Särkijärvelle ja siitä edelleen Jerisjärvelle lisää jalankulun turvallisuutta.

Alueiden soveltuvuus rakentamiseen on otettu huomioon rakennettavien alueiden sijoittamisessa. Uudet asuinalueet eivät sijoitu esim. tulvaveden vaara-alueelle.

Kaavassa osoitetuilla uusilla asemakaavoitettavilla alueilla tulee tarkemman suunnittelun yhteydessä tutkia melusuojausten tarve. Tämä koskee lähinnä kt79 Särkijärvi-Muonio varrelle sijoittuvaa uutta asutusta. Melusuojaukseen on kiinnitetty huomiota kaava-alueita koskevissa yleisissä määräyksissä.

Uudet asuinalueet liitetään tai ovat liitettävissä kunnalliseen vesihuoltoverkoston.

Kulttuuri- ja luonnonympäristö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat

Yleistavoitteet

Alueidenkäytöllä edistetään kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä.

Alueidenkäytöllä edistetään elollisen ja elottoman luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä. Ekologisten yhteyksien säilymistä suojelualueiden välillä edistetään mahdollisuuksien mukaan.

Alueidenkäytöllä edistetään luonnon virkistyskäyttöä sekä luonto- ja kulttuurimatkailua parantamalla moninaiskäytön edellytyksiä. Suojelualueverkoston ja arvokkaiden maisema-alueiden ekologisesti kestävää hyödyntämistä edistetään virkistyskäytössä, matkailun tukialueina sekä niiden lähialueiden matkailun kehittämisessä suojelutavoitteita vaarantamatta.

Alueidenkäytöllä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä siten, että turvataan luonnonvarojen saatavuus myös tuleville sukupolville. Alueidenkäytössä ja sen suunnittelussa otetaan huomioon luonnonvarojen sijainti ja hyödyntämismahdollisuudet.

Alueen osayleiskaavaratkaisussa on huomioitu nämä yleistavoitteet seuraavasti:

Kaavan tavoitteena on edistää kaavaratkaisussa osoitetulla maankäytöllä ja kaavamääräyksien sisällöllä kaava-alueen maiseman ja luonnon sekä rakennetun ympäristön arvojen säilymistä. Kaavassa on osoitettu arvokkaat rakennukset, luontokohteet ja maisema-alueet (ei rakentamiseen osoitetut vapaat ranta-alueet sekä tuntureiden ja vaarojen lakialueet) erillismerkinnällä MY, jota koskevassa kaavamääräyksessä on pyritty turvamaan niiden ominaispiirteiden säilyminen. Arvokkaan kulttuurimaisemakohteen, Toras-Siepin kylä on osoitettu kyläkuvallisesti arvokkaaksi alueeksi, jonka kaavamääräyksessä huomioidaan uuden rakentamisen soveltuvuuden vaatimus ympäröivään vanhaan rakennuskantaan. Myös Särkijärven kylän asuinalueita on laajennettu vanhaan kylärakenteeseen liittyen.

Kaavassa osoitetut yleiset virkistysalueet ja ulkoilureitistöt on tutkittu yleiskaavallisella tasolla ja mahdollisuuksien mukaan ohjattu kulkemaan siten, etteivät ne vaaranna alueen erityisiä luontoarvoja. Merkinnoin ohjatut reitit alueella vähentävät todennäköisesti niiden ulkopuolella olevan luonnon ja maaperän kulutusta. Olostunturin alueen uudet urheilu- ja virkistyspalvelujen alueet (VU) on merkitty asemakaavoitettavaksi. Asemakaavan laadinnassa tulee varmistaa alueelta laadittujen selvitysten osoittamien erityisten luontoarvojen ja piirteiden säilyminen.

Kaava-alueella on kuitenkin huomattava määrä jo olemassa olevia kelkka- ja kulkureitistöjä, jotka on merkitty karttaan olemassa lähinnä olevan tilanteen mukaisesti. Näiden kohdalla kaavaprosessin yhteydessä laadittujen luonto- ja maisemaselvitysten esiintuomat erityiset arvoalueet ja niihin kohdistuva nykyinen käyttö saattavat olla ristiriidassa. Alueiden nykyisen käytön aiheuttamia haittoja tulee pyrkiä poistamaan esim. reititön muuttamisella tai vaikutusta vähentämään tiedottamisella ja esim. aluetta koskevan yleisen käyttö- ja hoitosuunnitelman laadinnalla.

Kaavalla halutaan edistää luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä siten, että turvataan luonnonvarojen saatavuus myös tuleville sukupolville esittämällä laajoja metsäalueita MY ja VR -merkinnöillä, joilla niihin kohdistuvat maisemaa muuttavat toimenpiteet edellyttävät kunnan myöntämää MRL 128 § mukaista maisematyölupaa. Luvan myöntämisen kohdalla kunta harkitsee perustelut sekä vaikutukset ja voi näin omien resurssiensa puitteissa myös parhaiten maisemallisten arvoalueiden säilymiseen.

Erityistavoitteet

Alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuri- ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Alueidenkäytössä on otettava huomioon kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevat kansainvälisten sopimusten velvoitteet sekä valtioneuvoston päätökset. Lisäksi viranomaisen laatimat valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina. Valtakunnallisesti arvokkailla kohteilla ja alueilla on alueidenkäytön sovelluttava niiden historialliseen kehitykseen.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet. Alueidenkäyttöä on ohjattava siten, ettei näitä aluekokonaisuuksia tarpeettomasti pirstota.

Alueidenkäytön suunnittelussa rantaan tukeutuva loma-asutus on mitoitettava siten, että turvataan luontoarvoiltaan arvokkaiden ranta-alueiden säilyminen sekä lom asumisen viihtyisyys.

Alueidenkäytössä on otettava huomioon pohja- ja pintavesien suojelutarve ja käyttötarpeet. Pohjavesien pilaantumisen- ja muuttamisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle niistä pohjavesialueista, jotka ovat vedenhankinnan kannalta tärkeitä ja soveltuvat vedenhankintaan.

Ilman erityisiä perusteita ei hyviä ja laajoja metsätalousalueita tule pirstoa muulla maankäytöllä.

Alueen osayleiskaavaratkaisussa on huomioitu nämä erityistavoitteet seuraavasti:

Kaavoituksessa on huomioitu valtakunnalliset kulttuuri- ja luonnonperinnön arvot. Erillisissä luonto- ja maisemaselvityksessä ja rakennusinventoinnissa on käyty läpi alueen luonto- ja maisemakohteet, alueen historia, alueen kulttuuriympäristö ja maisema. Nämä ovat olleet kaavaratkaisun keskeisiä lähtökohtia alueidenkäytön suunnittelussa sekä kaavamääräyksiä laadinnassa.

Kaavan tavoite on ollut osoittaa uusi rakentaminen niin, että säilytetään alueella ekologiset sekä virkistysreittiyhteydet. Kaava on laadittu niin, että seudullisten yhteyksien toteuttaminen on mahdollista, mm. uudet ohjelmapalvelualueet sijoittuvat ulkoilu- ja retkeilyalueen ympärille ja niiden toiminnassa voidaan hyödyntää nykyisiä ulkoilureittejä.

Osayleiskaavassa ranta- ja loma-asutusalueiden rakennusoikeus on tutkittu kiinteistökohtaisesti ns. emätilamitoituksen mukaisesti. Rakennusoikeuden määrittelyn yhteydessä on osoitettu rakennusoikeuskohtaisesti lomarakentamiseen varattu alue. Aluemäärittelyssä on pyritty turvaamaan sekä maisema- että luontoarvojen lisäksi ns. vapaan rannan osuus, jokamiehen oikeuksien turvaamiseksi. Lisäksi loma-asuntorakentamista on suunnattu lähelle nykyistä pysyvää asutusta, jolla lisätään luonnontilaisen maiseman osuutta. Suuria yhtenäisiä rakentamattomia ranta-alueita ovat mm. Torasjärven eteläranta, Särkijärven etelä- ja itäranta, Särkilompolon länsi- ja eteläranta.

Kaavaan on merkitty tärkeät tai vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet (pv) ympäristökeskuksen tietojen perusteella. Pohjavesialueen kaavamääräyksillä kielletään pohjavesien pilaantumista ja muuttamisperusteita aiheuttavien laitosten ja toimintojen sijoittaminen pohjavesialueille.

Uudet rakentamisalueet on osoitettu siten, etteivät ne riko yhtenäisiä metsäalueita.

Yhteysverkosto ja energiahuolto

Yleistavoitteet

Liikennejärjestelmiä suunnitellaan ja kehitetään kokonaisuuksina, jotka käsittävät eri liikennemuodot ja palvelevat sekä asutusta että elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Erityistä huomiota kiinnitetään liikenne- ja kuljetustarpeen vähentämiseen sekä liikenneturvallisuuden ja ympäristöystävällisten liikennemuotojen käyttöedellytysten parantamiseen.

Tarvittaviin liikenneyhteyksiin varaudutaan kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia pääliikenneyhteyksiä ja -verkostoja.

Alueidenkäytössä turvataan energiahuollon valtakunnalliset tarpeet ja edistetään uusiutuvien energialähteiden hyödyntämismahdollisuuksia.

Alueen osayleiskaavaratkaisussa on huomioitu nämä yleistavoitteet seuraavasti:

Alueella ei ole ollut tarpeen osoittaa uusia liikennejärjestelmiä. Oloksen alueen asemakaava-alueiden välissä kulkevan kantatien linjauksen siirron mahdollisuuksia on tutkittu muutettavaksi siten, että se siirtyisi Olos-Regina -asemakaava-alueen pohjoispuolelle. Tielinjauksen osoittamisesta luovuttiin kustannus- ja maisematekijöiden vuoksi.

Alueidenkäytössä turvataan energiahuollon tarpeita ja edistetään uusiutuvien energialähteiden hyödyntämismahdollisuuksia osoittamalla Olostunturin laella jo toimivan tuulivoimalan alue energiahuollon alueeksi (EN). Alueen laajentamista nykyisestä ei ole katsottu energiahuollon sekä luonto- ja maisema-arvojen kannalta tarpeelliseksi.

Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet

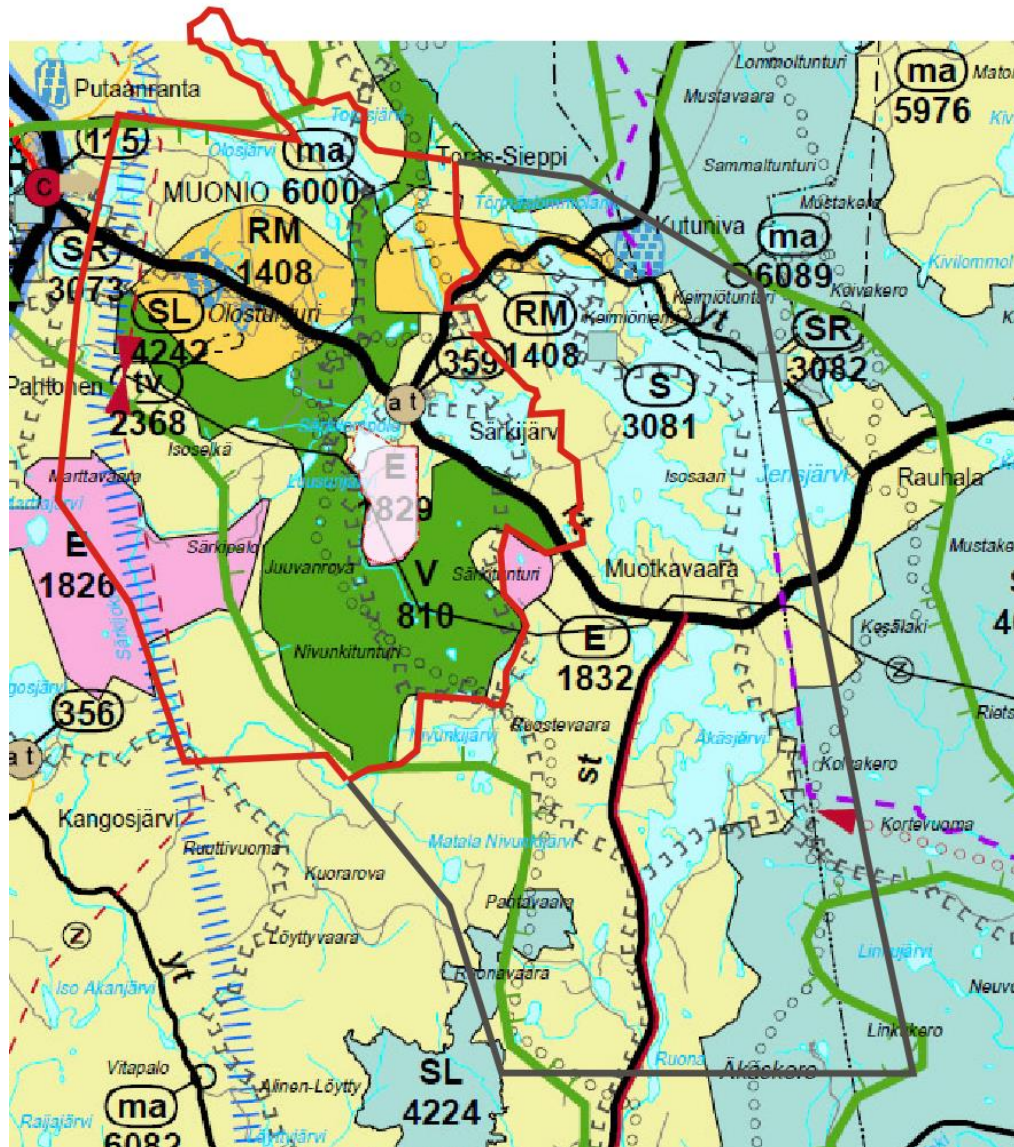
Kaavaratkaisuihin ovat vaikuttaneet erilaiset paikalliset olosuhteet, kuten kylärakenne ja poronhoito. Kylien ominaispiirteitä, suojelutarpeita ja vahvuuksia on haluttu tuoda esiin ja turvata erilaisin kaavamääräyksin. Poronhoidon harjoittamisen turvaamiseksi kaavaluonnos-ehdotus vaiheessa tutkittiin erilaisia ratkaisuja, jotka turvaisivat elinkeinoin harjoittamisen nyt ja tulevaisuudessa. Paliskunnan ja Metsähallituksen kanssa käytiin läpi erilaisia vaihtoehtoja ja kaavaehdotuksessa esitetty ratkaisu on poronhoidon kannalta edullisin ratkaisu. Kaavan retkeilyverkosto ohjaa liikkumista siten, että erilaisia aluekokonaisuuksia ja kulttuuriympäristöjä voidaan toisaalta suojella, mutta toisaalta myös ottaa aktiivisesti osaksi Muonion kunnan kehitystä sekä matkailun, asumisen että elinkeinonharjoittamisen näkökulmasta. Muista erityisistä aluekokonaisuuksista kaavassa on erotettavissa omina merkintöinään osoitettu pääasiassa kohdemerkinnöillä rauhoitetut muinaisjäännökset museoviranomaisten tietojen ja kesän 2011 täydennysinventoinnin perusteella.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

6.5.3 Suhde maakuntakaavaan

Ympäristöministeriö vahvisti 23.6.2010 Tunturi-Lapin maakuntakaavan.

Ote Tunturi-Lapin voimassa olevasta maakuntakaavasta. (punainen raja-alueen likimääräinen raja-alue) Lähde: Lapin liitto

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Maakuntakaavan ja yleiskaavan suhde:

Maakuntakaava	Yleiskaava	Poikkeaman perustelu
mv 8411 LEVI-YLLÄS-OLOS-PALLAS-HETTA, Kansainvälisesti merkittävä mat- kailuvyöhyke.	Alueelle on sijoitettu paljon mat- kailurakentamista ja -palveluja tukevia alueita (matkailualueet, virkistysalueet) sekä reittejä. Matkailu on huomioitu myös eri kaavamääräyksissä mm. metsän- hoidon yhteydessä. Lisäksi reitistöt kytkettyvät koko Tunturi-Lapin reitistöön sekä kansallispuiston reitistöön. Maisema- ja luonnonarvoja säilyt- tämällä edistetään myös matkailun kehittymistä ja alueen säilymistä luonto- ja maisema-arvoiltaan koh- teena, jolla on vetovoimaa.	Ei poikkeamaa
at 359 SÄRKIJÄRVI Kunnanosan keskus	Alue on osoitettu asemakaavoitet- tavaksi alueeksi. Merkinnällä tue- taan sekä maakuntakaavan mer- kintää että Isonmaan testialueen ja kyläalueen vahvistuvaa merkitystä, kun alue rakentuu.	Ei poikkeamaa
V 810 NIVUNKITUNTURI Valtakunnallisen/ seudullisen mat- kailukeskuksen virkistysalue.	Alue on pääosin virkistysaluetta.	Ei poikkeamaa. Suunnittelu on tarkempaa kuin maakuntakaavas- sa, yksityiskohtaisemman suunnit- telun periaatteen mukaisesti.
RM 1408 OLOKSEN MATKAILUKESKUS Valtakunnallinen matkailukeskus	Kyseisen merkinnän alueelle on sijoitettu huomattava määrä mat- kailurakentamista palvelevia alue- varauksia sekä virkistysalue ja - reitit, jotta yhteydet eri alueiden osalta olisivat toimivia ja käytän- nöllisiä. Oloksen, Toras-Siepin ja Kutunni- van alueille sijoitetut ympärivuoti- sen asumisen alueet tukevat kylä- rakennetta ja ovat mittakaavaltaan sellaisia alueita, jotka eivät vaa- ranna maakuntakaavan keskeisiä periaatteita. Maakuntakaavan RM - alueen osoittamista yleiskaavassa asuinalueeksi ei ole katsottava maakuntakaavan mittakaavassa sellaiseksi maakunnallisesti tai seu- dullisesti merkittäväksi poikkeami- seksi, ettei se olisi kunnan toimival- lassa.	Ei poikkeamaa. Suunnittelu on tarkempaa kuin maakuntakaavas- sa, yksityiskohtaisemman suunnit- telun periaatteen mukaisesti.
E 1826 SÄRKIPALON TESTIALUE Seudullisesti merkittävä toiminnas- sa oleva testausalue	Alue on todettu sellaisenaan yleis- kaavassa.	Ei poikkeamaa
tv 2368 OLOKSEN TUULIVOIMALA-ALUE Seudullisesti merkittävä toteutettu tuulivoima-alue	Alue on merkitty sellaisenaan EN- alueena kaavaan	Ei poikkeamaa
ma 6000 TORAS-SIEPIN KYLÄ	Alue on osoitettu kaavassa siten, että lisärakentamiselle on varattu	Ei poikkeamaa. Suunnittelu on tarkempaa kuin maakuntakaavas-

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö (myös RKY 2009).	riittävät alueet. Kaavamääräyksessä on huomioitu edellytykset kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilymisestä.	sa, yksityiskohtaisemman suunnittelun periaatteen mukaisesti.
M 4529 MUONION MAA- JA METSÄTALO- USVALTAINEN ALUE nykyinen käyttö	Alue on osoitettu pääasiassa M-alueeksi eli maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi sekä M-1 maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi rantavyöhykkeellä. Alueen yksityiskohtaisemman tarkastelun perusteella on voitu kohdistaa erityisiä arvoja, joille on osoitettu riittävä suojelutaso sekä maankäyttöä ohjaavat määräykset.	Ei poikkeamaa. Suunnittelu on tarkempaa kuin maakuntakaavassa, yksityiskohtaisemman suunnittelun periaatteen mukaisesti. Lakialueet on osoitettu MY-alueeksi, pääreittien ympäristö on osoitettu MU-alueeksi

Koko maakuntakaava-aluetta koskevat määräykset		
Maakuntakaava	Yleiskaava	Poikkeaman perustelu
Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenetelyissä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista.	Yleiskaava-alueella ei ole juurikaan melulle altistuvia alueita, eikä sellaisia maankäyttökohteita, jotka tulevat tulevaisuudessa tuottamaan melua. Yleiskaavassa on osoitettu valtioneuvoston päätöksen mukainen melualue Kittiläntien varteen asianmukaisesti.	Ei poikkeamaa
Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun.	Yleiskaavassa on huomioitu ja kaavakarttaan merkitty arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt asianmukaisin merkinnöin. Tulkintamme mukaan kaavaratkaisut tukevat rakennetun ympäristön laadun parantumista ja parantamista.	Ei poikkeamaa
Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten tunturialueilla, jokien ja järvien rannoilla sekä pääteiden, matkailukeskusten, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä eri käsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyritävä välttämään suuria muutoksia.	Yleiskaavassa on kohdistettu erilaisia määräyksiä metsänkäsittelyyn alueen käyttötarkoituksen ja maisemallisen sijainnin perusteella.	Ei poikkeamaa
Ranta-alueilla taajamatoimintojen alueiden (A) ja keskuskyläen (at) ulkopuolella vapaan rantaviivan osuus tulee olla vähintään puolet muunnetusta rantaviivasta.	Yleiskaavan kokonaismitoitus on tutkittu kaavaselostuksen kappaleessa 6.2.1. Kokonaismitoitus kyläalueen ulkopuolella on ko. määräyksen mukainen. Yksittäisistä järvistä Olosjärvellä kyseinen mitoitustavoite laskentatavasta riippuen täysin toteudu.	Koko kaava-alue huomioiden ei poikkeamaa
Ranta-alueilla tulee turvata rannan suuntainen kulkuyhteys.	Yksityisten omistajien hallussa olevilla yksittäisillä rakentamiskoilla yhteyttä ei ole osoitettu, mutta maakuntakaavan mittakaava ja ohjausvaikutus huomioiden ko. vaatimus on turvattu ja turvattavissa. Ranta-alueille ei juuri ole osoitettu sellaista rakennetta, jonka toteuttamisessa tämä edellytys tulisi erityisesti huomioida.	Koko kaava-alue huomioiden ei poikkeamaa

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueet on osoitettava yleis- ja asemakaavoissa joko alueina tai rakentamisrajoituksina. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Tulvariskialueet tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa.	Kaava-alueella on säädetty ranta-rakentamisen vähimmäisetäisyys rannasta. Alueella ei ole tunnistettu tulva, sortuma tai vyörymävaara-alueita, joita olisi tullut käsitellä erityisin metodein kaavan laadinnassa.	Ei poikkeamaa
Malminetsintä ja siihen liittyvät toimenpiteet on turvattava, kuitenkin huomioon ottaen alueen erityispiirteet.	Kaavalla on ratkaistu alueen maankäytön jatkosuunnittelun edellytykset sekä osin toteuttaminen rakentamisen osalta. Yleiskaavalla ei aseteta esteitä malminetsinnälle ja tulkintamme mukaan huomioidaan myös riittävässä määrin alueen erityispiirteet, kuten kyläalueet ja asuminen, porotalouden harjoittaminen ja matkailu.	Ei poikkeamaa
Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.	Kaavassa on osoitettu porotalouden harjoittamisen kannalta keskeisiä rakenteita, kuten aita. Kaavahankkeen aikana on käytetty ns. poro GIS aineistoa, jonka avulla on voitu osoittaa rakentamisalueita laidunalueiden ulkopuolelle ja turvaamaan näin ollen porotalouden harjoittamisen edellytykset. Kaavahankkeen aikana on järjestetty neuvotteluja paliskunnan edustajien kanssa.	Ei poikkeamaa
Suojelu- (S), luonnonsuojelu- (SL) ja erämaa-alueiden (Se) hoitoja käyttösuunnitelmista on pyydetty lausunto alueen kunnilta, Lapin liitolta, aluehallintoviranomaisilta, Saamelaiskäräjiltä saamelaiden kotiseutualueella, Paliskuntain yhdistykseltä, alueen paliskunnilta sekä muilta yhteisöiltä, joiden toimialaan suunnitelma liittyy.	Ei aktualisoidu yleiskaavassa. Ko. alueen on todettu kaavassa tehtyjen ja olemassa olevien rajausten mukaisesti.	Ei poikkeamaa
Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemen kärkeen ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle.	Kaavassa on merkitty maiseman kannalta oleelliset alueet informatiivisella merkinnällä. Näiden alueiden erityispiirteet on huomioitu mm. kaavan mitoituksessa ja alueelle tehtyjen sijoitusten näkökulmasta.	Ei poikkeamaa
Hyville, yhtenäisille tai maisemallisesti tärkeille pelloille ei tule suunnitella sijoitettavaksi muuta kuin maa- ja metsätalouteen liittyvää rakentamista, ellei niitä ole yksityiskohtaisemmassa kaavassa rakentamiseen sopivaksi osoitettu.	Kaavassa on merkitty maiseman kannalta keskeiset peltoalueet. Näiden alueiden erityispiirteet on huomioitu mm. kaavan mitoituksessa ja alueelle tehtyjen sijoitusten näkökulmasta.	Ei poikkeamaa

7 YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

Maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteena on hyvän elinympäristön edellytysten luominen sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehityksen edistäminen.

Vaikutusten arvioinnin pohjana ovat nämä kestävä kehityksen neljä ulottuvuutta.

7.1 Taloudelliset vaikutukset

Yleiskaavalla edistetään erityisesti alueen matkailuelinkeinon sekä yhdessä muiden kaavojen kanssa kylmätekniologian kehitystä, Muonion kunnan toteuttaman strategian mukaisesti. Alueen kehittyminen matkailu- ja kylmätekniologian keskuksena merkitsee huomattavaa kunnan elinvoimaisuuden parantumista. Myös työpaikkaomavaraisuuden lisääntyminen tulee lisäämään kasvavan asukasmäärän kautta verotuloja kunnassa.

Yleiskaavan toteutukseen liittyvät kustannukset koostuvat yhdyskuntatekniikan toteutuskustannuksista, kaavoituskustannuksista, liikennejärjestelyjen ja reitistöjen aiheuttamista kustannuksista.

Aluerakentamiskustannuksista tiestön ohella olennaisimman osan muodostaa vesi- ja viemärihuollon toteutuksen kustannus. Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi -matkailun kehittämisyöhykkeellä sijaitsevat rakentamisalueet sijoittuvat siten, että ne ovat luontevasti ja taloudellisesti liitettävistä verkostoihin. Osa alueista sijoittuu maisemallisesti aroille ja osin rinnealueille, mikä kohottaa toteutuskustannuksia. Alueella tulee lisäksi varautua mahdollisiin matkailuympäristön maisemoinnista ja ympäristöhoidosta aiheutuviin kustannuksiin. Koko työpaikkamäärän arvellaan Kaavahankkeiden alueella lisääntyvän noin 400 työpaikan verran.

7.1.1 Rakentamisen vaikutukset

Kaavan toteuttaminen vaikuttaa alueen työllisyyteen ja yritystoimintaan. Rakennusten suunnittelu ja rakennustyöt työllistävät henkilöitä paitsi suoraan rakentamisen alalla myös välillisesti muilla toimialoilla. Välillisiä vaikutuksia syntyy rakentajien tarvitsemien välituotteiden mm. rakennustarvikkeiden ja palvelujen oston kautta.

Kaavan toteuttamisen aikaisia työllisyysvaikutuksia voidaan karkealla tasolla arvioida investointien ja panos-tuotokertoimien (Tilastokeskus) avulla. Mikäli kaavassa loma- ja matkailurakentamiseen osoitettu rakennusoikeus toteutuu kokonaisuudessaan ja keskimääräisten rakennuskustannusten oletetaan olevan 1 000 euroa/k-m², kaavan toteuttamisen investoinnit ovat suuruusluokaltaan 190 miljoonaa euroa. Panos-tuotokertoimien mukaan 190 miljoonan euron investoinnin kokonaistyöllisyysvaikutus on suuruusluokkaa noin 3000 henkilöä, josta välitön työllisyysvaikutus noin 1700 henkilöä ja välillinen noin 1 300 henkilöä. Työllisyysvaikutus toteutuu koko rakentamisvaiheen aikana.

Työllisyysvaikutukset eivät rajoitu pelkästään kunnan alueelle, vaan kohdistuvat alueellisesti laajemmin koko seudulle, maakuntaan ja koko maahan. Muonioon kohdistuvien vaikutusten suuruus riippuu kunnan yritysten ja työvoiman toimialarakenteesta.

Uusien laajennusalueiden sisäisen kunnallistekniikan (vesihuolto ja kadut) kustannuksiksi on arvioitu noin 10 miljoonaa euroa.

7.1.2 Matkailun taloudelliset vaikutukset

Kaavan toteuttamisen myötä kaava-alueelle tulee noin 9 200 uutta vuodepaikkaa. Lisääntyvä majoituskapasiteetti tarjoaa mahdollisuuden vuosittaisten yöpymisvuorokausien huomattavaan lisääntymiseen. Yöpymisten lisääntyminen heijastuu suoraan matkailusta saataviin tuloihin. Matkailutulo koostuu välittömästä ja välillisestä tuloista. Välitön matkailutulo voidaan määritellä matkailijoiden alueella käyttämäksi rahamääräksi. Välilliset tulovaikutukset syntyvät, kun välitöntä matkailutuloa saavat yritykset tekevät ostoja muilta yrityksiltä tuottaakseen matkailijoiden kysymiä tavaroita ja palveluja.

Mikäli yöpymisten määrä kasvaa edellä esitetyllä tavalla, vuosittainen matkailutulon kertymä on suuruusluokkaa 30 miljoonaa euroa, josta välitöntä tuloa on noin 20 miljoonaa euroa. Tulovaikutus ei kuitenkaan kohdistu vain Muonioon ja Lappiin, koska laskennan pohjana olevassa matkailijoiden päiväkulutuksessa on mukana myös Muonion/Muoniosta suuntautuvan matkan aikana toteutuva kulutus.

Matkailutulon aikaansaama kokonaistyöllisyysvaikutus on Tilastokeskuksen panos-tuotos -kertoimien mukaan arvioituna suuruusluokaltaan 800 henkilöä/vuosi (välitön vaikutus noin 600 ja välillinen vaikutus noin 200 henkilöä). On huomattava, että tästä koko Suomen alueelle lasketusta matkailutulon perusteella arvioidusta työllistävästä työpaikkamäärästä kohdistuu Lapin alueelle noin 500 työpaikkaa.

Työllistyminen lisää kunnallisverotuloja sekä tulomuuttajien että työttömien työllistymisen aiheuttaman vaikutuksen kautta. Tulomuuttajien osalta vaikutus näkyy uusina verotuloina, työllistyvien osalta nykyisten verotulojen kasvuna. Laskelmissa oletetaan, että matkailun kohdalla Lapin alueellisesta työllisyyden kasvusta 300 työpaikkaa kohdistuu Muonion alueelle. Koko tästä määrästä voidaan arvioida noin 30 % työllistävän nykyisiä muoniolaisia ja 70 % prosenttia työllistävän ulkopuolelta tulevia. Tuloveroprosenttina laskennassa on käytetty 19 %. Edellä esitettyjen lähtöoletusten mukaan laskettuna kunnallisverotulojen lisäys on suuruusluokaltaan noin 600 000 euroa vuodessa.

7.1.3 Porotalous, maa- ja metsätalous

Porotaloudella on alueella tärkeä merkitys. Kehittyvänä elinkeinotoimintana se voi pitää myös tulevaisuudessa sivukylät asuttuina, voimistaa Lapin perinteiden säilymistä sekä toimia omaleimaisena vetovoimatekijänä matkailun kehittämisessä. Porotaloutta puoltavat valmis infrastruktuuri ja alueen hyvät laidunalueet. Matkailun kehittämisen seurauksena porotalous voi nostaa liikevaihtoa suoramyyntillä mm. matkailuyrityksiin.

Porotalouden laidunalueet pienenevät jonkin verran matkailutoimintaan ja kylmäteknologiaan varattujen alueiden myötä. Rakentamisalueiden keskittämällä jo olemassa olevan rakentamisen yhteyteen ja läheisyyteen voidaan kuitenkin rakentamisesta, matkailusta ja ohjelmapalveluista aiheutuvat haitat rajata mahdollisen pienelle alueelle.

Metsätalouden harjoittaminen tuo tuloja alueelle mm. suorana metsätaloustulona ja työpaikkoina. Vaikutusta vahvistaa puun käyttö raaka-aineena sekä uusiutuvana kotimaisena energiavarantona. Avohakkuutyypiset toimenpiteet heikentävät kuitenkin matkailun ja poronhoidon toimintaedellytyksiä, minkä vuoksi matkailutoiminnan ja retkeily- ja virkistyskäytön kannalta arvokkaille alueille on annettu kaavamääräyksiä ja ohjeita metsänkäsittelyyn.

7.2 Sosiaaliset vaikutukset

Keskeiset sosiaaliset vaikutukset liittyvät pysyvän asutuksen ja sesonkiluonteisen matkailun tarpeiden ja toimintojen yhteensovittamisessa. Positiivisena puolena matkailu tuo uutta elinvoimaisuutta alueelle vilkastuttamalla sosiaalista kanssakäymistä ja luomalla alueelle uusia kohtaamispaikkoja ja tapahtumia.

Toisaalta ongelmat saattavat korostua rakenteen ja toimintojen sekoittuessa. Tällä hetkellä pysyvän asutuksen ja matkailun alueet ovat selkeästi eriytyneet.

Kaavassa on osoitettu loma- ja matkailurakentamista sekä Särkijärven että Toras-Siepin kyläalueelle tai sen välittömään läheisyyteen. Tämä hajottaa hieman matkailun ja pysyvän asutuksen selkeää eriytynyttä rakennetta.

Kyläalueille halutaan luoda asutun ja elinvoimaisen kylän leima. Tärkeänä osana alueen sosiaalisen kanssakäymisen edistämisessä on vaalia paikallista perinnettä. Osana perinteen säilyttämistä on Toras-Siepin kylä, joka on osoitettu kyläkuvallisesti arvokkaaksi alueeksi. On toivottavaa, että kyläyhdistykset ym. tahot löytävät esim. kylätalkoiden muodossa oman perinteensä arvojen ja mahdollisuuden sosiaaliseen verkottumiseen sen myötä, esim. yhteisessä kylätoiminnassa.

Asukkaiden ja matkailijoiden virkistysmahdollisuudet lisääntyvät uusien palvelujen ja latu-, patikka- ja moottorikelkkareittien tarjonnan ansiosta. Toisaalta lisääntyvät reitistöt, kylmäteknologiatoiminnan alueet ja rantarakentaminen rajoittavat paikoittain vapaata luonnossa liikkumista. Rakentamattomia luonnontilaisia alueita on kuitenkin edelleen tarjolla riittävästi.

Uusien työpaikkojen myötä alueen ikärakenne tulee nuorentumaan. Asukkaiden, maanomistajien ja yrittäjien tietoisuus alueen ympäristöoloista, maankäytöllisestä nykytilasta ja tulevaisuuden mahdollisuuksista siten myös lisääntyvät.

7.3 Vaikutukset luontoon ja ympäristöön

Rakentamisen aiheuttamat haitat luonnonympäristölle ovat luonteeltaan välittömiä tai välillisiä. Välittömiä vaikutuksia ovat rakennetun alueen alle jäävän alueen luonnontilan muuttuminen, kasvillisuuden menettäminen ja eläimistön vähintään osittainen menettäminen. Välillisesti häiriö voi ulottua kauemmaksikin, mm. liikenteen ja liikkumisen lisääntyminen aiheuttavat maaston kulumista ja meluhaittoja.

Kaavaratkaisun ympäristöllisenä tavoitteena on säilyttää alueen merkittävimmät luontoarvot. Merkittävimmät luontoarvot ovat mm. maisemallisesti arvokkaat tuntureiden lakialueet ja ranta-alueet. Kaavassa on rakentamisen aiheuttamia haittavaikutuksia ympäristöarvoihin vähennetty pyrkimyksellä jättää luontoarvojensa puolesta arvokkaat alueet ja niiden lähiympäristöt rakentamisen ulkopuolelle.

Merkittävimmin muutokset näkyvät ranta- ja matkailurakentamisen ja reitistöjen lisääntymisen myötä maisemassa. Rakentaminen ja hakkuut vähentävät luonnontilaisia metsäalueita. Rantarakentamisen osalta oleellimmat muutokset kohdistuvat Olos-, Särki- ja Toras-Sieppi -järviin. Vaikutusten merkitystä voidaan pienentää uudisrakentamisen sijoittamisella olemassa olevia rakennuspaikkojen välittömään läheisyyteen ja puustoisille alueille, myös rakennusten hyvällä suunnittelulla voidaan vaikuttaa erityisen paljon haittojen minimoimiseen.

7.4 Vaikutukset Natura 2000 verkostoon

Edellisen kaavoituskierroksen yhteydessä on alueelle laadittu Natura-tarvearviointi (biologi Jari Kärkkäinen, Suunnittelukeskus Oy, liite 4). Koska kaavan pääasiallinen sisältö on hyvin pitkälle samanlainen, kuin 2007 hyväksytyssä kaavassa, voidaan todeta aineiston olevan käyttökelpoista myös tämän kaavatyön yhteydessä. Tarvearvioinnissa todetaan mm:

Rakentaminen vähentää luonnontilaista kasvillisuutta ja tällä on vaikutusta valumavesien luonteeseen, koska päällystetyn pinta-alan kasvu lisää sade- ja sulamisvesien pintavaluntaa ja ainehuuhtoumia. Rakennettuilta alueilta syntyvien hulevesien³ määrää kasvaa, mutta niille ei todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta alueen vesistön kokonaisluonteeseen ja vedenlaatuun, koska suurin osa kaava-alueesta jää luonnontilaan. Tiheimmin rakennetuilla alueilla hulevedet voivat muodostaa muutoksia paikallisella tasolla pitkällä aikavälillä. Hulevesivaikutuksia on kuitenkin syytä tarkastella tarkemmin asemakaavasuunnitteluvaiheessa.

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi ja Äkäsjärven-Jerisjärven osayleiskaavojen toteuttaminen ei juuri muuta Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalueen valuma-alueen luonnetta ja lisää olennaisesti kuormitusta.

Osayleiskaavojen toteutuminen ei muodosta suojeltaville luontotyypeille merkittävää haittaa, koska suojeltavien luontotyyppien levinneisyys ja ominaispiirteet eivät muutu. Natura-alueeseen rajautuvat maa- ja metsätalousalueet muodostavat puskuri-vyöhykkeen ja vähentävät epäsuoria vaikutuksia.

Osayleiskaavan toteuttaminen lisää matkailua alueella ja näin myös liikkuminen Natura-alueella kasvaa. Koska liikkuminen ohjautuu olemassa oleville reiteille, sen tuomaa haittaa luontotyypeille ei voida pitää merkittävänä.

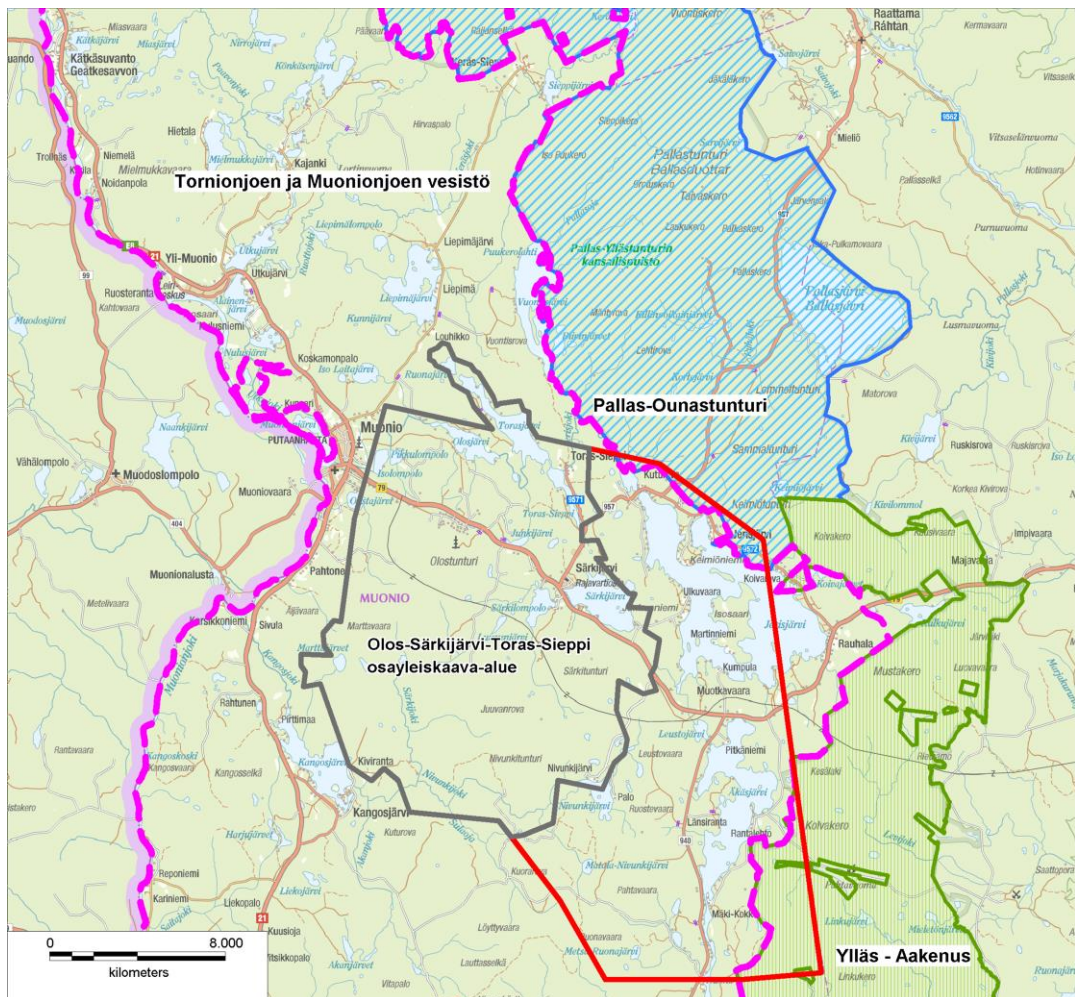
Natura arviointia päivitettiin syksyllä 2011 vastaamaan ehdotusvaiheen tilannetta.

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava-alue kuuluu **Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalue** Natura-alueelle, jonka pinta-ala on noin 32 000 ha. Alue on otettu Natura -suojeluverkostoon luontodirektiivin perusteella (SCI). Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalue Natura -alue (FI 1301912) sijoittuu Tornion, Ylitornion, Kolarin, Pellon, Muonion, Enontekiön ja Kittilän alueille. Natura-alueen pääasiallisena toteutuskeinona on Ruotsin ja Suomen välinen rajajokisopimus. Niiltä osin kun rajajokisopimuksessa ei ole erityisiä määräyksiä, noudatetaan vesilain säännöksiä. Tornion – Muonionjoen sivuvesistöjen osalta toteutuskeinona on myös koskiensuojelulaki. Suojelu kohdistuu luontodirektiivin luontotyyppiin Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit (100 %) ja luontodirektiivin liitteen II lajiin saukko.

³ Hulevedet muodostuvat sade- ja sulamisvesistä.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Kaava-alueen sijainti suhteessa Natura-alueisiin.

Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalueen Natura-alueelle kohdistuvat vaikutukset muodostuvat valuma-vesien kautta. Rakentaminen vähentää luonnontilaista kasvillisuutta ja tällä on vaikutusta valumavesien luonteeseen, koska päällystetyn pinta-alan kasvu lisää sade- ja sulamisvesien pintavaluntaa ja ainehuuhtoumia. Rakennetuilta alueilta syntyvien hulevesien määrää kasvaa, mutta niille ei todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta alueen vesistöjen kokonaisluonteeseen ja vedenlaatuun, koska suurin osa kaava-alueesta jää luonnontilaan. Tiheimmin rakennetuilla alueilla hulevedet voivat muodostaa muutoksia paikallisella tasolla pitkällä aikavälillä. Hulevesivaikutuksia on kuitenkin syytä tarkastella tarkemmin asemakaavasunnitteluvaiheessa. Saukon elinmahdollisuudet eivät heikkene.

Osayleiskaavan toteuttaminen ei juuri muuta Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalueen valuma-alueen luonnetta. Myös kuormitus ei olennaisesti kasva. Natura -alueen eheyttä koskevien kriteerien perusteella kaavan toteutuminen tuottaa vähäisiä kielteisiä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin ja Natura-alueen suojeluperusteena olevat luonnonarvot eivät heikkene.

Ylläs-Aakenus Natura-alue sijoittuu kaava-alueen itäpuolelle noin 5 kilometrin päähän yleiskaavan rajasta ja **Pallas-Ounastunturin Natura-alue** kaava-alueen koillispuolelle noin 800 metrin päähän yleiskaavan rajasta. Pallas-Ounastunturi on otettu Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin ja lintudirektiivin perusteella (SCI ja SPA alue). Ylläs-Aakenus Natura-alue on SCI-alue. Pallas-Ounastunturin kansallispuisto ja Ylläs-Aakenustunturin vanhojen metsien suojelualue yhdistettiin Pallas-

Yllästunturin kansallispuistoksi vuonna 2005. Ylläs-Aakenus Natura-alueen suojelu kohdistuu 11 luontotyyppiin, joista luonnonmetsät ovat pettevyydeltään merkittävin luontotyyppi sekä saukkoon, lapinleinikkiin, lettorikkoon ja kahteen uhanalaiseen lajiin. Pallas-Ounastunturin Natura-alueella on 22 suojeltavaa luontotyyppiä ja 30 lintudirektiivin lajia. Lisäksi suojelu kohdistuu seuraaviin luontodirektiivin liitteen II lajeihin: ahma, saukko, pohjanharmoyökkönen, lapinleinikki, isonuijasammal, lettorikko ja yksi uhanalainen laji.

Osayleiskaavalla ei ole suoria vaikutuksia Ylläs-Aakenus ja Pallas-Ounastunturin Natura -alueille. Vaikutukset ovat välillisiä. Kaavan toteutumisen myötä retkeily ja muun liikkuminen lisääntyvät Natura -alueilla. Kaavan toteutuminen kasvattaa puiston kävijämäärää arviolta noin 10 %:lla. Tämän seurauksena erityisesti suosituilla reiteillä ja taukopaikoilla kasvillisuuden kulumisalueet laajenevat. Samoin matkailijoiden mukana voi kulkeutua puistoon uusia ympäristöön kuulumattomia kasvilajeja. Myös eläimistöön kohdistuva häirintätodennäköisyys lisääntyy.

Pallas-Yllästunturin kansallispuistossa käy runsaasti retkeilijöitä ja kävijämäärä on vuosittain kasvanut. Vuonna 2009 kävijöitä oli 419 000 ja vuonna 2010 436 000. Suurin osa kävijöistä vierailee puistossa marras-toukokuun välisenä aikana (noin 67 %). Kansallispuistossa on runsaasti reittejä myös muita luontomatkailua tukevia rakenteita ja palveluvarustusta. Puiston alueella on yhteensä 331 km huollettua latua, vaellusreittejä on 244 km ja luontopolkuja 54 km. Rakenteita on parannettu mm. VILMAT-hankkeessa. Suuri osa matkailijoista liikkuu reiteillä ja reittien ulkopuolella helppokulkuisilla tunturikankailla liikkuu noin 8 % retkeilijöistä.

Puiston alueella on tehty maaston kulumistutkimuksia vuosina 2003–2006 (Norokorpi & Sulkava 2007). Kasvillisuuden kulumisen ilmenee polkujen levenemisenä ja suositujen varaus- ja autiotupien ympäristössä. Myös Pallaksen alueella reittien ulkopuolella tunturikankaalla on havaittavissa kasvillisuuskulumia. Hiihtoladuilla sammuksen peittävyys oli suurempi reiteillä kuin niiden vieressä, mutta muut kasvillisuusvaikutukset olivat vähäisiä. Taukopaikoilla muuttunut kasvillisuus ja rakenteen tarjoaman suojan heijastuu myös ympäristön nisäkäslajistoon. Lisäksi Pallas-Yllästunturin alueen matkailu on heikentänyt varsinkin Ylläksen lähialueella petolintujen pesintämenestystä.

Kaava-alueelle majoittuvista matkailijoista useimmat tekevät päiväretkiä puistoon. Retkeily suuntautuu suurelta osin Pallas-Ounastunturin alueelle, joka on lähempänä kaava-alueen matkailupalveluita. Puiston lähimmät osat ovat kansallispuiston erämaa- ja virkistysvyöhykettä. Kulutus ensisijassa kohdistuu Pallastuntureille ohjautuvalle Torassiepistä lähtevältä reitille ja Jeriksen alueelta lähteville reiteille sekä näiden reittien varsilla oleville taukopaikoille ja majoituspaikoille. Toissijaisesti kulutus ilmenee reittien ulkopuolella. Tämän seurauksena eräisiin suojeltuihin luontotyypeihin kohdistuu kulumista. Metsähallitus on huomionut osayleiskaavan tuoman matkailijoiden määrän kasvun Pallas-Yllästunturin kansallispuiston käyttö- ja hoito- ja luontomatkailusuunnitelmissa. Haittojen lieventämiseksi Metsähallitus parantaa mm. reittien ja rakenteiden laatua ja lisää yleisen luontotietoutta. Kun huomioidaan metsähallituksen lieventävät toimet, jäävät kaavasunnitelman vaikutukset Natura-alueen eheyteen ja luonnonarvoihin vähäisen kielteiseksi.

Lähteet

Kyöstilä, M., Erkkonen, J., Sulkava, P. ja Lohiniva, S. 2010: Pallas-Yllästunturin kansallispuiston luontomatkailusuunnitelma. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 85.

Metsähallitus 2008: Pallas-Ounastunturin kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 36.

Ramboll Finland Oy 2005: Särkilompolon ajoharjoittelurata, Ympäristöselvitys 26.10.2005.

Sulkava, P. & Norokorpi, Y. 2007: Luontomatkailun vaikutukset kasvillisuuteen ja maaston kulumiseen Pallas-Yllästunturin kansallispuistossa. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 166.

7.5 Kulttuuriset vaikutukset

Yleiskaavan mukaan alueella on aktiivisia, pysyvään asutukseen ja perinteeseen pohjautuvia kyliä; Toras-Sieppi ja Särkijärvi. Yleiskaavallisessa ratkaisussa on pyritty säilyttämään ja vahvistamaan nykyistä kylärakennetta kaavamääräyksissä rakentamisesta annetuin ohjein sekä osoittamalla kylien yhteyteen uusia rakentamismahdollisuuksia. Särkijärvi alueena on ison muutoksen edessä, kun Isonmaan kylmäteknologia-alue alkaa rakentumaan. Tämän hankkeen myötä uskotaan myös Särkijärven kylän kasvupaineen kasvavan huomattavasti nykyisestä. Tästä johtuen koko Särkijärven kylä on osoitettu muuttuvaksi alueeksi, jolle tulee laatia asemakaava. Uudet tulevaisuuden työpaikat tulevat lisäämään asukkaita, mikä lisää kylien elinvoimaisuutta. Osoittamalla rakennetun ympäristön erityisarvot kaavassa toivotaan sen vahvistavan alueen kulttuurista jatkumoa ja innostavan asukkaita kiinnostumaan sen säilyttämisestä. Parhaimmillaan se voi synnyttää uutta kylätoimintaa ja aktiivisia yhdistyksiä.

Koska matkailun imagoarvot perustuvat Lapin kulttuuriperinteen kiinnostavuuteen lisää kaavassa matkailun maankäytöllinen kehittäminen myös alueen kulttuurin merkitystä ja tahtotilaa sen vaalimiseen. Matkailu toki myös kansainvälisenä elinkeinona lisää muiden kulttuurien tuntemusta.

Ohjelmapalvelutoimintaa luomalla tuetaan paikallista kulttuuria, koska osa palveluista perustaa toimintaideansa perinteiden ylläpitoon ja tietoisuuden lisäämiseen. Perinteiset työtavat ja toimet vahvistavat yrittäjien omaa tietoisuutta ja pitävät yllä vanhoja perinteitä toimintatavoista ja tekniikoista. Yrittäjien itsensä kehittymisen lisäksi myös palveluiden käyttävät saavat konkreettisesti kosketuksen paikalliseen kulttuuriin.

Kulttuurisia vaikutuksia tukemaan on kaavassa osoitettu myös luonnonmukaiseen matkailuun soveltuvia alueita. Nämä kohteet mahdollistavat erämaa-tyyppistä mökkeilyä ja lomailua.

Muinaismuistolain (295/63) nojalla rauhoitetut kohteet, ovat osa kulttuuriperintöä ja ne on huomioitu asianmukaisin merkinnöin ja rajoittein kyseisellä alueella.

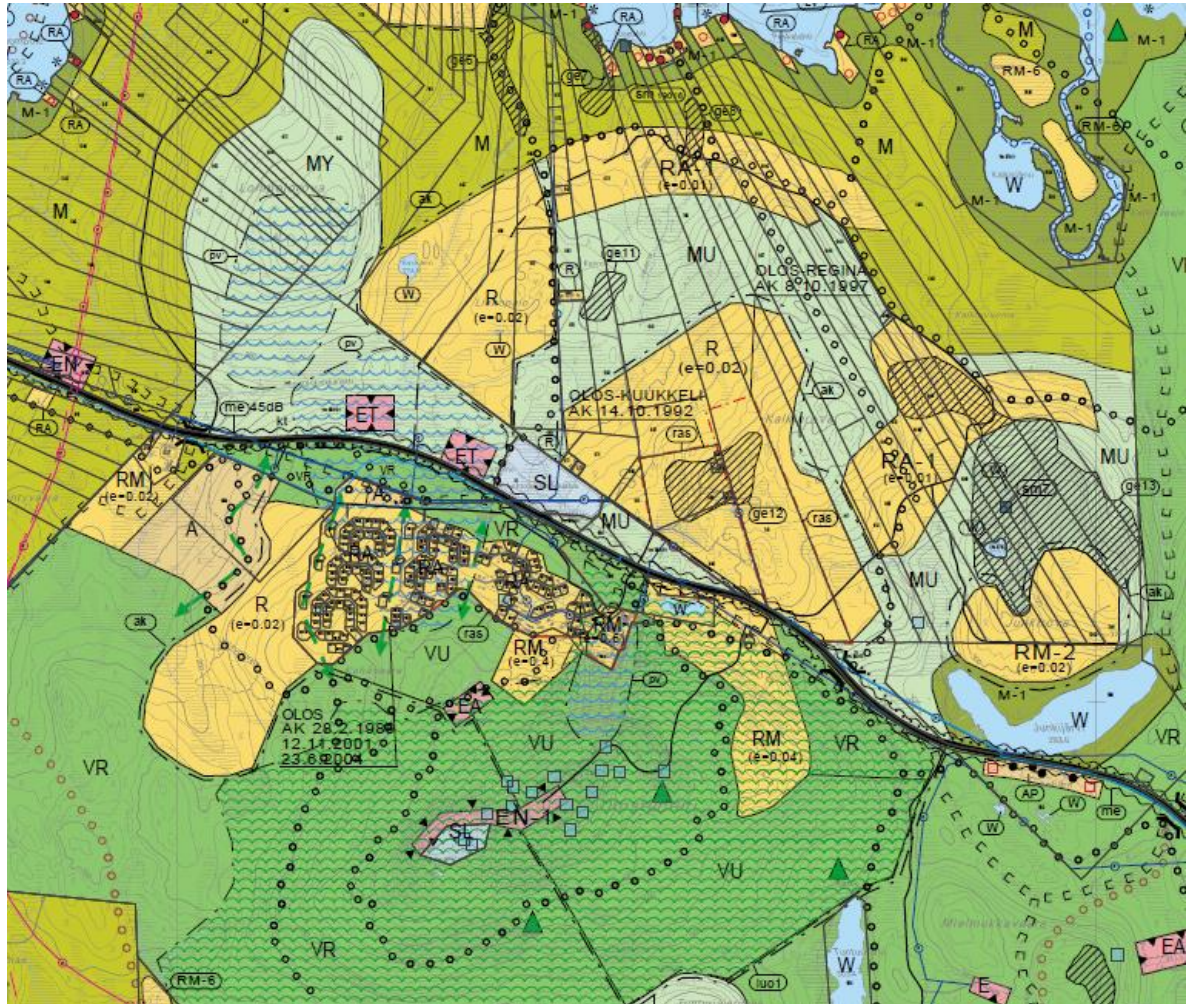
Kulttuuria ylläpidetään myös arkipäiväisessä toiminnassa kuten kalastuksen edistämisessä. Kaavaan on merkitty ikiaikaisia apajapaikkoja, joiden ympäristöt on mahdollisuuksien mukaan säilytetty luonnontilassa. Samoin kaavaan on merkitty venevalkamia, jotka edesauttavat vesistöjen hyväksikäyttömahdollisuuksia perinteisiä elinkeinoja tukevasti.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

7.6 Oloksen kehittämisen vaikutukset

Yleiskaava on Oloksen alueella noudattaa pitkälti Muonion kunnanvaltuuston 31.5.2004 hyväksymää kehittämissuunnitelmaa, sekä tämän jälkeen tapahtuneita tarkentumisia suunnitelmien ja toimintastrategian osalta. Kaavoitukselle on asetettu yhtenä päätavoitteena kansainvälisen matkailun kehittämisen edellytykset ja kotimaisen matkailun kehittämisen maankäytölliset edellytykset. Suunnitelmassa todettiin, että Olostunturin olemassa olevan matkailutoiminnan kehittäminen on edellytys tavoitteen toteuttamiselle.

Osalla aluetta on voimassa olevia asemakaavoja. Valtaosa kehittämisen mahdollista-
vissa aluevarauksista edellyttää toteutuakseen asemakaavan laatimisen, etenkin alu-
eet, jotka ovat kiinteässä yhteydessä jo olevaan rakenteeseen. Asemakaavoitetuilla
alueilla yleiskaava tyytyvä toteamaan olemassa olevan tilanteen, joten arviot keskit-
tyvät pääasiassa uusiin aluevarauksiin ja niiden jatkosuunnittelun tai toteutuksen
oletettuihin vaikutuksiin. Yksittäisen ihmisen vaikutukset konkretisoituvat etenkin
alueella asuvien/ lomailevien näkökulmasta joten tarkastelu on syytä tehdä sekä alu-
een sisältä että ulkoa tarkkaillen.

Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset muodostuvat alueen:

rakentamisesta, joka sisältää jatkosuunnittelun, tonttien myymisen, infrastruktuurin rakentamisen sekä alueiden käyttöönoton ja käyttökustannukset

palvelujen käytöstä ja käyttöasteesta

Kokonaisvaikutusten kannalta tärkein seikka on se, että pitkällä aikavälillä rakentamiseen sijoitetut kustannukset jäävät pienemmiksi kuin myynnistä ja palvelujen käytöstä saadut tulot. Yleiskaavoituksen yhteydessä ei ole tutkittu taloudellisia vaikutuksia euromääräisesti, koska jatkosuunnitelmat ovat pääasiassa asemakaavoitettavilla alueilla ja tällöin määritetään tarkemmin esimerkiksi sisäisten verkostojen pituudet ja rakennusten määrät.

Oloksen yhteyteen on osoitettu kolme matkailupalveluiden aluetta, jotka mahdollistavat sekä majoitus- että oheistoimintaan liittyvän rakentamisen, sekä yhden loma- ja matkailualueen, minne voi sijoittaa loma-asuntoja ja matkailutoimintaan liittyviä rakenteita.

Alueet on mitoitettu siten, että toteutuessaan ne tiivistävät alueen yhdyskuntarakennetta ja tehostavat olemassa olevan infrastruktuurin käyttöä. Alueiden läheisyydellä varmistetaan myös se, että uusien verkostojen rakentamisen kulut eivät kasva liian suuriksi. Alueen tiiviydellä saavutetaan myös ekologisen taloudellisuuden tavoitteet siten, että laajemmassa mittakaavassa tarkasteltuna yhtenäisiä luontoalueita voidaan säilyttää pirstomatta.

Oloksen itäpuolelle osoitettu VU-alue eli urheilu- ja virkistyspalvelujen alue on tarkoitettu myöhemmin asemakaavoittaa aluevarauksen mukaiseen toimintaan. Aluevarauksella pyritään mahdollistamaan Oloksen toiminnallinen kehittyminen, joka lisää alueen kiinnostavuutta matkailijoiden näkökulmasta. Lisääntyneen matkailun myötä voidaan edesauttaa alueen majoitus- ja mökkipalvelujen käyttöasteen kohottamista ja uusien alueiden rakentamista. Näin ollen majoitus ja toiminnallinen kehittyminen yhdessä mahdollistavat alueen kehittymisen yhdyskuntataloudellisesti positiivisesti.

Mahdollisia negatiivisia vaikutuksia syntyy silloin, jos alue ei rakennu todellisen kysynnän mukaan vaan ”puolella teholla”. Tällöin rakentamiseen käytettyjä kustannuksia ei saada katettua ja toiminta ei ole tehokasta. Negatiivisia vaikutuksia voidaan ennaltaehkäistä vaiheistamalla rakennustyöt ajallisesti ja suunnittelemalla aluetta kokonaisvaltaisesti eikä vain yksittäisiä aluevarauksia huomioiden.

Rakenteen lisäksi taloudellisia vaikutuksia ovat työllistävät vaikutukset. Toiminta luo alueelle työpaikkoja sekä rakennusvaiheessa että toimintavaiheessa. Lisääntyvien matkailijamäärien myötä taloudelliset vaikutukset ulottuvat koko Muonioon ja Pohjois-Suomeen palveluiden käytön ja ostosten kautta.

Aluevarauksilla ei voida katsoa olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia alueella asuvien ja lomailevien näkökulmasta. Ainoa taloudellinen vaikutus on se, että palvelujen lisääntymisen myötä alueen kysyntä kasvaa ja tonttien arvo voi kasvaa.

Sosiaaliset vaikutukset ovat sekä positiivisia että negatiivisia. Yhdyskuntataloudellisten vaikutusten näkökulmasta työpaikkojen lisääntyminen ja erilaiset mahdollisuudet ja palvelut mahdollistavat vireän toiminnan ja yrittämisen edellytykset.

Koska alue on matkailukäytössä, ei ole paikallisesti syytä arvioida "asukkaiden kokemuksia". Paikalliseksi näkökulmaksi tässä tilanteessa tulee ottaa alueen nykyiset loma-asukkaat eli toisin sanoen henkilöt, jotka omistavat alueella mökkejä ja käyttävät niitä itse sekä alueella toimivat yrittäjät. Muilta osin sosiaalisuus on osa matkailijan ainutkertaista kokemusta alueesta.

Laajemmin tarkasteltuna sosiaaliset vaikutukset kohdistuvat etenkin mahdollisuuksiin lisääntymiseen ja sen kautta saataviin myönteisiin tuloksiin. Näin ollen voidaan todeta, että laajan näkökulman ja yrittäjien osalta sosiaaliset vaikutukset ovat positiivisia välillisesti.

Sisältä päin tarkasteltuna sosiaaliset vaikutukset paikallisesta näkökulmasta ovat varsin vähäisiä. Osa aluetta käyttävistä voi kokea uuden rakenteen pilaavan Oloksen sellaisena, kuin he ovat sen tunteneet, toisaalta osa aluetta käyttävistä voivat tuntea muutokset positiivisina. Sosiaalisia vaikutuksia ei voi mitata millään yksittäisellä suurella, joten ne tulee arvioida muilla keinoilla.

Alueen rauhallisuuteen uusilla alueilla ei mökin pihalta katsottuna ole suurta vaikutusta. Uudet alueet ovat maltillisesti mitoitettuja eivätkä ne sijoitu samojen tieyhteyksien päähän. Oloksen keskuksessa väkimäärän lisääntyminen voi näkyä ihmismäärien lisääntymisenä, tosin palvelutarjonnan lisääntyneenä kasvanut ihmismäärä hajaantuu helpommin eri paikkoihin ja lisääntyneen yhdyskuntarakenteen vuoksi myös rakennettu- ja toimintaympäristö voidaan jäsenellä siten, että lisääntynyt henkilömäärä voi lomailla alueella ilman ruuhkia.

Kulttuuriset vaikutukset ovat luettavissa myös muista osa-alueista. Kulttuuristen vaikutusten osalta merkittävimmät vaikutukset ovat ympäristön ja maiseman muuttuminen. Lähimaisemassa vaikutuksiin voidaan hakea ratkaisuja asemakaavoituksen yhteydessä siten, että rakentaminen sijoitettaisiin esimerkiksi niin, että nykyistä puustoa säästyy suhteellisen paljon ja rakentaminen jäisi puuston lomaan. Asemakaavavaiheessa voidaan lisäksi ohjata tarkemmin uusien rakennusten ulkoasua ja väritystä. Huolellisilla viimeistelytyöillä pystytään myös minimoimaan rakentamisen aiheuttamia vaikutuksia ja vahvistamaan alueen kulttuuri-imagoa.

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueet ovat osittain käyttöönotettuja ja osittain melko luonnontilaisia. Tunturi ja sen silhuetti on suurmaisemassa tärkeä ominaispiirre. Olostunturi on kuitenkin jo entuudestaan varsin rakennettu. Huipulla sijaitsevat tuulivoimalat näkyvät kauas maisemassa ja ne on sijoitettu kallioiselle lakialueelle. Tuulivoimaloita varten on rakennettu huipulle johtava huoltotieyhteys. Pohjoisrinteellä sijaitsee entuudestaan laskettelurinteitä ja hiihtohissejä joten Olostunturia ei voi kutsua nykyisellään luonnontilaiseksi.

Urheilu- ja virkistyspalvelujen laajentuminen kaakkois-puolelle tunturia aiheuttavat vaikutuksia maisemaan. Alueen näkyminen esim. ajotielle riippuu asemakaavoituksen yhteydessä tehtävistä ratkaisuista. Toiminnan mahdolliseen iltakäyttöön liittyvä valaistus tullee olemaan sellainen, että sen näkymistä kauas tuskin pystytään välttämään. Koska tunturin lakialue on avoin, toiminnan aiheuttamien alueiden varaukset eivät ole niin voimakkaita häirtatekijöitä kuin siinä tapauksessa, että puustoa jouduttaisiin kaatamaan aivan laelle saakka. Tunturin silhuetti säilyy siis melko eheänä mahdollisen laskettelurinteen rakentamisesta huolimatta. Kaukomaisemassa näkyvimpänä elementtinä säilynevät edelleen tuulivoimalat. Toiminnan visuaalisia häirtavaikutuksia voidaan vähentää jonkin verran metsän reunojen käsittelyn avulla ja toimintaan liittyvien rakennelmien huolellisen sijainnin määrittämisen avulla.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Kulttuurisien vaikutusten kokonaismäärän ei voida sanoa olevan merkittävä. Lisärakenne hyvin suunniteltuna voi vahvistaa kulttuurisia piirteitä ja tunturiin suunniteltavien urheilu- ja virkistyspalvelujen mahdolliset vaikutukset eivät ole mahdollista va-laistusta lukuun ottamatta merkittäviä suurmaiseman näkökulmasta.

Muita arvioitavia vaikutuksia ei tässä vaiheessa suunnittelua voida sanoa olevan. Yleiskaavallisen vaikutusten arvioinnin perusteella aluevaraukset ovat mahdollisia ja jatkosuunnittelulla voidaan ratkaista detaljitason kysymykset.

7.7 Vaikutusten arviointitaulukko

7.7.1 Rakentamisalueet

	Muutok- set	Vaikutukset			
Arvioinnin kohde	Nykyiseen tilantee- seen	Luonnonympä- ristöön ja luon- nonvaroihin	Kulttuuriset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Vaikutukset talouteen
LOMA- JA MATKAILUALUEET (R, RM, RM-1, RM-2)					
Oloksen asema- kaava-alue ja sen laajennusalueet Nykyisen matkailu- keskuksen ydinalue Keskustan laajen- nusalueet luonte- vasti itään, länteen ja Kittiläntien var- teen yksittäiset loma- asunnot sekä rivi- ja paritalot	Asemakaa- van täy- dentyvät ja uudet laa- jennusalu- eet itään ja länteen. Keskusta- alue tiivis- tyy	- Uudet rakentami- sen alueet vähen- tävät luonnonaluei- ta sekä lisää kulu- mista ja mahdolli- sesti häiriötä aihe- uttavaa toimintaa. + Haitat ovat vä- häisempiä, kun rakentaminen kyt- keytyy nykyisen matkailukeskustan välittömään lähei- syyteen. - Luonnonalueen vähentyminen kes- kustassa + Luonnon alueen säilyminen keskus- tan ulkopuolella	+ Taajamaku- va tiivistyy ja monipuolistuu + Alueen ra- kentamisen aikakerrostu- ma monipuol- listuu. + Muodostuu selkeä alueel- linen keskusta +Välilliset vai- kutukset - Negatiivise- na koettu alu- een muuttu- minen	+ Yhdyskunta- rakenne tiivis- tyy nykyisissä taajamakeskuk- sissa. + Hyvät lähivir- kistysalueet ja reittiverkosto - Muuttaa hie- man alueella jo asuvien lähi- maisemaa. - Tuulivoimaloi- den saatetaan tuntea aiheut- tavan maisema- ja meluhäiriöitä.	+ Yhdyskunta- rakenne tiivis- tyy ja laajenee hieman. + Alueen si- jainti on erit- tään edullinen teihin ja reit- teihin nähden. + Edulliset yhdyskunta- kustannukset

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Olos-Reginan ja Olos-Kuukkelin asemakaava-alueet ja niiden laajennusalue Oloksen keskustan laajennusalue kantatien pohjoispuolella. Asemakaava on vielä suurimmaksi osaksi rakentamisen osalta toteutumatta.	Asemakaavan täydentyminen Laajennus-alueita länteen, itään ja pohjoiseen	- Uudet rakentamisen alueet vähentävät luonnonalueita - Asemakaavan täydentymisen ja uudet laajennusalueet lisäävät kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Haitat ovat vähäisempiä, kun rakentaminen kytkeytyy lähelle Oloksen matkailukeskustan rakennetta. + Ei rasita ranta-alueita	+ Alue tukee Oloksen matkailualueita. - Maasto vaatii erittäin huolellista suunnittelua + Mahdollisuus hyvään ympäristöön	+ Hyvät lähivirkistysalueet ja reittiverkosto + Oloksen palvelut lähellä. - Ei yhteyttä rantaan - Matkailualue painottuu talvikauteen. - Kantatie alueen ja Oloksen välillä + hyvät kaukomaisemat	+ Yhdyskuntarakenne tiivistyy ja laajenee. + Alueen sijainti on erittäin edullinen teihin ja reitteihin nähden. + Edulliset yhdyskunta kustannukset + Maaperä soveltuu hyvin rakentamiseen
Liekopalon loma- ja matkailurakentamisen alue Alueella on muutamia olemassa olevia lomarakennuksia. Luonteva rakentamisen laajennusalue Olos-Reginan ja Olos-Kuukkelin asemakaava-alueiden jatkeeksi.	Uusi laajempi aluevaraus	- Rakentaminen vähentää luonnon-alueita sekä lisää kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Haitat ovat vähäisempiä, kun rakentaminen kytkeytyy lähelle Oloksen matkailukeskustan rakennetta. + Ei rasita ranta-alueita.	+ Alue tukee Oloksen matkailualueita. - Maasto vaatii erittäin huolellista suunnittelua + Mahdollisuus hyvään ympäristöön	+ Hyvät lähivirkistysalueet ja reittiverkosto + Oloksen palvelut lähellä. - Ei yhteyttä rantaan - Matkailualue painottuu talvikauteen.	+ Laajentaa yhdyskuntarakennetta hallitusti. + Alueen sijainti on edullinen teihin ja reitteihin nähden. + Maaperä soveltuu hyvin rakentamiseen
Toras-Siepin loma- ja matkailurakentamisen alue	Uusi aluevaraus	- Rakentaminen vähentää luonnon-alueita ja järviolueita sekä lisää kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Haitat ovat vähäisiä kun rakentaminen kytkeytyy lähelle oleva lomarakentamisrakennetta.	- Maasto vaatii erittäin huolellista suunnittelua + Mahdollisuus hyvään ympäristöön	+ Yhdyskuntarakenne tiivistyy nykyisissä taajamakeskuk- sissa.	+ Yhdyskuntarakenne tiivistyy ja laajenee. + Alueen sijainti on erittäin edullinen teihin ja reitteihin nähden. + Maaperä soveltuu hyvin rakentamiseen

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Mesopotamina, Toras-Sieppi (RM; 3 ha) Alueella on yksi olemassa oleva lomarakennuspaikka. Alueen maankäyttö ratkaistaan asemakaavalla.	Uutta matkailua palvelevia pienyrittäjien ja käsityöläisten toimintajapaikkoja Laajennustarve noin 700 k-m²	- Rakentaminen vähentää luonnon-alueita sekä lisää kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Haitat ovat vähäisiä kun rakentaminen kytkeytyy olemassa olevan rakenteen läheisyyteen	± Laajentaa yhdyskuntarakennetta kohti Särkijärveä. - Maasto vaatii erittäin huolellista suunnittelua + Mahdollisuus mielenkiintoiseen ympäristöön	+ Hyvät lähivirkistysalueet - Ei lähialueella palveluita, tukeutuu Särkijärven ja Oloksen palveluihin. + Alue kuuluisa tunnetun viihdetaitelijan Pertti "Spede" Pasasen huvilarakennuksesta	+ Sijoittuu lähelle Raatamantietä ± Laajentaa yhdyskuntarakennetta kohti Särkijärveä. + Maaperä soveltuu hyvin rakentamiseen + Edesmenneen tunnetun viihdetaitelijan Pertti "Spede" Pasasen huvilarakennus hyvä pohja matkailupalvelun kasvuun.
Junkirovan matkailukyläalue Erämainen matkailukylä Kylä sijoittuu lähelle luontoa, vesistöä, palveluita ja tiealueita. Kylä on rakenteeltaan tiivis ja perustuu ulkomaisten matkailijoiden tarvitsemaan palvelukonseptiin. Rakenteena on perinteinen peräpohjalainen kylä, jossa on pihojen lisäksi palvelukeskus ravintoloinneen ja Catering-palveluineen sekä ohjelmapalveluyrittäjän toimipiste. Alueen maankäyttö ratkaistaan asemakaavalla.	Uusi rakentamisen laajennusalue	- Rakentaminen vähentää luonnon-alueita sekä lisää kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Haitat ovat vähäisempiä, kun rakentaminen kytkeytyy lähelle Oloksen matkailukeskustan rakennetta. + Järvialueen ranta-alue säästyy rakentamiselta.	+ Matkailukylä, uudenlaista matkailurakentamiskulttuuria alueelle. + Alue palvelee matkailuelinkeinoa sekä tukee Oloksen matkailualueita. - Maasto vaatii erittäin huolellista suunnittelua + Mahdollisuus mielenkiintoiseen ympäristöön	+ Hyvät lähivirkistysalueet, ranta-alue rakentamisesta vapaata yhteistä virkistysaluetta. + Oloksen palvelut lähellä.	- Hajottaa hieman yhdyskuntarakennetta. - Perustamisinvestoinnit kalliit. Verkoston kustannushyöty saavutetaan alueen rakentamistuessa. + Hyvin suunniteltuna tiiviinä matkailukylänä kustannukset hallinnassa. + Alueen sijainti on edullinen teihin ja reitteihin nähden, vesihuolto ja tiejärjestelyt suhteellisen helppo rakentaa. + Maaperä soveltuu hyvin

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

					rakentamiseen
Koskenvainion ranta- asemakaava alue (Olosjärvi) Koskenvainion ranta- asemakaava, noin 68 ha (27.10.1976) Ranta-asemakaavan muutos vireillä	Ulkoilu- ja moottori- kelkkareitti alueen läpi	- Reitit vähentävät luonnonalueita se- kä lisää kulumista ja häiriötä aiheut- tavaa toimintaa.	+ Reitit kulke- vat varsinai- sen rakenta- misalueen vie- restä.	- Muuttaa hie- man alueella jo asuvien lähi- maisemaa. -Reitit lisäävät alueella kulu- mista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Reittien pää- käyttö talvisai- kana, ympäris- tön kuluminen vähäisempää.	+ Alue edulli- nen reittien rakentamisen kannalta.
Kropiovaaran ranta- asemakaava alue (Särkijärvi) noin 110 ha (20.5.1976)	Ei muutok- sia nykyti- lanteeseen				

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Arvioinnin kohde	Muutokset	Vaikutukset			
	Nykyiseen tilanteeseen	Luonnonympäristöön ja luonnonvaroihin	Kulttuuriset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Vaikutukset talouteen
RANTARAKENTAMINEN (RA)					
Iso- ja Pikku-lompolo 8 olemassa olevaa rantarakennuspaikkaa	6 uutta rantarakennuspaikkaa Iso-lompolon pohjoisrantaan	- Uudet rakennuspaikat vähentävät luonnonalueita sekä lisäävät kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Riittävästi yhtenäistä rakentamatonta rantaa. + Alue sijaitsee hyvien kulkuyhteyksien päässä olemassa olevasta rakenteesta sekä uudet rakennuspaikat on voitu pääsääntöisesti sijoittaa olemassa olevan rakenteen läheisyyteen.	+ Loma-asuntorakentamista lähelle Muonion pysyvän asumisen keskittymää.	+ Hyvät lähivirkistysalueet ja riittävästi rakentamatonta rantaa virkistyskäyttöön. + Muonion taa-jaman palvelut suhteellisen lähellä palveluihin.	+ <i>Sijoittuu lähelle Muonion yhdyskuntarakennetta</i> + Olevat rakennuspaikat sijoittuvat lähekkäin ja olemassa olevan tieverkon läheisyyteen. + Maaperä soveltuu hyvin rakentamiseen
Oloslompolo 4 olemassa olevaa rantarakennuspaikkaa	2 uutta rantarakennuspaikkaa emäntilaskelman mukaan	- Uudet rakennuspaikat vähentävät luonnonalueita sekä lisäävät kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. - Jokialue on ollut lähes rakentamaton + Kuuluu Olosjärven alueeseen, joka on rakentamisen kannalta edullista aluetta. Rakentamuminen keskittyy ja tu-	- Hieman irrallaan alueen kulttuurirakenteesta. + Tukeutuu olemassa olevaan tiestöön ja kokonaisuuteen.	+ Hyvät lähivirkistysalueet ja riittävästi rakentamatonta rantaa virkistyskäyttöön. + Suhteellisen lähellä Muonion palveluita.	+ Kuuluu Olosjärven lomarakennusalueeseen laajentamalla aluetta. + Maaperä soveltuu hyvin rakentamiseen

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

		kee näin ollen yhdyskuntarakennetta. + Riittävästi yhtenäistä rakentamatonta rantaa			
Olosjärvi 18 olemassa olevaa rantarakennuspaikkaa Olosjärven ranta-asemakaavan lisäksi. Olosjärven ranta on rakentunut hajanaisesti. Olosjärven ranta-alueella yksi ranta-asemakaava ja yleiskaavassa varattu rantaan ulottuvia ohjelmapalvelualueita.	30 uutta rantarakennuspaikkaa emätilalaskelman mukaan Uudet rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan ryhmiin ja lähelle alueella jo olevia rakennuspaikkoja	- Rakentaminen vähentää luonnonalueita sekä lisää kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Haitat ovat vähäisiä kun uudet rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan olemassa olevia rakennuspaikkojen viereen. + Vanhivistaa alueen luonnetta lomarakentamisen alueena. + mahdollistaa keskitettyjen ratkaisujen muodostumisen ja infrastruktuurin tehokkaan käytön. - Pitempää yhtenäistä rakentamatonta rantaviivaa ei ole pystytty järjestämään alueelle jo rakennettujen rakennuspaikkojen hajanaisuuden vuoksi sekä osin uusien rakennusten tasapuolisuuden nimesä. + Kuitenkin 200- 500 metriä rakentamisesta vapaita rantoja on useita. + Rakentamatonta rantaa suhteessa ko-	+ Rakennuspaikat monipuoliset alueen lomarakentamisen aikakerrostumaa. + Yhtenäinen ranta-rakentamisen keskittymä Oloksen lähellä.	+ Hyvät lähivirkistysalueet + Suhteellisen lähellä Muonion ja Oloksen palveluita.	+ Rakennuspaikat sijoittuvat lähekkäin ja olemassa olevien rakennuspaikkojen viereen, jolloin voidaan hyödyntää olemassa olevaa tietä ja vesihuolto voitaisiin rakentaa edullisimmin. + Maaperä soveltuu hyvin rakentamiseen

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

		konaisrantavii- vaan on juuri ja juuri noin puo- let, jota voidaan pitää maakun- takaavan tavoit- teen mukaisena			
Torasjärvi ja Ruonajärvi 20 olemassa ole- vaa rantaraken- nuspaikkaa Torasjärven ran- ta-alueelle on yleiskaavassa varattu rantaan ulottuva ohjel- mapalvelualue.	32 uutta ran- tarakennus- paikkaa	- Uudet raken- nuspaikat vä- hentävät luon- nonalueita sekä lisäävät kulu- mista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Alueelle jää silti runsaasti yhtenäistä ra- kentamatonta rantaa.	+ Rakennuspai- kat tukevat To- ras-Siepin kylä- asutusta.	+ Hyvät lähivir- kistysalueet ja riittävästi ra- kentamatonta rantaa virkis- tyskäyttöön. - Ei lähialueen palveluita.	- <i>Sijoittuu hie- man irralleen Toras-Siepin kylästä ja hajot- taa yhdyskunta- rakennetta poispäin Olok- sen ja Särkijär- ven rakenta- misalueista.</i> + Rakennuspai- kat sijoittuvat olemassa olevan rakennuspaikan läheisyyteen, jolloin voidaan hyödyntää ole- massa olevaa tietä ja vesi- huolto voitaisiin rakentaa edulli- simmin.
Toras-Sieppi 25 olemassa ole- vaa rantaraken- nuspaikkaa Toras-Siepin ran- taan rajoittuu Toras-Siepin ky- läalue. Lisäksi yleiskaa- vassa on varattu rantaan ulottuvat Toras-Siepin lo- ma- ja matkailu- palvelurakenta- misen alue jär- ven itärannalta ja ohjelmapalve- lualue järven länsirannalta.	5 uutta ran- tarakennus- paikkaa To- ras-Siepin eteläosaan	- Uudet raken- nuspaikat vä- hentävät luon- nonalueita sekä lisäävät kulu- mista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. - Järvi on lähes kauttaaltaan rakennettu jär- ven pohjoisosaa lukuun ottamat- ta. + Riittävästi yhtenäistä ra- kentamatonta järven pohjois- osassa. + Rakentama- tonta rantaa suhteessa ko- konaisrantavii- vaan on noin puolet, jota voi- daan pitää seu- tukaavan tavoit-	+ Rakennuspai- kat tukevat To- ras-Siepin ja Särkijärven ky- läasutusta. - Maasto vaatii erittäin huolel- lista suunnitte- lua + Mahdollisuus mielenkiintoi- seen ympäris- töön	+ Hyvät lähivir- kistysalueet ja riittävästi ra- kentamatonta rantaa virkis- tyskäyttöön. - Ei lähialueen palveluita. Tu- keutuu Särki- järven, Oloksen ja Muonion pal- veluihin.	+ Rakennuspai- kat sijoittuvat olemassa olevi- en rakennuspai- kan läheisyy- teen, jolloin voidaan hyö- dyntää olemas- sa olevaa tietä ja vesihuolto voitaisiin raken- taa edullisim- min. + Alueen sijainti on edullinen teihin ja reittei- hin nähden. + Edulliset yh- dyskuntakus- tannukset

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

		teiden mukaise- na			
Särkijärvi 8 olemassa olevaa rantarakennuspaikkaa lisäksi Särkijärven kylän, Kropiovaaran ranta- asemakaavan ja uuden Karinta- kaisenniemen lomarakennus- alueiden ranta- rakentamisalueet	12 uutta rantarakennuspaikkaa Särkijärven etelä- ja pohjoisosaan	- Uudet rakennuspaikat vähentävät luonnonalueita sekä lisäävät kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. - Järvi on lähes kauttaaltaan rakennettua järven länsiosasta. + Riittävästi yhtenäistä rakentamatonta rantaa jää järven itäosaan.	+ Rakennuspaikat tukevat Särkijärven kyläasutusta ja monipuolistavat rakentamisen aikakerrostumaa. ± Alue on maisemaltaan vaativa, vaatii erittäin huolellista suunnittelua	+ Hyvät lähivirkistysalueet ja riittävästi rakentamatonta rantaa virkistyskäyttöön. + Särkijärven taajaman palvelut lähellä. Muuten tukeutuu Oloksen ja Muonion palveluihin.	+ Uudet rakennuspaikat sijoittuvat lähelle Särkijärvenkylää + Rakennuspaikat sijoittuvat lähekkäin ja olemassa olevien rakennuspaikkojen viereen, jolloin voidaan hyödyntää olemassa olevaa tietä ja vesihuolto voitaisiin rakentaa edullisimmin
Särkilompolo 9 olemassa olevaa	9 uutta.	+ Uuden rakenteen luominen testausalueen välittömään läheisyyteen ei hävittä luontoarvoja.	+ Rakennuspaikat tukevat Särkijärven kyläasutusta ja monipuolistavat rakentamisen aikakerrostumaa. ± Kylmätekniologian tuoden uudenlaista rakentamiskulttuuria alueelle. - Kylmätekniologian alue rajattu ja suljettu	- Testialue rajoittaa alueen virkistyskäyttöä + Hyvät lähivirkistysalueet ja riittävästi rakentamatonta rantaa virkistyskäyttöön. + Särkijärven taajaman palvelut suhteellisen lähellä. Muuten tukeutuu Oloksen ja Muonion palveluihin.	
Luusunjärvi 2 olemassa olevaa rantarakennuspaikkaa	Ei uutta	+ Järviolueelle jää riittävästi rakentamatonta rantaa.	±tilanne säilyy ennallaan	+ Hyvät lähivirkistysalueet ja riittävästi rakentamatonta rantaa virkistyskäyttöön. - Lähialueella ei palveluita. Tukeutuu Oloksen ja Muonion palveluihin.	- <i>Sijoittuu irralleen Oloksen ja Särkijärven rakentamisalueista.</i> + tilanne säilyy ennallaan.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

	Muutokset	Vaikutukset			
Arvioinnin kohde	Nykyiseen tilanteeseen	Luonnonym-päristöön ja luonnonvaroihin	Kulttuuriset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Vaikutukset talouteen
PYSYVÄN ASUMISEN ALUEET (A, A-1, AP)					
Särkijärvi Kaava-alueen suurin pysyvän asutuksen keskittymä Alueen maankäyttö ratkaistaan asemakaavalla.	Uuden pysyvän asutuksen keskittymä. Uusia asuin-pientalolaa-jennusalueita laajennusalueita	- Rakentamisen vähentää luonnonalueita sekä lisää kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Haitat ovat vähäisiä kun rakentaminen sijoittuu olemassa olevia rakennuspaikkojen läheisyyteen	+ Rakennusalueet tukevat Särkijärven kyläasutusta ja monipuolistavat rakentamisen aikakerrostumaa. + Lisärakentaminen tiivistää hajanaista kyläkuvaa	+ Keskeinen sijainti työpaikkoihin nähden - Vähäiset lähipalvelut + Hyvä saavutettavuus, pääliikenneväylien yhteydessä - Liikenteen melu + Hyvät virkistysmahdollisuudet	+ Yhdyskuntarakenne tiivistyy ja laajenee. + Alueen sijainti on erittäin edullinen teihin ja reitteihin nähden. + Edulliset yhdyskuntakustannukset
Toras-Sieppi Alueen maankäyttö ratkaistaan asemakaavalla.	Uuden pysyvän asutuksen keskittymä.	- Rakentamisen vähentää luonnonalueita sekä lisää kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Haitat ovat vähäisiä kun rakentaminen sijoittuu olemassa olevia rakennuspaikkojen läheisyyteen	+ <i>Toras-Siepin kylän arvokasta kyläkuvaa pyritään säilyttämään</i> - <i>Uudisrakentaminen sopeuttaminen vanhaan rakennuskantaan ja kulttuurimaisemaan vaativaa.</i> + Mahdollisuudet hyvään ympäristöön	+ <i>Kyläkuva</i> - Vähäiset lähipalvelut + Tukee kunnan kyläverkoston kehittämistä	+ Yhdyskuntarakenne tiivistyy ja laajenee. + Alueen sijainti on edullinen teihin ja reitteihin nähden. + Melko edulliset yhdyskuntakustannukset
Junkijärvi Pieni pysyvän asutuksen keskittymä Junkijärven lähellä	Pysyvän asutusalueen pieni laajennus itään ja länteen Mahdollisuus kahteen uuteen pientalontonttiin	- Rakentamisen vähentää luonnonalueita sekä lisää kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Haitat ovat vähäisiä kun rakentaminen sijoittuu olemassa olevia rakennuspaikkojen läheisyyteen	+ Lisärakentaminen tiivistää asutuskeskittymää	+ Keskeinen sijainti Oloksen työpaikkoihin nähden - Sesonkiluonteiset lähipalvelut Oloksella. Tuetaan Muonion palveluihin.	+ Yhdyskuntarakenne laajenee olemassa olevan asutuksen yhteydessä. + Alueen sijainti on edullinen teihin ja reitteihin nähden. + Edulliset yhdyskuntakustannukset

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Arvioinnin kohde	Muutokset	Vaikutukset			
	Nykyiseen tilanteeseen	Luonnonympäristöön ja luonnonvaroihin	Kulttuuriset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Vaikutukset talouteen
OHJELMAPALVELUALUEET (RM-5, RM-6)					
Torasjärven ohjelmapalvelualue (RM-5) Alueen maankäyttö ratkaistaan asemakaavalla.	Ohjelmapalvelualue Kahden järven välissä	- Uudet ohjelmapalvelu tukikohdat huoltoyhteysineen muuttavat luontoa sekä lisäävät kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. - Rajoittuu järven rantaan, maisemallisesti arvokkaaseen ympäristöön. + <i>Maisema haitat vähäisiä kun maisema ja luonnonarvoja vaalitaan matkailun vuoksi</i> + Järvialueille jää riittävästi rakentamatonta rantaa.	± Luovat alueelle uudenlaista rakentamiskulttuuria	+ Luo matkailupalveluita - Edellyttää laajoja maa-alueita, joille pääsy on osin rajoitettua - Ohjelmapalvelut kohdistetut enimmäkseen ulkomaisille matkailijoille	+ Ohjelmapalvelun keskittäminen vähentää porotalouteen kohdistuvaa haittaa + Lisää matkailuelinkeinon kehittymismahdollisuuksia + Rantayhteys lisää ohjelmapalvelua kesämatkailuun
Olosvuoman ja Kalkinjärven ohjelmapalvelualueet (RM-6) Luonnonmukaisen matkailun ohjelmapalvelualueet Rakentaminen edellyttää vesihuoltosuunnitelman laatimista.	Uusi ohjelmapalvelualue	+ Toiminta luonnonmukaista, ei teitä, kunnallisverkkoa	+ Luonnon läheistä rakentamista matkailijoiden ehdoilla + Luovat alueelle uudenlaista rakentamiskulttuuria	+ Luo matkailupalveluita	+ Lisää matkailuelinkeinon kehittymismahdollisuuksia

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

	Muutokset	Vaikutukset			
Arvioinnin kohde	Nykyiseen tilanteeseen	Luonnonympäristöön ja luonnonvaroihin	Kulttuuriset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Vaikutukset talouteen
ERITYISALUEET (EO, E-1, E-2 ja W-1)					
Särkipalon kylmäteknologian alue (E-1) Olemassa oleva kylmäteknologian alue	Alueelle ei muutoksia	- Edellyttää laajoja maa-alueita rakentamiselle, muuttavat luontoa sekä lisäävät kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa.		+ Työpaikkoja	+ luo hyvät mahdollisuudet kylmäteknologian kehittymiselle + kylmäteknologia tärkeä elinkeino Muoniolle
Liikamaan maa-ainesten ottoalue (EO) Maa-ainesluvan mukaisia alueita	Alue laajenee hieman maa-ainesluvan mukaisesta alueesta Alue lähialueen rakentamisen tarpeisiin	- Alueiden laajennukset muuttavat luontoa sekä lisäävät kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Laajennusalue olemassa olevan alueen yhteydessä			+ keskeinen sijainti rakennusalueisiin + Maa-aines hyvää
Luusunselän maa-ainesten ottoalue (EO) Maa-ainesluvan mukaisia alueita	Alue laajenee hieman maa-ainesluvan mukaisesta alueesta Alue lähialueen rakentamisen tarpeisiin	- Alueiden laajennukset muuttavat luontoa sekä lisäävät kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Laajennusalue olemassa olevan alueen yhteydessä			+ keskeinen sijainti rakennusalueisiin + Maa-aines hyvää
Juuanrovan maa-ainesten ottoalue (EO) Alueella on vanha sora-monttu, joka ei ole ollut käytössä viime vuosina.	Uusi alue, alue pääasiassa uuden kylmäteknologia-alueen rakentamiseen	- Alueen rakentaminen muuttaa luontoa sekä lisäävät kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Alueella on olemassa vanha sora-monttu - Reittien siirto aiheuttaa luonnon-tilan vähene- mistä			- Reittejä jouduttaisiin siirtämään + keskeinen sijainti rakennusalueisiin + Maa-aines hyvää

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

7.7.2 Palvelut

	Muutokset	Vaikutukset			
Arvioinnin kohde	Nykyiseen tilanteeseen	Luonnonympäristöön ja luonnonvaroihin	Kulttuuriset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Vaikutukset talouteen
Lähipalvelut	Särkijärven kylään alueita asumisen edellyttämille uusille palveluille.	+ Uudet palvelualue rakentamisen alueet kytkeytyvät pysyvänsuutuksen alueisiin	+ Uudet aluevaikutukset Särkijärven kylässä monipuolistavat tonttitarjontaa	- Kaava-alueella pysyvän asutuksen lähipalveluja vain Särkijärvellä - Kaava-alueella pysyvän asutuksen lähipalveluja vain Särkijärvellä + Uudet syntyvät työpaikat edesauttavat Särkijärvellä lähipalvelujen säilymistä ja niiden monipuolistumista + Uudet pysyvän asumisen laajennusalueet tukevat lähipalveluja	+ Uudet aluevaikutukset Särkijärven kylässä monipuolistavat tonttitarjontaa
Matkailupalvelut	Palveluja kehittyisi suunnittelualueella Oloksen lisäksi Toras-Sieppiin ja Särkijärvellä. Oloksen ympäristöön sekä Oloksen ja Särkijärven väliselle alueelle suurimmat laajennusalueet.	- Ohjelmapalvelu tukikohdat huoltoyhteyksiin muuttavat luontoa sekä lisäävät kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa.	± Luo alueelle uudenlaista ohjelmapalvelurakentamiskulttuuria	+ Matkailu-, ohjelmapalvelutoimintojen kehitys luo hyvät edellytykset työpaikkojen ja palvelujen lisääntymiselle	+ Uudet aluevaikutukset monipuolistavat tonttitarjontaa

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

7.7.3 Elinkeinot

	Muutokset	Vaikutukset			
Arvioinnin kohde	Nykyiseen tilanteeseen	Luonnonympäristöön ja luonnonvaroihin	Kulttuuriset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Vaikutukset talouteen
Matkailu	Matkailu kasvaa Laajoja ohjelmopalvelu-, loma- ja matkailurakentamisen alueita Matkailupalvelut monipuolistuvat Alueelle muodostuu koko aluetta palveleva usean yrittäjän monipuolinen ohjelmopalvelukeskus.	- Ohjelmapalvelu tukikohdat huoltoyhteysineen muuttavat luontoa sekä lisäävät kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa.	+ Luo ja monipuolistaa matkailukulttuuria	+ Uusien työpaikkojen ansiosta ikärykennä nuorene	+ Tärkeä elinkeino Muonion kunnalle
Kylmätekniologia	Kylmätekniologia kasvaa Laajoja aluevarauksia Kylmätekniologian uusi aluevaraus mahdollistaa kylmätekniologian kasvamisen ja monipuolistumisen.	+Voidaan keskittää toiminta tarkoin rajatuille alueilla, jotka suunnitellaan käyttöä silmälläpitäen.	+Mahdollistaa Muonion kunnan profiloitumista kansainvälisenä kylmätekniologian keskuksena.	+ Uusien työpaikkojen ansiosta ikärykennä nuorene	+ Tärkeä elinkeino Muonion kunnalle +Mahdolliset ulkopuoliset investoinnit +Mahdolliset koulutuksen lisääntymismahdollisuudet
Metsätalous	Metsätalouden toimintaa rajoitetaan ja ohjataan Oloksen ja Särkijärven ympäristöissä	- Metsätalustoiminta vaikuttaa voimakkaasti maisemaan ja luonnonympäristöön + Matkailutoiminnan ja retkeily- ja virkistyskäytön kannalta arvokkaille alueille on annettu kaavamääräyksiä ja ohjeita metsänkäsitelyyn.		- Laajat avohakkuu alueet heikentävät maisema- ja virkistysarvoja	+ Metsätalouden harjoittaminen tuo tuloja alueelle mm. suorana metsätaloustulona ja työpaikkoina. + tukee muita luontaiselinkeinoja + Keskitetyllä rakentamisella rajoitetaan metsätalouteen kohdistuvia haittoja. - Hakkuut heikentävät matkailun ja poronhoidon toimintaedellytyksiä.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

Maatalous Maatalous	Olemassa olevat maatalousalueet pyritään säilyttämään	± Pääasiassa nykytilanne säilyy, ei laajennuksia	+ Maatalous tukee vanhojen kulttuurimaisemien säilymistä	+ Perinteinen elinkeino joka pitää syrjäseudut asuttuina + Maisemallisesti arvokkaat kulttuurikokonaisuudet on tuotu tietoisuuteen	+ Maataloutta puoltavat valmis infrastruktuuri + Maataloudella on merkitys matkailun kehittämisessä. + Lähellä kuluttajia
Porotalous	Laidunalueet vähenevät hieman matkailu- ja kylmäteknologiarakentamisen myötä	- Suojelee laidunalueiden osalta metsätaloustoimintaa		+ Perinteinen elinkeino joka pitää syrjäseudut asuttuina + Porotalous voi nostaa liikevaihtoa suoramyyntillä mm. matkailuyrityksiin.	- Porotalouden laidun alueet pienenevät matkailutoimintaan ja kylmäteknologiaan varattujen alueiden myötä. + Keskitetyllä rakentamisella rajoitetaan metsä- ja porotalouteen kohdistuvia haittoja. + Porotaloudella on alueella tärkeä merkitys matkailun kehittämisessä. + Porotaloutta puoltavat valmis infrastruktuuri ja alueen hyvät laidunalueet. + Lähellä kuluttajia

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

7.7.4 Liikenne

	Muutokset	Vaikutukset			
Arvioinnin kohde	Nykyiseen tilanteeseen	Luonnon- ympäristöön ja luonnonvaroi- hin	Kulttuuriset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Vaikutukset talouteen
Autoliikenne		- Uusille loma-, matkailu- ja ohjelmapalvelu-alueille rakennetaan uusia yhdysteitä sekä sisäistä tieverkkoa, nämä vähentävät luonnon-tilaisia ympäristöjä sekä lisäävät kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa.		- Lisääntyvä liikenne aiheuttaa melua	+ Päätieverkkoon ei muutoksia. - Uusille loma-, matkailu- ja ohjelmapalvelu-alueille rakennetaan uusia yhdysteitä sekä sisäistä tieverkkoa. - Uusi reitistön alikulkupaikka Junkijärven itäpuolelle.
Kevyen liikenteen väylät	Uusi kevyenliikenteen väylä Muonion Oloksen kautta Särkijärvelle ja siitä edelleen Jerisjärvelle.	+ Kevyen liikenteen väylän sijoituessa nykyiseen tieverkkoon viereen haitat ympäristölle vähäisiä.	+ Lisää kylien elinvoimaisuutta	+ Turvallisuus paranee etenkin Särkijärven alueella, työvoima sijoittuu suurimmaksi osaksi Särkijärvelle.	
Venevalkamat	Särkijärvelle ja Olosjärvelle kaksi venevalkamaa ja lisäksi Torasjärvelle, Toras-Siepile ja Särkilompololle	- Rakentaminen vähentää luonnonalueita ja järviolueita sekä lisää kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Keskittämällä venevalkamat haitat minimoidaan	+ Parantaa kulttuuriympäristöä	+ Keskittäminen parantaa venevalkamoiden laatua	- Kevyen liikenteen väylän rakentaminen iso kustannuserä, joka vaikuttaa elinympäristöä parantavasti kuitenkin suhteellisen pienelle väestömäärälle

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

7.7.5 Virkistys

	Muutokset	Vaikutukset			
Arvioinnin kohde	Nykyiseen tilanteeseen	Luonnonym- päästöön ja luonnonvaroi- hin	Kulttuuriset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Vaikutukset talouteen
Virkistysalueet	Laajoja virkistysalueita on osoitettu Olostunturin ja Särkitunturin alueille sekä Olos-Toras ja Kal-kinvuoman ympäristöön	+ Yleiskaava-alueella säilyy riittävästi luonnontilaisia virkistysalueita - Virkistysalueille kohdistuva retkeily lisäävät ympäristölle aiheutuvaa kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Määräyksillä ohjataan metsänhoitotoimia ympäristöarvot huomioiden.	+ Määrittää selkeämmin alueen virkistysalueet	+ Alueen ihmisillä hyvät virkistys mahdollisuudet	- Kaavamääräykset ja ohjeet heikennä metsätalous toimintaa hieman. + Hyvät virkistys alueet edistävät matkailua + Luonnonarvoja vaalitaan matkailun vuoksi + Hyvä ympäristö on tärkeä alueellisen kilpailukykyyn tekijä.
Ulkoilureitit	Uusia reittejä etenkin Olos-Toraspuiston osalla	- Uudet reitit vähentävät luonnontilaisia ympäristöjä sekä lisäävät kulumista ja häiriötä aiheuttavaa toimintaa. + Reitit sijoittuvat pääosin olemassa olevien reittien kohdille.	+vanha ratsutie säilyy maastossa nykyisessä tilassaan ja sen mahdollistamia virkistysarvoja voi edelleen käyttää jokamiehen oikeuksilla.	+ Hyvät ulkoilureitit tärkeä alueen viihtyvyys tekijä. + Uudet teiden alikulut parantavat turvallisuutta	- Kaavamääräykset ja ohjeet rajoitetaan hieman metsätalous toimintaa.

12.11.2012, tark. 30.4.2013, tark. 26.8.2014

Olos-Särkijärvi-Toras-Sieppi osayleiskaava

7.7.6 Suojelualueet

Arvioinnin kohde	Muutokset	Vaikutukset			
	Nykyiseen tilanteeseen	Luonnonympäristöön ja luonnonvaroihin	Kulttuuriset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Vaikutukset talouteen
Suojelualueva- raukset	Suojelualueita Olostunturin laella, Oloksen pohjoispuolella sekä Särkijärvellä saaret ja Juuvanrova-Nivunkitunturin alue.	+ Turvaa alueiden luontoarvot		+ Luonnon maiseman säilyminen	
Muu suojelu	Maisemallisesti herkkiä alueita suojellaan ohjeilla ja määräyksillä.	+ Turvaa alueiden luontoarvot		+ Tieto alueen asukkaille ja toimijoille alueen arvokkaista ympäristöistä	- Heikentää hieman metsätalous toimintaa + Edistää matkailua

8 Ohjeet ja suositukset

8.1 Rakentaminen osayleiskaava-alueella

8.1.1 Ranta-alueet

Yleiskaava on laadittu ranta-alueella MRL 72.1 §:n mukaisesti rakentamista suoraan ohjaavaksi oikeusvaikutteiseksi yleiskaavaksi eli rakennusluvut voidaan myöntää suoraan merkityille rakennuspaikoille osayleiskaavan perusteella. Rakennusoikeus on tutkittu kiinteistökohtaisesti, emätilamitoitusperiaatteen mukaisesti. Ranta-alueelle sijoittuvilta M-1, MY, VR, VR-1 ja S -alueilta rakennusoikeus on siirretty rakentamiseen osoitetuille alueille.

Ranta-alueella rakentaminen on ratkaistu tilakohtaisesti. Mikäli poikkeamisen tarve kohdistuu rakentamiseen varatulle alueelle, on toimivalta kunnalla. Mikäli rakentaminen kohdistuu alueelle, josta rakennusoikeudet on siirretty ja siellä on näin ollen MRL:n 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus, on toimivalta Lapin ELY-keskuksella.

Loma-asuntoalueet sijoittuvat pääasiassa maisemallisesti herkille ranta-alueille, siksi ympäristöön ja maisemaan on kiinnitettävä erityistä huomiota. Rakennukset tulee sijoittaa maisemallisesti edullisille paikoille, maaston myötäisesti ja peitteisille alueille. Rakentaminen tulee ohjata olemassa olevien rakennusten ja teiden yhteyteen. Rakennuspaikkaa ympäröivä luonnontilainen kasvillisuus tulee säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena. Taajatyypinen pihasuunnittelu lipputankoineen ei sovellu luonnontilaiselle alueelle.

Rakennussuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota kohteen mittakaavan, muotokieleen, rakennusmateriaalin ja värityksen yhteensopivuuteen sitä ympäröivän maiseman ja muun rakennuskannan kanssa. Rakennusten kattovärit tule olla tumma ja maisemasta helposti erottuvia vaaleita ja/tai kirkkaita julkisivupintoja tulee välttää. Rakennukset tulee ryhmitellä mieluiten pihapiiriksi, kuitenkin niin että maastolliset muodot ovat lähtökohtina suunnittelussa.

Rakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 30 metriä. Saunarakennuksen, jonka pohjapinta-ala on enintään 20 m², saa rakentaa 20 metriä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Rakennukset on sijoitettava maiseman kannalta edullisesti, mahdollisuuksien mukaan puuston suojaan. Sen etäisyyden edellä mainitulla tavalla laskettaessa rantaviivasta tulee olla kuitenkin vähintään 20 m ja asunnon rakennusten alimman lattiatason tulee olla vähintään metri ylävesirajaa korkeammalla. Ellei ylävesiraja ole tiedossa, on alimman lattiatason oltava vähintään yksi (1) metri keskiveden korkeudesta.

8.1.2 Ranta-alueen ulkopuoliset alueet

Nyt laadittavan oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella rakennuksen rakentaminen toteutetaan suoraan rakennusluvalla yleiskaavassa rakentamiseen varatuilla alueilla, joita ei ole määrätty asemakaavoitettavaksi (AP, RA, RA-1, RM-6 ja RM-7). Rakentaminen edellyttää kuitenkin, että muilta osin yleiskaavan määräyksissä olevat ehdot alueelle sallitusta rakentamisesta ja rakennusoikeudesta täyttyvät.

Ranta-alueen ulkopuolella rakentamiseen varatuilla alueilla on osalla asemakaavan laadintavelvoite. Mikäli sitä ei ole, esimerkiksi Toras-Siepin AP-alue, ja rakentaminen on 'olemassa olevaa täydentävä, enintään kaksiasuntainen asuinrakennus tai maatalouden harjoittamisen kannalta tarpeellinen' (MRL 137.3 §) ja alueen rakentamispaine on vähäinen, lupamenettelynä on kunnan rakennuslupa. Jos rakentaminen on edellä mainitusta poikkeavaa tai rakentamisen määrä on jo siinä määrin kasvanut,

ettei se ole enää vähäistä, tarvitaan ensin kunnan suunnittelutarveratkaisu. Siinä tutkitaan MRL 137 §:ssä mainitut edellytykset eli hanke ei saa mm. aiheuttaa haittaa alueidenkäytön muulle järjestämiselle eli käytännössä mm. vaikeuttaa tulevaa asemakaavan laatimista.

Jos rakentamishanke kohdistuu ranta-alueen ulkopuolella alueelle, jota ei ole yleiskaavassa varattu rakentamiseen, esim. maa- ja metsätalousalue M, on kunnan ensin tutkittava vaikeuttaako rakentaminen yleiskaavan toteuttamista.

- A) Mikäli todetaan sen vaikeuttavan, tarvitsee hanke poikkeamispäätöksen. Jos poikkeaminen voidaan myöntää, selvitetään suunnittelutarveratkaisun tarve (yleensä iso, vaikutuksiltaan poikkeuksellinen hanke tai hankala sijainti) ja tämän jälkeen rakennuslupamenettely. Mikäli poikkeamista ei voida myöntää, tulee selvitettäväksi mahdollinen korvaus.
- B) Mikäli hanke ei vaikeuta yleiskaavan toteuttamista, selvitetään suoraan suunnittelutarveratkaisun tarve ja tämän jälkeen rakennuslupamenettely

Mahdollisessa muista rakentamishankkeissa kunta tutkii haittaako hanke yleiskaavan toteuttamista. MRL 171.1 §:n mukaan kunta voi erityisestä syystä myöntää poikkeuksen tässä laissa säädetyistä tai sen nojalla annetuista rakentamista tai muuta toimenpidettä koskevista säännöksistä, määräyksistä, kielloista ja muista rajoituksista. Poikkeamisen edellytyksiä arvioitaessa tulee MRL 172 §:n mukaan hankkeen kohdalla tutkia ettei poikkeaminen:

- aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle;
- vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista; eikä
- vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista.

Poikkeamismenettelystä on säädetty MRL 173 §:ssä.

Ennen yleiskaavan voimaantuloa niillä ranta-alueiden ulkopuolisilla alueilla, jonne on muodostunut rakentamista, alue on katsottava suunnittelutarvealueeksi. Näille alueille rakennettaessa rakennuslupa edellyttää suunnittelutarveratkaisua, eli laajennettua rakennuslupaharkintaa. Rakennusluvan erityisistä edellytyksistä suunnittelutarvealueella on säädetty MRL 137 §:ssä. Suunnittelutarveratkaisu ei ole tarpeen mikäli alueella on voimassa asemakaava.

8.1.3 Jätevesien käsittely

Nykyisille haja-asutusalueille alkaa yleiskaavan toteutumisen myötä muodostumaan taajamatyyppistä yhdyskuntarakennetta, josta osa tulee olemaan asemakaavoitettua aluetta ja osa ei. Tällöin jätevesien käsittelyä tulisi pyrkiä edistämään rakentamalla yhteisiä vesi- ja jätevesijärjestelmiä. Järjestelmiä suunniteltaessa tulisi kiinnittää huomiota alueiden riittävän tehokkaaseen toteutumiseen ja olemassa olevan rakenteen mahdollisuudesta liittyä niihin. Keskitettyyn vesihuoltoon siirtyminen toteuttaa haja-asutuksen jätevesien käsittelyä koskevia määräyksiä, jotka tulivat voimaan vuoden 2004 alusta. Haja- ja loma-asutuksen jätevesihuolto tulee lähivuosina viemään runsaasti viranomaisien voimavaroja. em. asetuksessa edellytetään, että olemassa olevien kiinteistöjen jätevesien käsittelyjärjestelmät pitää saattaa asetuksen edellyttämään kuntoon kymmenen vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta. Jotta tämä toteutuu, asetuksen mukaiset kiinteistökohtaiset selvitykset jätevesien käsittelyjärjestelmistä on hyvä tarkastaa alue kerrallaan niin, että kaikki tulevat tarkaste-

tuiksi määräajan kuluessa. Myös haja-asutuksen jätevesihuollon kehittämiseen liittyvän neuvonnan kysyntään on hyvä varautua tulevina vuosina.

Jätevesien käsittelyjärjestelmien saattaminen ajanmukaiselle tasolle tulee toteuttaa ammattitaitoisella suunnittelulla ja rakentamisella. Myös huolto ja kunnossapito tulee huomioida suunnittelun yhteydessä. Koska toiminnasta aiheutuu väistämättä kuluja kiinteistön haltijoille, on haja-asutusalueilla tarvetta selvittää yhteisesti järjestettyjen palvelujen organisointimahdollisuuksia. Erytisongelman muodostavat ne rantakiinteistöt, joilla jätevesien käsittely voi aiheuttaa ongelmia mm. riittämättömän pinta-alan tai vaikean maaperän vuoksi. Yhteisellä toiminnalla saadaan taloudellisia säästöjä sekä yksittäisille maanomistajille, että kunnalle.

Haja-asutuksen jätevesien käsittelyä koskevan asetus korostaa saostus- ja umpisäiliölietteiden kuuluvan järjestetyn jätehuollon piiriin. Näin ollen tulee huomioida myös huomattavasti nykyistä suuremmat lietemäärät tulevaisuudessa. Kunnan tulisi selvittää erilaisia ratkaisumahdollisuuksia, jotta lietteen sisältämät ravinteet saataisi talteen ja kiertoon hyvälaatuisena lannoitteena.

8.2 Alueen maisemaan ja metsänhoitoon liittyviä yleisiä suosituksia

Maisemallisen ja virkistyskäytön kannalta erityisiä arvoja sisältävillä alueilla, kuten vaara- ja tunturialueilla, jokien ja järvien rannoilla sekä valtateiden, matkailukeskusten, retkeilyreittien ja taajamien läheisyydessä olevien metsien käsittelytoimenpiteet tulee suunnitella erityisen huolellisesti. Näillä alueilla tulee välttää sellaisia ympäristön suuria muutoksia, jotka heikentävät maiseman arvoa.

Matkailun ja retkeilyn kannalta maisemallisesti, merkittävien alueiden metsiä tulisi pyrkiä uudistamaan luontaisesti tai tekemällä vain pieniä kapeita hakkuuaukeita. Perinnebiotoopeja ja perinnemaisema-alueiden peltoja ei tulisi metsittää, vaan säilyttää parhaiten avoimina ja viljelykäytössä.

Maiseman ja virkistyskäytön kannalta arvokkailla alueilla tulisi käyttää mahdollisimman kevyttä, paikalle sopivaa maanmuokkausmenetelmää. Vaellusreitteihin kuuluvia polkuja ei tulisi muokata eikä ajaa metsäkoneella. Poluilta ja lähialueelta tulisi poistaa hakkuutähteet.

Hakkuualat olisi hyvä rajata luonnon omia, epäsäännöllisiä muotoja mukaillen ja suoria rajoja välttäen. Hakkuualueilla tulisi suosia sopivasti sijoitettuja säästöpuuryhmiä, joilla voidaan pienentää kerralla nähtävän aukon kokoa. Tuntureiden ja vaarojen rinteillä hakkuualat tulisi merkitä korkeuskäyrien suuntaisesti. Yhtenäisen horisontin rikkoutumista tulee välttää. Hakkuut suositellaan tehtäväksi talvella lumiseen aikaan.

Reittien varsilla yleensä tulisi välttää suuria maisemia muuttavia toimenpiteitä. Tarkoin harkituilla paikoilla maiseman rikkautta voidaan lisätä avaamalla näkymiä lähi- ja kaukomaiseman mielenkiintoisiin kohteisiin, esimerkiksi kallioille, vesistöihin ja vanhoihin tai muuten erikoisiin puihin. Vastaavasti rumia kohteita tulisi pyrkiä maisemoimaan, esim. kasvattamalla metsää.

Maiseman kannalta erityisen arvokkaiden alueiden metsät olisi toivottavaa kasvattaa sekametsinä. Eri puulajit lisäävät maiseman vaihtelua erilaisilla väreillään, muodoillaan, tuoksuillaan ja äänillään. Kuolleet, lahot ja kääpäiset puut tulisi säästää.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeillä alueilla (luo-alueet) ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa ja alueen läheisyyteen rakennettaessa on varmistettava, ettei merkinnän mukaisen alueen luontoarvoja vaaranneta tai heikennetä. Alueilla tulee välttää ympäristön suuria muutoksia.

Arvokkaiden harjualueiden tai muiden geologisten muodostumien (ge-alueet) alueilla ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa ja alueen läheisyyteen rakennettaessa on varmistettava, ettei merkinnän mukaisen alueen luontoarvoja vaaranneta tai heikennetä.

Pohjavesialueilla tapahtuvaa rakentamista tai muuta maankäyttöä rajoittavat vesilain 1 luvun 18§ (pohjaveden muuttamiskielto) ja ympäristönsuojelulain 8§ (pohjaveden pilaamiskielto). Alueella on kemikaalien ja pohjavesien kannalta haitallisten jätteiden varastointi kielletty. Jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Rakentaminen, ojitukset ja maankaivu on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen.

Maiseman kannalta tärkeillä tien varsialueilla tulisi välttää suuria maisemia muuttavia toimenpiteitä.

Kaava-alueen metsänhoidossa noudatetaan Metsähallituksen Metsätalouden ympäristöopasta sekä Metsäkeskuksen Pohjois-Suomen metsänhoitosuosituksia sekä metsälain ja -asetuksen määräyksiä.

Virkistys-, maisema- ja ympäristöarvojen sekä ranta-alueiden arvojen suojaamiseksi on kaavamääräyksissä MRL 43.2 §:n perusteella määrätty, että toimenpiteet, kuten maa-ainesten otto ja metsien avohakkuu, edellyttävät kunnan myöntämää MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa.

Toimenpiderajoitus ei välittömästi koske alueella suoritettavia toimenpiteitä, vaan toimenpiderajoitusalueella tulee maisemaa muuttaville toimenpiteille hakea lupaa. Näin ollen esimerkiksi kotitarvekäyttö ja muut sellaiset toimenpiteet, jotka eivät muuta maisemaa ei johda luvanhakuvelvollisuuteen. Metsätalouden kannalta pääsääntönä voidaan pitää, että kasvatus-/ harvennushakkuut maisema-arvot huomioiden eivät laukaise luvan tarvetta. Uudistushakkuut (päätehakkuut) kuuluvat maisematyöluvan piiriin.

Maisematyöluvan vaatimus ei sinänsä rajoita maanomistajan mahdollisuutta käyttää maataan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla, vasta luvan kieltämisestä ja siten aiheutuvasta vahingosta voi syntyä MRL 140 §, 3 mom:ssä ja 101§:ssä perusteltu korvausvelvoite. Luvan voimassaolosta säädetään MRL 143 §:ssä että se voidaan myöntää suunnitelmallista metsänkäsittelyä varten enintään kymmeneksi vuodeksi. Voimassa olevan yleiskaavan alueella lupa on myönnettävä, jollei toimenpide vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen taikka turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Ongelmia voi syntyä tilanteissa, joissa metsänhoidolliset toimet tehdään metsänkäsittäjän toimesta säädöksiä väärin tulkiten. Tällaiset tilanteet tulisi ennaltaehkäistä tiedotuksen ja yhteistyön keinoin. Kunnan tulee kiinnittää huomiota yhdenmukaisiin tulkintoihin ja selkeään linjaan, jotta määräyksen tavoite arvojen säilyttämisestä toteutuu ja toteuttamisen pelisäännöt ovat sekä kunnan että maanomistajien kannalta parhaat mahdolliset.

FCG Finnish Consulting Group Oy

Tarkistanut:

Seppo Arvio

aluepäällikkö, insinööri

Laatinut:

Lauri Solin

DI, YKS-402